

རྟེན་འབྲེལ་ལུང་རིགས་གཏེར་མཛོད།

མཛད་པ་པོ། གུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྟེན།

དབལ་ཞུན་འབྲས་ཐུངས་ལྟོ་མང་དཔེ་མཛོད་ཁང་།

(ལྟོ་མང་ལྟོག་རྒྱལ་གཙུག་ལག་བ་མཛོད།)

www.gomanglibrary.com

[044]

མཆན་བྱང་།

༩༩། ཉེན་འབྱེད་ཀྱི་མཐའ་དབྱེད་ལྟར་དང་འགྲུལ་པའི་གཏོར་མཛོད་
ལྟོ་གསལ་དགའ་བ་འཁྱེད་པའི་སྤྱོད་མཛོད་
ཞེས་བྱ་བ་འབྲུག་མ་ལོ།

མཛད་པ་མོ། གུན་མཁྱེན་འཛམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྗེ།

འབྲས་སྤངས་ལྗོངས་སྒོག་རྩལ་གཙུག་ལག་རྩ་མཐོང་ནས་འབྲས་སྤེལ་བྱས།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༧ ལོའི་སྐྱོ་ལྔ་བར།

ཕབ་ལེན་ཏྲ་གནས།

www.gomanglibrary.com

དཔར་གཞི་ཉུ་མིག་པ། བཟུང་སྒྲུང་སྒྲོ་མར་དཔེ་མཛོད་ཁང་།

འཕྲུལ་དེའ་བཟོ་མཁན། བེས་ཆོར་ལྟར་ལྷུག་

དེ་ལ་འདི་ནི་དཔར་གཞི་ལ་དཔར་འབྲས་སྤྲུངས་སྒྲི་མང་དཔེ་མཛོད་ཁང་ལ་ཡོད་པས་ཆོག་མཆན་

མེད་པར་གང་ལྟར་དཔར་སྒྲན་བྱ་མི་ཚོ་ག

དཀར་ཆག

མཚན་པར་དུ།.....	1
འཕྲིམ་སྒྲིང་།.....	2
ཐུ་དོན།.....	3
མཚན་ཉིད་དབྱེ་བ།.....	17
གཞན་ལུགས་དགག་བ།.....	20
མདོ་འགོད་བ།.....	57
དོན་བཤད་བ།.....	62
ཚད་སྒྲིང་།.....	84
འདུ་བྱེད།.....	88

༄༅། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཐའ་དབྱེད་ལུང་དང་རིགས་
པའི་གཏེར་མཛོད་སྒྲིགས་ལ་དགའ་བ་བསྐྱེད་པའི་
ཕྱིང་མཛེས་བཞུགས་སོ།།

མཆོག་བརྟོན།

ན་མོ་གུ་རུ་བེ་ཀ་སི་ཏཱ་མཆུ་ལྟོ་ལ། ཅམ་ཀ་མ་འི་སྲ་ར་སྲ་སྟེ་མུཾ
།པ་རྣམ་ལ་རུ་ཏཱ་ར་པ་ཡ་ཚུ་ཏུ་མི་སཐ་པ་རྒྱ་ཚུ། སྟིང་སྟོབས་མཆོག་གིས་ནམ་
འབྲེན་སྟོང་ལས་པད་དཀར་ལྟར། བསྐྱགས་འོས་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་རྟེན་
འབྱུང་བྱེ་བའི་འོད། ལྟ་ངན་མོངས་སྒྲུག་སྟན་ཆོགས་མཐར་བྱེད་པན་བདེའི་
ལམ། གསལ་བྱེད་བརྒྱ་སྟོ་ཐུབ་དབང་ཉི་མའི་གཉེན་ལ་འདུད། དབང་སྟོན་
ཟུར་ཐུད་གཡོ་ལྷན་གསེར་སྦྱངས་རི། ལི་ཁྲིའི་ཆར་གྱིས་སྐྱགས་འདའི་སྒྲི་
བན་ཅིང་། སྐྱགས་བསྐྱས་ཉེ་བས་བོས་སོ་རྒྱལ་ཀུན་ཡབ། འཆད་ཚོད་ཚོམ་
པའི་མཆོག་ཏུ་བདག་གྲུབ་མཛོད། བདུད་ཅིས་བྱུགས་སམ་ཤེལ་རྩིང་ནས་
འོངས་སམ། མཛོས་སྒྲུག་འབྱམ་གྱིས་སྐྱས་པའི་རབ་དཀར་སྒྲིའི། ཞལ་རས་
སྟན་དང་མཆོག་སྦྱིན་ཕྱག་རྒྱུངས་ལ། རྣམ་དབྱེད་སྟོ་བརྒྱ་ད་བྱེ་མཁུན་པའི་
གཏེར། འཛུམ་ཞལ་བན་པས་ཐུགས་རྩིའི་རྩེ་ཟེར་གྱིས། མཁས་གྲུབ་ཡོངས་

ཀྱི་ཀུན་སྐྱོང་ན་ཁྱོད། ཉག་པོ་འདུད་དོད་གཟིགས་སྒྲ་སྟོན་མ། ཀྱི་མ་འདི་
ཡི་དོན་འདི་རྟོགས་ན་ཞེས། མདོ་རྒྱད་དགོངས་འབྲེལ་བདུད་ཅིའི་དགའ་
སྟོན་ལ། རྒྱུ་རྒྱ་འགོད་མཁས་རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་པ། ཡབ་སྲས་བརྒྱད་པར་
བཅས་ལ་གྲས་ཕྱག་འཆའ། ཤིང་རྩ་ཆེ་བཞིན་གསུང་རབ་ཀུན་ལ་མཁས།
ལྷག་བསམ་དག་པས་ཕྱག་ན་པར་དངོས། འཛམ་གླིང་རྒྱན་གྱི་ཞལ་རྒྱུན་
བདག་གི་བཤེས། རྒྱལ་ཀུན་བྱབ་བདག་མཆོག་སོགས་རྣམས་ལ་འདུད།
གང་ཞིག་ཤེས་པ་ཙམ་གྱིས་ལྷ་ངན་ཆོགས། གཙོད་བྱེད་རྟེན་འབྲེལ་ལམ་
གྱིས་བཤོད་བྱེད་ལ། མི་ཤེས་བྱིས་པའི་རི་མ་མང་བགོས་པ། དག་བྱེད་རྣམ་
དཔྱད་མེས་པོའི་ཐོད་ལས་འབྱེན།

འཕྲིན་ལྗོངས་

དེ་ལ་འདིར་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དཀའ་གནས་རྩེ་ཟེར་འཆད་པ་ལ།
འཕྲོས། སྦྱར་བ། མཐའ་དབྱེད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། དེ་ནས་སེང་གེ་རྣམ་
བསྐྱེད་པའི། ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་ཞུགས། ཞེས་པ་ལས་འཕྲོས། འཕྲོས་
ཚུལ་དེའི་རྗེས་སུ་ལམ་སྟོམ་སེམས་རི་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་བྱེད་ཅེ་ན། གཏི་མུག་གི་
གཉིན་པོར་ལྷ་ངན་ཐམས་ཅད་འཛིན་བྱེད་ཆེན་པོ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་
ལྷགས་འབྱུང་བསྐྱོག་ལ་སྟོམ་པ་དང་སེམས་པར་བྱེད། ཅེས་འཆད་པར།
ནས། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་ལྷགས་མཐུན་དང་། ལྷགས་མི་མཐུན་ལ་རྟོག་
པར་བྱེད། ཅེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀུན་
ཉོན་དང་རྣམ་བུར་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱུས་ནས་ལྷགས་འབྱུང་བསྐྱོག་ཏུ་སྟོམ་ཚུལ་

དང་སེམས་ཚུལ་ཡོད་དེ། མ་རིག་པའི་རྒྱུ་ཁྱིམ་འདུ་བྱེད་འབྲུང་བ་སོགས་
ལུགས་འབྲུང་དང་། ཆ་ཤི་གང་ལས་བྱུང་ན་སྐྱེ་བ་ལས་བྱུང་བ་སོགས་ལུགས་
བསྐྱོག་སྟེ་ཀུན་ཉོན་ཕྱོགས་ཀྱི་ལུགས་འབྲུང་བསྐྱོག་གཉིས་དང་། མ་རིག་པ་
འགག་པས་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་འབྲུང་རྒྱུའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་འགག་པ་
སོགས་ལུགས་འབྲུང་དང་། ཆ་ཤི་འགག་པ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་ན་སྐྱེ་
བ་འགག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་སོགས་རྣམ་བྱུང་ལུགས་བསྐྱོག་སྟེ་རྣམ་
བྱུང་ཕྱོགས་ཀྱི་ལུགས་འབྲུང་བསྐྱོག་གཉིས་དང་བཞིའི་སྟོན་ནས་སྟོམ་སེམས་
བྱེད་པ་དེའི་ཕྱིར། འཆད་པར་བྲངས་མ་ཐག་པ་བྱུང་། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་
ཀུན་རྫོབ་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་སྟོམ་ཚུལ་ཁོ་ནར་མ་ཟད་དོན་དམ་པའི་དབང་དུ་
བྱས་པའི་སྟོམ་ཚུལ་སོགས་དུ་མ་ཡོད་དེ་སྟོན་འཇུག་སོགས་ཀྱིས་བཤད་པ་
ལྟར་གྱི་སྟོམ་ཚུལ་དང་། སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་ལམ་དང་འབྲེལ་པའི་སྟོམ་ཚུལ་
གསུམ་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་དང་འབྲེལ་བའི་སྟོམ་ཚུལ་གསུམ་སོགས་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་དང་འབྲེལ་བའི་སྟོམ་ཚུལ་ལ་གཞུང་འདི་
དང་། འཇུག་པར། དང་པོར་ང་ཞེས་བདག་ལ་ཞེན་གྱུར་ཅིང་། ཉན། འགྲོ་
ལ་སྟོང་རྗེ་ཞེས་པ་དང་། ས་བརྒྱ་པ་ལས་ཀྱང་བཤད་པ་དང་། ཉན་རང་གིས་
ཀྱང་དེ་བསྟོམས་ནས་དག་བཅོམ་ཐོབ་པར་བཤད་པ་མང་བ་དེའི་ཕྱིར། ས་
ལུ་ལྡང་པའི་མདོར་གསུངས་པའི་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་དབང་དུ་
བྱས་པའི་སྟོམ་ཚུལ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། བདེན་བཞིའི་སྤང་དོར་དང་རྟག་
ཆད་གྱི་ལྟ་བ་སྟོང་བ་སོགས་ལ་མཁས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་མཐའ་དབྱང་པ་ལ། སྤྱི་ཆུ་བཞག་བཤད་པ། བྱ་གི་དོན་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། སྐྱ་དོན། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ།
འདོད་ཚུལ་བཞི། དང་པོ་ལའང་ལྷ་ར་སྣང་དགག་འཐད་ལྷན་བཞག་གྱ་གར་
མཁས་མང་གི་བཞེད་ཚུལ་གསུམ། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྟེན་འབྲེལ་
ཀྱི་སྐད་དོད་སྤྱི་ཉི་ཉི། ས་སྣང་དུ་ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། སྤྱི་འཕྲད་པ། ཉི་
ཉི་ནི་ལྟོས་པ་དང་། ས་སྣང་དུ་བཞེན་ནས་འབྱུང་བ་ལ་འཇུག་ཟེར་ན། འོ་
ན། བཞེན་ནས་འབྱུང་བའི་སྐད་དོད་ལ་སྤྱི་ཉི་ཉི་མི་དགོས་པར་ཐལ། ས་
སྣང་དུ་གཅིག་སྤྱོད་ཆོག་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ས་སྣང་དུ་ལ་
ལྟོས་པའམ་རྟེན་པའི་སྐད་དོད་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
བྱས་ཏེ། རྟེན་འབྱུང་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་འབྱུང་བ་ཙམ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་། ཉི་ཉི་ལྟོས་པ་ལ་འཇུག་པའང་མི་འཐད་དེ། ཉི་ཉི་ནི་འགོ་བའི་
བྱིངས་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལུབ་ཀྱི་རྟེན་བྱིན་ནས་སྤྱི་གོང་དུ་
བཞག་ན་ལྟོས་པ་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བའི་ཞབས་ཀྱིས་ཉི་ཉི་ནི་
འགོ་བའི་དོན་དོ། ལུབ་ཀྱི་མཐའ་ཅན་སྤྱི་བྱི་སྤྱི་འཕྲད་པ་སྟེ་ལྟོས་པ་
ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་པ་དང་། མཛོད་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། ཉི་ཉི་ནི་འགོ་
བའི་བྱིངས་སོ། ཞེས་དང་། ལེགས་ལྷན་གྱིས། ཉི་ཉི་ནི་འགོ་བ་སྟེ། ཆས་པ་
དང་འཇིག་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱ་ཡང་མ་དག་གོ། འདི་
དགག་འོས་སུ་མི་སྣང་ཡང་སློ་གསར་རྣམས་ལ་པན་ཆེད་ཙམ་སོ།

གཉིས་པ་འཐད་ལྷན་ནི། ཤེས་པར་བྱ་བ་ཆོས་ཅན། རྟེན་འབྲེལ་
ཀྱི་སྐད་དོད་དུ་སམ་སྤྱི་ཏའི་ལེགས་སྐྱར་སྐད་དམ་ལྟའི་སྐད་དུ། སྤྱི་བྱ་
ས་སྣང་དུ་ཞེས་འབྱུང་བ་བསྐྱར་ན། བཞེན་ནས་འབྱུང་བ་དང་། རྟེན་ཅིང་

འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་དང་། འཕྲད་ནས་འབྱུང་བའམ་ཡོད་པ་དང་ལྟོས་
ནས་གྲུབ་པ་ནམས་སུ་འགྱུར་རོ། བ་ཏྲི་པ་ཅ་ནི་ཕྱད་ལྟོས་རྟེན་གསུམ་དང་
རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བ་ནམས་ལ་འཇུག ། ས་སྦྱར་ད་འབྱུང་བ་དང་སྦྱེ་བ་དང་
ཡོད་པའམ་གྲུབ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ་ཕྱལ་ན་པ་ཏྲི་ནི་
སོ་སོ་སོགས་སྒྲོས་པ་དང་ཨི་ཅ་ནི་འགོ་བ་སོགས་ལ་འཇུག་པ་གང་ཞིག་དེ་
གཉིས་མཚམས་སྒྱུར་ཉེར་བསྒྱུར་པ་ཏྲི་འི་རྒྱས་པས་ཨི་ཅ་འགོ་བ་ལ་འཇུག་
པ་དེ་འགྱུར་བའམ་བོར་ནས་ཕྱད་པ་སོགས་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
གྲུབ་སྟེ། འགྲེལ་བ་ཆོག་གསལ་ལས། ལེགས་ལྡན་འཆད་ཚུལ་བཤད་པའི་
སྐབས་ལས། གཞན་དག་ནི་པ་ཏི་ནི་སྒྲོས་པའི་དོན་རྟོ། ཨི་ཏྲི་ནི་འགོ་བ་
སྟེ་ཆས་པ་དང་འཇིག་པའོ། ཨི་ཅ་ནི་འགོ་བར་རུང་བ་དག་གོ། ཞེས་དང་།
མཛོད་རང་འགྲེལ་གྱི་བཙུན་པ་དཔལ་ལེན་འཆད་ཚུལ་སྐབས་སུ་འང་། རྟེན་
ཅིང་འབྲེལ་བ་ནི་སྒྲོས་པའི་དོན་ནོ་ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བཤད་ཀྱལ་སྐབས་
མ་ལས། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བ་ནི་སྒྲོས་པའི་དོན་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་དང་ཡོན་
ཏན་དག་གིས་ཆོག་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱིས་བཛོད་པར་བྱ་བའི་གཞི་ཐམས་ཅད་
ཁྱབ་པར་བྱ་བར་འདོད་པ་ནི་སྒྲོས་པ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བ་ཞེས་བྱ་
བ་ནི་དེ་དག་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་། དེ་ཉིད་ལས། འགོ་ཞིང་
འཇིག་པར་རུང་བ་སྟེ། མི་སྟོད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། བ་ཏྲི་མོལ་སོ་སོར་ཐར་པ་ལ་བསྒྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར། ཉགས་གཉིས་
པ་གྲུབ་སྟེ། བ་ཏྲི་སོགས་ཉེར་བསྒྱུར་དང་ཕྱད་ན་སྐད་ཀྱི་བྱིངས་སམ་ས་བོན་
འགྱུར་འགོ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་པ་ཏི་འི་སྒྲ་ཨི་ཚྭ་དང་ཕྱད་ན་པ་ཏི་ཚྭ་ཞེས་
དང་བི་མ་ན་དང་ཕྱད་ན་པ་ཏྲི་བི་མ་ན་གཟུགས་བརྟན་དང་། བརྟན་དང་

འཕྲད་ན་པ་ཏྲི་བརྒྱ་འབྲེལ་བ། ཏ་ར་དང་འཕྲད་ན་པ་ཏྲི་ཏ་ར་སྒོ་མོའམ་
 མཚོད་པ་ལ་འཇུག་པ་བཞིན་འདིར་ཡང་ཨ་ཏྲ་དང་འཕྲད་པའི་པ་ཏྲི་ཏྲ་
 བྱི་ཕྲད་པ་དང་ལྷོས་པ་དང་རྟེན་འབྲེལ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཟླ་བལ། པ་ཏྲི་
 རྟེན་ཅིང་བྱི་ཕྲད་པའི་དོན་ཡིན་ཞིང་ཨ་ཏྲ་འབྲེལ་བ་འགྲོ་བའི་དོན་ཡིན་
 ལ། ཆོགས་པ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བའི་སྒྲ་བྱི་ཕྲད་པ་ཉིད་ཡིན་པར་འཆད་པར་
 བྱེད་དོ། ཞེས་དང་། མཛོད་ཀྱི་འབྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། ཡོངས་སུ་
 བསྐྱར་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྐད་ཀྱི་བྱིངས་དོན་དུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟེན་
 ཅིང་འབྲེལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཉི་བར་བསྐྱར་བ་ནི་ཕྲད་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་
 པས། ཨི་ཏྲི་ཞེས་བྱ་བ་འདིའི་འགྲོ་བའི་དོན་པོར་ནས་ཕྲད་དོན་ཡིན་པར་
 འགྱུར་རོ། ཞེས་དང་། སྒྲའི་ངག་རྒྱན་ལས། ཉི་བར་བསྐྱར་བའི་དབང་གིས་
 བྱི། སྐད་ཀྱི་བྱིངས་ནི་ཡོངས་བསྐྱར་ཏེ། གཤམ་ཆུ་ནི་མངར་མོད་ཀྱང་། རྒྱ་
 མཚོའི་ཆུ་ཡིས་ཇི་བཞིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་རྟགས་གཉིས་པ་
 ས་སྐྱུ་ད་འབྱུང་སྒྱེ་ལྷོས་བྱུབ་བཞི་ལ་འཇུག་པར་ཐལ། སྒྱིར་སམ་ཡང་དག་
 པ་དང་འདུ་བ་སོགས་དང་ལྷུ་སྟེར་དང་བྱི་མ་སོགས་དང་། སྤྲ་ད་ཡོད་
 པ་དང་རྐང་པ་སོགས་ལ་འཇུག་པ་གང་ཞིག །འདིའི་སམ་འདུ་བའི་དོན་
 དང་། ལྷུ་ད་སྒྱེ་བ་དང་འབྱུང་བ་དང་། ཡོངས་བྱུབ་སོགས་ལ་འཇུག་པས་
 བ་སྐད་དོད་སྐབས་སྟོབས་ཀྱི་སྒྱེ་ཡོད་བྱུབ་ཅི་རིགས་ལ་བསྐྱར་པའི་ཕྱིར།
 དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། སམ་ཡང་དག་པ་དང་སམ་ཀ་ར་འདུས་བྱས་དང་ལྷུ་རྩ་
 རྒྱུད་སྐྱ་མའམ་བྱི་མ་དང་སྤྲ་ད་ནི། རྩ་བཤད་རིག་པ་ལས། སྤྲ་ད་ཞེས་བྱ་
 བྱིངས་འདས། རྐང་པ་ཚད་དང་ཡུལ་ཚད་དང་། བཞི་དང་བདེན་གཉིས་
 གོམ་པའི་གནས། རྩེ་མ་ཆོག་ལ་འབོད་པ་ཡིན། ཞེས་བྱ་བ་ལྟར་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འདི་ལ་ཉེར་བསྐྱར་དབང་གིས་འགྱུར་ནས་དེ་
 བཞི་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་གཞུང་གིས། ས་སྐད་གོང་ན་ཡོད་པའི་པ་ད་ནི་
 འབྱུང་བའི་དོན་ཅན་ཡིན་པས་ས་སྐད་པ་དའི་སྐྱ་ནི་འབྱུང་བ་ལ་འཇུག་གོ།
 ཞེས་དང་། ལེགས་ལུན་འདོད་པ་བཟོད་པའི་སྐབས་སྟེ། འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་
 བའི་སྐྱ་ནི་སྐྱེ་བའི་དོན་ཡིན་པས། ཞེས་དང་། མཛོད་འབྲེལ་ལས། པ་ད་ནི་
 ཡོད་པའི་དོན་རྟོ། ཞེས་དང་། དེའི་འབྲེལ་བཤད་ལས། པ་ད་ཡོད་པའི་དོན་
 ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། སམ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉེར་བསྐྱར་བས་
 བྱི་འདུས་པའི་དོན་སྟོན་པའི་ཕྱིར། ལུང་གོང་ན་ཡོད་པའི་པ་ད་ནི་འབྱུང་
 བའི་དོན་རྟོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྐད་ཀྱི་བྱིངས་བསྐྱར་བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་འདིར་འབྱུང་བའམ་ཡང་དག་པར་འབྱུང་བ་ཞེས་ཐོབ་
 པར་སྤང་བ་ལ་ཅིའེ་ཕྱིར་དེ་ལྟར་མ་བསྐྱར་སྐྱམ་ན་སྟོན་མེད་དེ། དོན་ལྟག་
 པ་ཆེར་མི་སྤང་བའི་ཉེར་བསྐྱར་ཆེ་ཅི་བདེར་བསྐྱར་བར་ལོ་པཅ་གྱི་བཀའ་
 བཅད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱ་སྐྱེར་བམ་གཉིས་ལས། དོན་ལྟག་པར་བསྟེགས་པ་
 མེད་པ་ནམས་ནི་ཆོག་གི་ལྟང་གྱི་བསྐྱར་མི་དགོས་ཀྱི་སྐྱེ་བཞིན་དུ་ཐོགས་
 ཤིག་ཅས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། སྐབས་འདིར་སྒྲོམ་པ་དང་ཕྱད་ལྟོས་
 རྟེན་གསུམ་གང་པ་རྟེན་འབྲེལ་དོན་དང་། འབྱུང་བ་དང་འཇིག་པ་སོགས་དང་
 ཡོད་གྲུབ་སོགས་ས་སྐྱེ་དའི་དོན་དུ་ཁས་ལེན་ནམ་སྐྱམ་ན་དེ་ཀྱན་འདོད་
 པ་གཙོ་ཆེ་ཆུང་ཡོད་དེ། སྐྱིར་དེ་ཀྱན་ཁས་སྤངས་དགོས་ཀྱང་འདིར་གཙོ་བོ་
 ཕྱད་སོགས་དང་པོའི་དོན་དང་། ཡོད་གྲུབ་སོགས་ཕྱི་མའི་དོན་དུ་ཁས་ལེན་
 དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། པ་རྟེན་དོན་སྒྲོམ་ཆོག་ཁོ་ནར་བྱས་ན་འདུས་བྱས་རྒྱུ་
 པར་སྐྱར་ཀྱང་འཆད་མི་ཐུབ་པའི་ཕྱིར། མིག་སོགས་དབང་པོ་རེ་རེས་རང་

གི་རྣམ་ཤེས་རེ་རེ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་དེ་ལ་སྒྲོས་ཆིག་མི་རུང་
བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆིག་གསལ་ལས། མིག་དང་གཟུགས་ལ་བརྟེན་ནས་མིག་གི་
རྣམ་པར་ཤེས་པ་འབྱུང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་འདིར་
ནི་མིག་དང་གཟུགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཞེས་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་དངོས་སུ་ཞལ་
གྱིས་བཞེས་ཤིང་། མིག་གི་དབང་པོ་གཅིག་གི་རྒྱ་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
གཅིག་སྐྱེ་བར་བཞེད་པ་ན་བརྟེན་ནས་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་ལ་སྒྲོས་པའི་དོན་
ཉིད་ཡོད་པར་ག་ལ་འཇུག། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཛོད་འབྲེལ་ལས། དེ་
བཞིན་དུ་བཀག་གོ། དེས་ན་འདིར་རྟེན་འབྱུང་གི་སྒྲ་དོན་ཁས་ལེན་ཚུལ་
གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། འདུས་བྱས་མང་པོ་ལ་སྒྲོས་ཆིག་ཅན་རེ་རེ་ལྟ་བུ་ལ་
ཕྱད་ནས་འབྱུང་བ་སོགས་ཁས་ལེན་པ་གང་ཞིག། འདུས་མ་བྱས་སོགས་ལ་
རྟེན་འབྱུང་དོན་ལྟོས་གྲུབ་དང་ཕྱད་ནས་གྲུབ་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
གྲུབ་སྟེ། འདུས་བྱས་ལ་སྦྱོར་ཚུལ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྒྲ་སོ་སོར་འགོ་ཞིང་འཕྲད་
པ་ལ་བྱེད་ཅིང་། འབྱུང་བའི་སྒྲ་སྐྱེ་བ་ཁོ་ནའི་དོན་ཅན་ལ་གཙོ་བོར་བཤད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆིག་གསལ་ལས། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་སྒྲས་
དངོས་པོས་སྲིད་ཆད་མ་ལུས་པར་འཛིན་པ་བཙོད་པར་འདོད་པ་དེའི་ཆོ་
ན་རྒྱ་དང་རྟེན་གྱིས་ཆོགས་པ་དེ་དང་དེ་འཕྲད་པས་འབྱུང་བ་ནི་རྟེན་ཅིང་
འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའོ། ཞེས་སྒྲོས་པ་འབྲེལ་བར་བྱེད་ལ། འོན་ཏེ་བྱེ་བྲག་
འཛིན་པ་དེའི་ཆོ་ནི་མིག་དང་གཟུགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཞེས་སྒྲོས་པ་དང་
འབྲེལ་བ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བྱང་ཅུ་
ལ་བརྟེན་ནས་རིང་པོར་འཛིག་པ་ལྟ་བུ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་
དོན་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེ་བྱང་ཅུ་ལས་སྐྱེས་པ་མ་

ཡིན་པར་དེ་དེ་ལ་སྟོས་ནས་རིང་པོར་འཛོག་པའམ་རིང་པོར་གྲུབ་པའི་
ཕྱིར། རིང་ལུང་ནི་སྟོས་པ་དགོས་ལ་གང་ལ་སྟོས་པ་དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་
གྲུབ་ཅིང་འཕྲད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཆོག་གསལ་ལས། ཅི་སྟེ། འདི་ཡོད་ན་
ནི་འདི་འབྱུང་སྟེ། ལུང་ཅུ་ཡོད་ན་རིང་པོ་བཞིན། ཞེས་བྱ་བས། འཆད་པར་
བྱེད་པ་ནི། ལུང་ཅུ་དང་ནི་ལུང་ཅུ་ལ་བརྟེན་ཏེ་ལུང་ཅུ་ལ་སྟོས་ནས་རིང་
པོར་འགྱུར་རོ། ཞེས་དེ་ཉིད་ཁས་སྒངས་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། དེས་ན་ངེས་ཆོག་བཤད་ཚུལ་ལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། ལྷའི་ལྷའི་ལྷ་མིན་གྱི་
ངེས་ཆོག་སོགས་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དགོན་མཆོག་རྒྱ་ལ་ལས། ལ་ལ་དག་
ལ་མི་སྐད་ཆོག་ནམས་དང་། ཀུན་ལ་འཇུག་པའི་ཆོག་ངེས་ཆོག་ནམས་ཀྱི།
ལ་ལ་དག་ལ་ལྷ་ཆོག་ངེས་འཛིན་དང་། ལྷ་ཡི་ངེས་འཛིན་གཤོད་སྦྱིན་ངེས་
འཛིན་གྱིས། ལ་ལ་སྲིན་པོ་འབྱུང་པོ་ཤ་བ་དང་། ཇི་བ་བྱལ་བུམ་སྟོ་འབྲེ་ཆེ་
ཆོག་དང་། མི་ཅི་ལྷ་མིན་མཁའ་ལྗིང་ཆོག་ནམས་གྱིས། བདེན་པ་བསྟན་
ཅིང་ཐར་པ་འབྲེན་པར་བྱེད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་བསྟུས་ན་
སྐད་བཞིར་ཡང་འདུའོ། དེས་ན་འདིར་ནི་ལྷའི་སྐད་ཀྱི་སྟོན་ནས་ངེས་ཆོག་
གི་བཤད་ཚུལ་ཡིན་ཏེ། ལེགས་སྦྱར་སྦྱ་ཡི་སྟོན་ནས་ངེས་ཆོག་གིས་བཤད་པ་
དེའི་ཕྱིར་རོ། འདིའི་སྦྱ་སྦྱབ་སོགས་གཞན་དུ་རྒྱས་པར་འདོད་པས་འདིར་
མ་བྲིས་སོ།

གཉིས་པ་ནི། ལེགས་ལྡན་གྱིས་ཅ་ཤེས་མཆོད་བརྗོད་ཀྱིས་བསྟན་
པའི་རྟེན་འབྱུང་གི་སྦྱ་བཤད་པར་བཞེད་དེ། ཆོག་གསལ་ལས། དེའི་བཞེད་
པ་སོ་སོ་སོར་གྲོལ་ཞིང་འཇིགས་པ་དང་ལྡན་པ་ནམས་ཀྱི་འབྱུང་བ་ནི་
རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའོ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱེད་དོ། ཞེས་གསུངས་

པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་སྒྲོས་སྒྲུབ་བྱེད་བྱལ་མིག་ཤེས་ལ་མི་རུང་བའི་སྒྲིན་དང་དབྱིག་གཞན་ཡང་འདི་དང་མཐུན་པར་མཛོད་འབྲེལ་དང་རྣམ་བཤད་རིག་པར་བྱེད་ལ་བརྟེན་པས་བཅད་ཚུལ་ཏུ་ཅང་མང་སྟེ། མཛོད་འབྲེལ་ལས། འདིར་སྒྲས་པ། གལ་ཏེ་འབྱུང་བའི་སྒྲིན་རྒྱུ་ན། སྤང་ན་མེད་ཕྱིར་རུང་མ་ཡིན། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་སྒྲུབ་ལ་མི་མཐུན་པ་མང་སྟེ། ལེགས་ལྡན་སྒྲ་བས་བཀག་པ་སོགས་ཀྱི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་དགག་བཞག་སྤངས་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་ཤྲོས་ནས་གྲུབ་པ་དེ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། འོ་ན་ཤྲོས་ནས་གྲུབ་པ་སྤང་བའི་མཆན་ཉིད་ཏུ་འཛོག་རིགས་པར་ཐལ། དེ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཆན་ཉིད་ཏུ་འཛོག་རིགས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་སོང་། བྱལ་སྟེ། སྒྲ་བའི་ཞབས་ཀྱིས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བའི་སྒྲ་ནི་སྤང་བ་ཉིད་ལ་ཡིན་པར་བཞེད་དོ། ཞེས་དང་། མཛོད་འབྲེལ་ལས་ཀྱང་། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བ་ནི་སྤང་བའི་དོན་ཏོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་འདུ་བའི་མཆན་ཉིད་ཏུ་བཞག་པ་ལྟར་ངོ་ཆ་བར་སྤང་ལ་སྒྲིན་མི་དགོས་ཀྱང་འཕེན་ན། སྤང་སྒྲིན་གྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་དང་སྤང་བྱའི་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་གཉིས་སོ་སོ་ནས་ཆོས་ཅན། སྤང་པར་ཐལ། ཤྲོས་ནས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། བྱལ་པ་ཁས། ཉུགས་གྲུབ་སྟེ། རང་རང་གི་འདོགས་བྱེད་སོགས་ལ་ཤྲོས་ནས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྟེན་འབྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྒྱུ་འབྲས་སྤང་མ་ཐམས་ཅད་བྱེད་མ་ཐམས་ཅད་དང་སྤང་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་འབྱུང་བའི་མཆན་ཉིད་ཏུ་འཛོག་རིགས་པར་ཐལ། དེ་སྤང་བའི་མཆན་ཉིད་ཏུ་འཐད་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། དེ་གཉིས་རྟེན་

འབྲུང་གི་ཆ་ཤས་སུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། བྱམ་སྟེ། རྟེན་འབྲུང་གི་མཚན་ཉིད་
དེའི་ཆ་ཤས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོག་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། བྱམ་པའི་མཚན་
ཉིད་དེའི་མཚུངས་མཚན་ཉིད་དུ་མི་རུང་བ་བཞིན་ཤིན་ཏུ་སྤྲོན་སྐད་ཁོ་ན་ལོ།
གཞན་ཡང་། དེ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྤང་པ་
དེ་རྟེན་འབྲུང་གི་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤང་པ་དེ་རྟེན་འབྲུང་གི་དོན་དུ་
འདུས་བྱས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཡང་མི་རུང་བ་གང་ཞིག །འདུས་མ་བྱས་
ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་དེའི་དོན་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྤང་
ཀྱང་བརྟེན་ནས་མ་བྱུང་བར་མེད་སོང་བ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱམ་ཟེ་
ཁྱེུ་སྤང་བྱེད་ཀྱི་ངོ་པོ་དང་། ཟས་གཙང་སྤང་གི་ངོ་པོ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་གཉིས་ཚོས་ཅན། སྤང་པར་ཐལ། སྤང་ནས་བྱུང་བ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཁ་ཅིག་ཆ་གཅིག་ཏུ་མ་བྱས། འོ་ན། དེ་གཉིས་ཚོས་
ཅན། འབྲུང་བ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། བྱམ་པ་འགྲིག་ཟེར། ཞུགས་སྐད་ལའང་སྤྱི་དང་། ས་སྤྱད་གཉིས་
ཀྱིས། མི་རྒྱ་ད་ལྟ་དའི་དོན་གཞན་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་སྤྱི་ཏུ་ཡིན་ན་མི་
ཏི་ཡིན་པས་བྱམ་པར་ཐལ་ཟེར་མི་རུང་བ་ལྟར་ཟེར། གོང་གི་རྟགས་དེར་
ཐལ། ལྟོས་ནས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ན་འདིར་མ་བྱམ་སྟེ། ཁྱེུ་སྤང་བྱེད་དང་
བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་གཉིས་ཚོས་ཅན། སྤང་པར་ཐལ། ལྟོས་པའི་ཕྱིར། དེ་
བཞིན་དུ་སྤང་ན་འང་ལྟོས་པས་མ་བྱམ་སྟེ། ལྟན་ཅིག་འབྲུང་བའི་རྟ་དང་བ་
ལང་བཞིན་ནོ།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། རང་འདོགས་བྱེད་ལ་ལྟོས་ནས་གྲུབ་པ་
རྟེན་འབྲུང་གི་མཚན་ཉིད། ཡང་ན་རང་གི་ཆ་ཤས་ལ་ལྟོས་ནས་གྲུབ་པ་དེའི་

མཛན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན་འདུས་བྱས། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་རྟེན་འབྱུང་གཉིས།
རང་ཉིད་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་པ་དེ། རང་འདུས་བྱས་སུ་གྱུར་
པའི་རྟེན་བྱུང་ཡིན་པའི་མཛན་ཉིད། རང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་ནས་མ་བྱུང་
བར་རང་འདོགས་བྱེད་ལ་སྟོས་ནས་བྱུབ་པ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་རྟེན་བྱུང་གི་
མཛན་ཉིད། ཡང་རྒྱུན་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་འདུས་བྱས་ཀྱི་རྟེན་
བྱུང་གི་མཛན་ཉིད། རྒྱུན་གསུམ་ཡོད་དེ། གཡོ་བ་མེད་པའི་རྒྱན། མི་རྟག་
པའི་རྒྱན། རུས་པའི་རྒྱུན་གསུམ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེའི་མཛན་ཉིད་བྱུར་
དུ་དེ་གསུམ་སྟོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཚངས་པ་དབང་ཕྱག་སོགས་ཀྱི་
སྟོའི་གཡོ་བ་ལས་བྱུང་བ་བརྒྱུག་ཆེད་དུ་གཡོ་བ་མེད་པའི་རྒྱུན་སྟོས། གངས་
ཅན་ཀྱི་འདོད་པའི་སྤྱི་ལྟ་བུའི་རྒྱ་རྒྱུན་རྟག་པ་ལས་བྱུང་བ་འགོག་ཆེད་དུ་
མི་རྟག་པའི་རྒྱུན་སྟོས། མི་རྟག་པ་ལས་སྦྱེ་ན་ཐམས་ཅད་ལས་ཐམས་ཅད་
སྦྱེ་འཕམ་སྟམ་པ་བརྒྱུག་ཆེད་དུ་རུས་པའི་རྒྱུན་སྟོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་པར་
འབྱེད་པའི་མདོ་སོགས་དུ་མ་ལས་འདི་ཡོད་པས་འདི་བྱུང་། འདི་སྦྱེས་པའི་
ཕྱིར་འདི་སྦྱེ་བ་སྟེ། འདི་ལྟར་མ་རིག་པའི་རྒྱུན་གྱིས་འདུ་བྱེད་རྣམས་སོགས་
མདོ་ཆན་གསུམ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ཆན་གསུམ་པོ་དེའི་དོན་རིམ་
བཞིན། འགྲེལ་པར་ཀུན་བདུས་ལས། མཛན་ཉིད་ཀྱིས་ངེ་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། གཡོ་
བ་མེད་པའི་རྒྱུན་ལས་བྱུང་བ་དང་། མི་རྟག་པའི་རྒྱུན་ལས་བྱུང་བ་དང་།
རུས་པའི་རྒྱུན་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས། མདོ་ཆན་དང་པོས་
རྒྱུན་དང་པོ་བསྟན་པ་གང་ཞིག ། མདོ་ཆན་གཉིས་པས་རྒྱུན་གཉིས་པ།
མདོ་ཆན་གསུམ་པས་རྒྱུན་གསུམ་པ་ཡང་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུབ་
སྟེ། མདོ་དེས་རྒྱ་རྒྱུན་འདི་ཙམ་ཡོད་པས་འབྲས་བུ་འདི་འབྱུང་གི་དེ་ལས་

གཞན་པའི་འབྲེད་པ་པོ་མི་དགོས་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཀུན་
བརྟུས་འབྲེལ་བ་རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། དེ་ལ་འདི་ཡོད་པས་འདི་བྱང་ཞེས་བྱ་
བ་ནི་གཡོ་བ་མེད་པའི་རྟེན་ལས་བྱང་བའི་ཕྱིར་རྟེ། རྟེན་ཡོད་ཙམ་གྱིས་
འབྲས་བུ་འབྱུང་བར་ཟད་ཀྱི་འབྲས་བུ་འབྱུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྟེ། རྟེན་གཡོ་
བ་ནི་ཅི་ཡང་མེད་ཅེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། ཞེས་དང་། དེའི་དོན་འཆད་
པར། ལེགས་བཤད་གསེར་མེད་ལས། དེ་ཡང་དང་པོ་ནི། ཕྱི་ནང་གི་དངོས་
པོ་རྣམས་སྐྱེ་བ་ན་སྐྱས་ཀྱང་སྒོ་སྒོན་དུ་བཏང་ནས་མ་བྱས་པར་སྤྱར་རྒྱ་རྟེན་
དེ་ཡོད་ན་འབྲས་བུ་དེ་འབྱུང་བ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་ནི་
དབང་ཕྱག་པ་དང་། ཆངས་པ་པ་དང་ལུག་པ་དང་ཁྲབ་འཇུག་པ་དང་རིག་
བྱེད་པ་སོགས་ཀྱིས་ལྷ་ཆེན་དེ་དག་གིས་སྒོད་བཅུད་འདི་འབྱིན་པར་བྱ་
སྟམ་པའི་སྒོ་ལས་སྒོད་བཅུད་འདི་བྱང་སྟམ་པ་དེ་ལེགས་པར་བཀག་གྲངས་
ཕྱི་མ་ནི་འདོད་པ་ཡང་བཀག་གོ། ཚ་རྟགས་གཉིས་པ་སྐབ་སྟེ། མདོ་ཆོན་
གཉིས་པས་རྒྱ་འདི་ལས་སྐྱེས་པའམ་འབྱུང་རིགས་པ་དངོས་སུ་བཤད་པའི་
ཤུགས་ལ་རྒྱ་མ་བྱང་བའི་རྟག་པ་གཅིག་གི་འབྲས་བུ་འབྱིན་པ་མི་རུང་བར་
བཤད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། རྟག་པ་ལས་སྐྱེ་ན་དུས་རྟག་ཏུ་སྐྱེ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རྟེ།
སྐྱེ་བྱེད་དེ་རྟག་པ་ཡིན་ན་དུས་རྟག་ཏུ་སྐྱེ་བྱེད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རྟེ།
ཞེས་འཆད་པར། ཀུན་བརྟུས་འབྲེལ་པ་ལས། འདི་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་འདི་སྐྱེ་
བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མི་རྟག་པའི་རྟེན་ལས་བྱང་བའི་ཕྱིར་རྟེ། མ་བྱང་བའི་རྒྱས་
འབྲས་བུ་བྱང་བ་མ་སྐབ་པའི་ཕྱིར། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ལེགས་བཤད་
གསེར་མེད་ལས། གཉིས་པ་ནི། རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་རྟེན་རྟག་པ་ལས་མི་སྐྱེ་བས་
མི་རྟག་པ་ལས་སྐྱེ་ལོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་གྲངས་ཅན་དང་

སེར་སྒྱ་བས་སྒྱི་ཉག་འབྲས་བྱ་སྒྱེ་བར་འདོད་པ་དང་རིག་བྱེད་པ་བཞིས་
རིག་བྱེད་པས་སྟོད་བཅུད་བསྐྱེད་པར་འདོད་པ་དང་དབང་ཕྱག་ཆངས་
པ་སོགས་ཀྱི་ལྟ་ཆེན་དེ་དག་ཉག་པའང་ཡིན་ལ་བཟན་གཡོ་བསྐྱེད་པར་
འདོད་པ་རྣམས་ལེགས་པར་ལེགས་སོ། ཉགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་ཆོན་
གསུམ་པས་དེ་ལྟར་སྒྲིའི་གཡོ་བ་དང་རྒྱ་ཉག་པ་མེད་ཏུ་བྱེན་ཀྱང་རྒྱ་འབྲས་
འཆོལ་བར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱ་གང་ལའང་འབྲས་བྱ་དེ་བསྐྱེད་པའི་
རྩས་པ་ཡོད་ན་འདི་ལྟར་མ་རིག་པ་ལས་འདུ་བྱེད་སོགས་སྒྱེ་ཞེས་བཤད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་བརྟུས་འགྲེལ་པ་ལས། མ་རིག་པའི་རྒྱུ་གྱིས་འདུ་བྱེད་
རྣམས་ལས་འབྲས་བྱ་ཐམས་ཅད་མི་འབྱུང་གི་རྩས་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་
སྟེ། འདི་ལྟར་མ་རིག་པའི་རྒྱུ་གྱིས་འདུ་བྱེད་རྣམས་འབྱུང་བ་ན་སྒྱེ་བ་ཤ་
ཤི་འབྱུང་བའི་བར་དུ་ལོ། ཞེས་དང་། དེའི་དོན་བཤད་པར། ལེགས་བཤད་
གསེར་ཕྱིང་ལས། གསུམ་པ་ནི། རྒྱུ་སྒྱེ་ཞིང་མི་ཉག་ཀྱང་རྒྱ་ཐམས་ཅད་
ལས་འབྲས་བྱ་ཐམས་ཅད་མི་འབྱུང་གི་རང་རང་གི་སྐྱེད་པའི་རྩས་པ་དང་
ལྡན་པའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་ལོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་
ནི་རྒྱུང་འཕེན་གྱིས་རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་དང་བྲམ་བེ་མང་པོས་
རྒྱ་འབྲས་འཆོལ་བར་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་ལེགས་པར་ལེགས་སོ། འདིས་
རྒྱུ་གསུམ་སྒྱུར་བ་སྟོད་བཅུད་གཉིས་ཀའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། བཅུད་ལ་ནི་
རྟོགས་སྤྲོ་ལ་སྟོད་ལའང་ངི་འདྲ་འབྱུབ་པ་ནང་གི་ལས་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར།
དེ་སྐད་དུ་ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྱིང་ལས། འདིས་ནི་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་མ་
གཏོགས་གཉིས་ཀའི་རྟོན་འབྲེལ་ལ་བརྟུམས་ནས་བྱང་པར་གསུམ་ལྡན་དུ་
བསྟན་ཏོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་རྩོད་སྤོང་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྟེན་འབྲུང་དང་རྟེན་འབྲེལ་ལ་
ཁྱད་པར་མེད་པར་ཐལ། གསེར་སྤེང་སོགས་ལས་རྟེན་འབྲེལ་ཞེས་བཤད་
པ་མང་བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། བཤད་བདེ་ཆེད་མགོ་བྱུང་ཙམ་བྱས་པ་
ཡིན་པས་རྩོད་ཆེ་དེ་འདྲ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། ཆོགས་སྦྱོར་མཐོང་སྟོམ་ཞེས་
ཆོག་བསྟུས་པ་ལའང་རྩོད་ཆེ་ཆོགས་ཀྱི་མེད་ཟེར་ག་ལ་རུང་། རྩི་བཙུན་
བྱམས་པས་གཞན་དག་ཆར་བཅད་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་ཆོག་ལ་འབྲུལ་
བ་དང་དོན་ལ་འབྲུལ་བ་རིམ་བཞིན་སྒྲ་དང་གཏན་ཆོགས་ཀྱིས་ཆར་བཅད་
པ་ལ་སོམས་ཤིག་ཞེས་པར་སྒྲའི་སྐབས་ལ་སྟོས། གཞན་ཡང་། རྟེན་འབྲུང་
ཡིན་ན། རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་མི་དགོས་པར་ཐལ། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྐད་དོད་པ་
རྒྱ་ཅ་ལ་རྟེན་འབྲུང་གི་སྐད་དོད་མ་ཆང་བའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། རྟེན་འབྲུང་
གི་སྐད་དོད་ལ་པ་རྒྱ་ཅ་ས་སྟུང་ད་ནམས་ཆང་མི་དགོས་པར་ཐལ། མ་ཁྱབ་
པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་སྐད་དོད་བྱུང་དུ་ས་སྟུང་ད་བཤད་པ་ལ་དགོས་
པ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་བཀའ་
བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་པོ་ནམས་མི་མཁས་པར་ཐལ། དེ་མ་དགོས་བཞིན་དུ་
བཅམས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་སོང་། མ་ཁྱབ་མཆམས་ལ་རྟགས་གུབ་སྟེ།
དེ་ལས་འབྲུང་བའི་སྐད་དོད་མེད་པའི་ཕྱིར། སུར་བཤད་ཟིན་པ་དེའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་ཁྱོད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྐད་དོད་པ་རྒྱ་ཅ་ས་སྟུང་ད་འབྲུང་ཟེར་
བའང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལ་དེའི་སྐད་དོད་ལས་ལྷག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
དང་། སྐད་དོད་དེ་འཇུག་གཞི་ཡིན་ན། རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པར་
བཤད་ཟིན་པ་དེའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་འདོད་ཚུལ་ལ། ཕྱི་རོལ་པ་ནམས་ཀྱིས་འདིར་བཤད་པ་

ལྟར་གྱི་རྟེན་འབྱུང་གི་སྒྲ་དོན་གང་ཡང་མི་འདོད་དེ། སྒྲ་མི་འདོད་པ་གང་
ཞིག་དོན་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མི་འདོད་ཚུལ་འཆད་པར།
མཛོད་ལས། འདིར་སྒྲས་པ། གལ་ཏེ་འབྱུང་བའི་སྟོན་རོལ་ན། ཞེས་སོགས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས། ཕྱི་རོལ་
པས་རྟེན་འབྲེལ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཆོས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པ་ནི་རང་གི་
སྟོན་པའི་ལུགས་ཡིན་པས་མཚར་བའི་གནས་མ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། རང་ལྟེ་སེམས་ཅམ་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་རྟེན་འབྲེལ་ལ་འདུས་བྱས་
ཀྱིས་བྱབ་པ་ཁས་ལེན་ཏེ། བྱེ་མདོ་གཉིས་ཀྱིས་ཁས་ལེན་པ་གང་ཞིག །
སེམས་ཅམ་པས་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་
མདོ་ལས། འདི་ཡོད་པས་འདི་འབྱུང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་དོན་སྒྲ་རི་བཞིན་
པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཀུན་བཏུས་ལས། རྟེན་ཅིང་
འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་གང་ཞེ་ན། སྒྲས་པ། ཆོས་ཀྱི་ཁམས་དང་ཆོས་ཀྱི་སྒྲེ་
མཆེད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་མ་གཏོགས་པ་ཐམས་ཅད་དོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། དབྱ་མ་པའི་ལུགས་ལ། གཞི་གྲུབ་ན་རྟེན་འབྱུང་ཡིན་པས་བྱབ་སྟེ།
ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་འཛོག་བྱེད་ལ་སྟོས་ནས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཚ་ཤེས་ལས།
གང་ཕྱིར་རྟེན་འབྱུང་མ་ཡིན་པའི། ཆོས་འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ། དེ་
ཕྱིར་སྟོང་པ་མ་ཡིན་པའི། ཆོས་འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

འདིར་སྒྲས་པ།

བཞད་པའི་འོད་ཟེར་ཚོངས་པའི་གཉེན་གྱུར་པ། ཚུད་པའི་རལ་
གྱི་འཆད་ཚོམ་བུསྟག ། རྗེ་རྗེའི་ནུས་ལྡན་ལོངས་ཞེས་བྱིན་པ་སྟུམ། གཉི་

ཐུག་ཐུན་ངོར་སྤང་ཞེན་ཐག་ཁྲ་ལ། ངར་ཞེན་སྐྱལ་འཛིན་སྒོ་ལ་ཆགས་
སྤང་གིས། གྲ་གྲུར་འགྲོ་སྐྱམ་འཛིགས་རུང་དོན་མེད་ཀྱི། ཆབ་ཚུབ་སེལ་
སྒོན་བརྩ་གཉིས་ཚོ་ཚུན་རྒྱན། འཁོར་བྱེད་ཉོན་མོངས་འཆིང་ཐག་ཀྱན། ཡེ་
ཤེས་རལ་གྱིས་ལེགས་བཅད་པའི། རྒྱལ་བ་ཀྱན་ཀྱང་འཇུག་པ་བཞིན། བར་
སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ།

མཚན་ཉིད་དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ། སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་
བ། སོ་སའི་དབྱེ་བསྒྲ། རྒྱན་དུ་འབྱུར་ཚུལ། རང་རང་གི་བྱེད་ལས། ཆོ་དུ་ལ་
རྫོགས། ས་མཚུངས་ཀྱི་ནམ་བཞག་རི་ལྟར་སྒོམ་པའི་ཚུལ། བསྒོམ་པའི་ཕན་
ཡོན་དང་དགྲ། རང་གི་རྒྱ་རྒྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་པ་དེ་སྐབས་
འདིར་བསྐྱན་ཀྱི་རྟེན་འབྱུང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་སྤྱི་བ་རྒྱ་རྒྱེན་གཉིས་
མེད་ན་མི་སྤྱི་ལ་ཆང་ན་སྤྱི་བའི་ཕྱིར། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མདོ་ལས། འདི་ལྟར་
ཡང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འབྱུང་སྟེ། གཉིས་
གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། རྒྱ་དང་འབྲེལ་བ་དང་རྒྱན་དང་འབྲེལ་བའོ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཕྱིའི་རྟེན་འབྱུང་དང་ནང་གི་རྟེན་འབྱུང་
གཉིས་ཡོད་དེ། ནང་སྤྱིས་བྱའི་རྒྱ་དུ་གཏོགས་མི་གཏོགས་གཉིས་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། ཕྱི་དང་ནང་གི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་
བ་ནམ་པ་གཉིས་སུ་བཞུའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་གི་རྒྱ་རྒྱེན་ལ་
བརྟེན་ནས་འབྱུང་ཞིང་སྤྱིས་བྱའི་ཤེས་རྒྱ་དུ་མ་གཏོགས་པའི་དངོས་པོ་དེ་

རང་ཕྱིའི་རྟེན་འབྱུང་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་རྒྱ་རྒྱུན་དེ་འབྲེལ་ལས་
རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ལྷ་གྲུ་དེ་རང་གི་རྟེན་ལེན་གྱི་རྒྱ་
དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་ས་བོན་དང་འབྲེལ་དགོས་པ་གང་ཞིག །དེ་
རང་གི་ཕྱི་རོལ་གྱི་རྒྱུན་རྒྱ་སོགས་ཁམས་ལ་འབྲེལ་དགོས་པ་དེའི་ཕྱིར། དང་
པོ་གྲུབ་ཤི། དེ་རྒྱ་དང་འབྲེལ་ཚུལ་འཆད་པར། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མདོ་ལས།
ཕྱི་རོལ་གྱི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་རྒྱ་
དང་འབྲེལ་བ་གང་ཞེ་ན། ས་བོན་ལས་ལྷ་གྲུ། ལྷ་གྲུ་ལས་འདབ་མ། འདབ་
མ་ལས་སྒོང་བྲ། སྒོང་བྲ་ལས་སྒྲ་གྲ། སྒྲ་གྲ་ལས་སྒྲིང་པོ། སྒྲིང་པོ་ལས་མེ་རྟོག
།མེ་རྟོག་ལས་འབྲས་བུའོ། ། ཞེས་སོགས་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་གཞིས་ཀྱི་སྒྲོས་
གསུངས་པ་དེའི་ཕྱིར། གཞིས་པ་གྲུབ་ཤི། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མདོ་ལས། ཕྱི་རོལ་
གྱི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་རྒྱུན་དང་འབྲེལ་བ་ཇི་ལྟར་བལྟ་ཞེ་ན།
ཁམས་དྲག་ཏུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁམས་དྲག་པོ་གང་དག་འདུས་པའི་ཕྱིར་
ཞེ་ན། འདི་ལྷ་སྒྲེ། ས་དང་། རྒྱ་དང་། མེ་དང་རྒྱུང་དང་། བཅ་མཁའ་དང་།
ཞེས་སོགས་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་གཞིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་
གི་རྒྱ་རྒྱུན་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་ཞིང་ནང་སྐྱེས་བུའི་ཤེས་རྒྱུད་ཏུ་
གཞོགས་པའི་དངོས་པོ་དེ། རང་ནང་གི་རྟེན་འབྱུང་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་
ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཞིས་པོ་འདི་རང་རང་གི་རྒྱ་ལ་ལྟོས་པ་
གང་ཞིག །རྒྱ་ལའང་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཤི། ས་ལུ་ལྷུང་པའི་མདོ་
ལས། དེ་ལ་ནང་གི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་རྒྱ་དང་འབྲེལ་བ་གང་
ཞེ་ན། མ་རིག་པའི་རྒྱུན་གྱིས་འདུ་བྱེད་སོགས་གྱིས་རྗེས་འགོ་དང་། གལ་ཏེ་
མ་རིག་པ་འབྱུང་ན་འདུ་བྱེད་ཀྱང་མི་མངོན་པ་ཞིག་ཅས་པ་ནས། དེ་བཞིན་

དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་ལ་ཆག་གི་འདི་བར་མངོན་པར་གྲུབ་ཅིང་འབྱུང་བར་ཏེ། དེ་ལྟར་
ནང་གི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་རྒྱ་དང་འབྲེལ་བར་བལྟའོ་ཞེས་ལྟོག་
འགོ་སྟེ་རྗེས་སུ་འགོ་ལྟོག་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་
སྟེ། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། རང་གི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་རྒྱ་དང་
འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་རི་ལྟར་བལྟ་ཞེ་ན། ཁམས་དྲུག་འདུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
ཁམས་དྲུག་པོ་གང་འདུས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྗེས་འགོ་དང་།
མདོ་ལས། རྟེན་དེ་དག་མེད་པར་ལུས་འདི་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་གྱི་ཞེས་པས་
ལྟོག་འགོ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་རྟེན་གཉིས་ལས་རྟེན་
ལ་ཁམས་དེ་དག་ཆང་བ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་གི་གཞན་གྱི་སྟོའི་གཡོ་བ་དང་
རྟག་བདག་སོགས་ལས་མི་སྐྱེ་ཞིང་། བདག་སོགས་ཀྱང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
མདོ་དེས་ནང་གི་སའི་ཁམས་ཆང་ཞིང་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱ་དང་། མེ་དང་། རླུང་
དང་། བྲམ་མཁའ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ཀྱང་ཆང་བར་འགྱུར་ལ།
ཐམས་ཅད་དུ་འདུ་བྱེད་པ་དེ་ལས་ལུས་མངོན་པར་འགྲུབ་པར་འགྱུར་རོ་
ཞེས་པས་རྟེན་ལ་དེ་དག་ཆོགས་ཙམ་གྱིས་ཆོག་པར་བསྟན། ཡང་དེ་ཉིད་
ལས། དེ་ལ་སའི་ཁམས་ཀྱང་འདི་སྟམ་དུ་ཞེས་པ་ནས། ལུས་ཀྱང་འདི་སྟམ་
དུ་བདག་ནི་རྟེན་འདི་དག་གིས་བསྐྱེད་དོ་སྟམ་དུ་མི་སེམས་མོད་ཀྱི། འོན་
ཀྱང་རྟེན་འདི་དག་ཡོད་པ་དང་ལུས་འདི་དག་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། ཞེས་
པས་སྟོའི་གཡོ་བ་སོགས་མེད་ཀྱང་བསྐྱེད་དེ། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལ་སའི་
ཁམས་ཀྱང་བདག་མ་ཡིན་ཞེས་པ་ནས། གཞན་སུའི་ཡང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
པས་རྟག་བདག་སོགས་མ་ཡིན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གསུམ་པ་སོ་སོའི་དབྱེ་བསྟུ་ལ། ཡན་ལག་གི་དབྱེ་བ་དང་། ཡན་

ལག་བསྟུ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མདོ་ལས་བཤད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་
ལ་དབྱེན་བརྩ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་མ་རིག་པ།
གཉིས་པ་འདུ་བྱེད། གསུམ་པ་རྣམ་ཤེས། བཞི་པ་མིང་གཟུགས་ཅི་རིགས། ལྷ་
པ་སྦྱེ་མཆེད། རྒྱག་པ་རིག་པ། བདུན་པ་ཆོར་བ། བརྒྱད་པ་སྲིད་པ། དགུ་པ་
ལེན་པ། བརྩ་བ་སྲིད་པ། བརྩ་གཅིག་པ་སྦྱེ་བ། བརྩ་གཉིས་པ་ཆ་ཤིའི་བར་
རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་བདུས་ལས། ཡན་ལག་རྣམ་པར་དབྱེ་བས་
རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ཏེ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་
ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ནི། མ་རིག་པ་དང་། འདུ་བྱེད་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་
དང་། མིང་དང་གཟུགས་དང་། སྦྱེ་མཆེད་རྒྱག་དང་། རིག་པ་དང་། ཆོར་བ་
དང་། སྲིད་པ་དང་། ལེན་པ་དང་། སྲིད་པ་དང་། སྦྱེ་བ་དང་། ཆ་ཤིའོ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ལྟགས་དགག་པ།

དེ་ལྟར་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་བཤད་པ་ལ་བརྩ་གཉིས་ལས་དང་
པོ་མ་རིག་པ་ལ། དགག་གཞག་སྤངས་གསུམ། དང་པོ་ལ་སྟག་ཆང་ལོ་རྩྭ་
བ་ན་རེ། འཛིག་ལྟ་ལ་མ་རིག་པ་ཞིག་འཛོག་པ་མི་འཐད་དེ། ལྟ་བ་དང་ལྟ་
མིན་གཉིས་མངོན་པ་གོང་འོག་གཉིས་ནས་བཤད་པ་དེ་སྟུམ་ཀྱང་མ་བཀག་
ལ་དགྲགས་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མའི་
མ་རིག་པ་དེ་ཡང་ལྟ་མིན་གྱི་མ་རིག་པ་ཁོ་ན་ཟེར་ན། འོ་ན་འཕགས་པ་ས་
ལུ་ལྗང་པའི་མདོ་ལས། དེ་ལ་མ་རིག་པ་གང་ཞེ་ན། ལམས་རྒྱག་པོ་འདི་དག་
ཐམས་ཅད་ཉིད་གང་གཅིག་ཕྱར་འདུ་ཤེས་པ་དང་། རིལ་བོར་འདུ་ཤེས་པ་

དང་། ཉག་པར་འདུ་ཤེས་པ་དང་། བཏན་པར་འདུ་ཤེས་པ་དང་། ཐེར་བྱག་
ཏུ་འདུ་ཤེས་པ་དང་། སེམས་ཅན་དང་། སྒོག་དང་། སྐྱེ་བ་པོ་དང་། གསེ་བ་
དང་། སྐྱེས་བུ་དང་། གང་ཟག་ཏུ་འདུ་ཤེས་པ་དང་། ཤེད་ལས་སྐྱེས་པ་དང་།
ཤེད་བུར་གནས་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། བདག་གི་ཞེས་བྱ་བར་འདུ་ཤེས་པ་
སྟེ། འདི་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་མི་ཤེས་པ་རྣམས་སྣ་ཆོགས་འདི་ནི་མ་རིག་པ་
ཞེས་བྱའོ་ཞེས་པའི་མདོ་འདིའི་ལུང་དོན་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། མདོ་ཆོག་ཐ་མ་
ང་ཞེས་བྱ་བ་དང་། བདག་གི་ཞེས་བྱ་བར་འདུ་ཤེས་པ་སྟེ། ཞེས་པ་འདིས་
འཇིག་རྫོང་ས་བབུང་ནས། འདི་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་ཞེས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་
དེ་རྣམས་མ་རིག་པར་མ་བསྟན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། འཇིག་རྫོང་ས་བབུང་
ཚུལ་ལ་བྱང་ཆོས་གསུམ་ཡོད་པ་ནི་དེའི་མདོ་ཆོག་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་ཆ་
ཤས་མེད་པའི་གཅིག་སྤྲུལ་ཡོད་ཀྱི་རིལ་བོ་དང་། ཉག་པ་དེ་བྱང་ཆོས་
གསུམ་ལྡན་གྱི་བདག་གི་འཛིན་སྟངས་སུ་བྱས་པའི་འཇིག་རྫོང་ལ་ཐོག་མའི་
མ་རིག་པ་ཅིག་ཡོད་པར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་འབྲའི་འཛིན་
སྟངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་འབྲའི་འཛིན་སྟངས་ཅན་
གྱི་འཇིག་རྫོང་དེ་མ་རིག་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འཇིག་རྫོང་
མ་རིག་པ་ཡིན་པ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འཇིག་རྫོང་དང་རང་གི་གྲོགས་མ་
རིག་པ་མཚུངས་ལྡན་ཏུ་ཡོད་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱལ། ཉགས་བྱུང་སྟེ། ལྟ་བུ་དེ་
དང་མཚུངས་ལྡན་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཁོ་རང་ལ་འོ་ན་འཇིག་
རྫོང་ས་བབུང་ནས། ཉོན་མོངས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་གྲོགས་ཉོན་མོངས་དང་
མཚུངས་ལྡན་ཡིན་པའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ། བྱབ་པ་འབྲིག། ཉགས་བྱུང་སྟེ།
རང་གི་གྲོགས་དུག་གསུམ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་དེ་ཡོད་པའི་བྱིར། མདོ་

ལས། རང་གི་གྲོགས་མ་རིག་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་བཤད་པ་དེས་འཇིག་
ལྷ་མ་རིག་པ་མ་ཡིན་མི་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་དུ་སྟོན་པའི་མདོ་དེས།
འཇིག་ལྷ་དང་མ་རིག་པ་འགལ་བ་དོན་གཞན་དུ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དེས་མ་རིག་པའི་ནང་ཚན་གྱི་མ་རིག་པ་གཅིག་བསྟན་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་མ་རིག་ལས་གཞན་པའི་ལྷ་བ་གཅིག་བསྟན་
པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འཇིག་ལྷ་མ་རིག་པའི་ནང་དུ་བསྟན་ནས། དེ་
ལྟར་དུ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། མཚུངས་ལྡན་དུ་བསྟན་པའི་ལུང་དེས་
དེ་གཉིས་དོན་གཞན་དུ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་གྱི་པ་ལ་ཤ་དང་ལྡན་པའི་ནགས་
ཞེས་པ་བཞེན་དུ་འཇིག་ལྷ་མ་རིག་པའི་ཕྱོགས་གཅིག་དུ་སྟོན་པར་བཤད་
རིགས་པའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན། ལྷ་མིན་གྱི་མ་རིག་པའི་སྟོ་དེ་ལ་འཇིག་
ལྷ་དང་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་པས་བྱབ་པར་ཐལ། འཇིག་ལྷ་དེ་རང་གི་གྲོགས་
ལྷ་མིན་གྱི་མ་རིག་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱབ། འདོད་
མི་བྱས་ཏེ། འཇིག་ལྷ་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པས་བྱབ་ཀྱང་། ལྷ་
མིན་གྱི་མ་རིག་པ་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པས་མ་བྱབ་པ་གང་ཞིག
།རྟག་ལྷ་སོགས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ལྷ་མིན་གྱི་མ་རིག་པ་དེ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། དང་པོ་བྱབ་སྟེ། འཇིག་ལྷ་སྤངས་པའི་དབང་བཅོམ་རྒྱུ་གྱི་ལྷ་མིན་
གྱི་མ་རིག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུ་གྱི་ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཤ་
མོ་ལ་རྗེས་ཅམ་མམ་མི་ཤེས་ཅམ་གྱི་ལྷ་མིན་གྱི་མ་རིག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། དེའི་རྒྱུ་གྱི་ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཤ་མོ་ལ་རྗེས་ཅམ་གྱི་མ་རྟོགས་
ལོག་རྟོག་གཉིས་ལས་མ་རྟོགས་ཅམ་གྱི་སྟོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ལས་འབྲས་

ཀྱི་འབྲེལ་པ་སྤྱོད་མ་རྟོགས་ཀྱང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར། དེ་
སྐད་དུ་ལམ་རིམ་ལས། ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་པ་
དང་ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་མཛུངས་པ་ཙམ་གཉིས་ལས་ཕྱི་མར་བཞེད་དེ།
མདོར་ན་ལོག་པར་རྟོག་པ་དང་མ་རྟོགས་པའི་སློབ་གཉིས་ལས་མ་རྟོགས་
པའི་སློབ། ཞེས་དང་། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། མ་རིག་པ་ནི་སེམས་
བྱུང་མི་གསལ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་ལ་ཞེས་ཚེད་པ་ལ་རྟགས་མ་གྲུབ་ཀྱི་
ལན་མ་བཏབ་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། འཛིག་ལྟ་ལ་ཉོན་མོངས་
ཅན་གྱི་མ་རིག་པས་བྱབ་ཀྱང་གཅིག་ཤོས་ལ་མ་བྱབ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། དེའི་གཅིག་ཤོས་དེ་ལྟ་མིན་གྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཙ་
རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ལྟ་དན་དུག་ཅུ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ལྟ་མིན་གྱི་
མ་རིག་པ་དང་། འཛིག་ལྟ། མཐར་ལྟ། ལྟ་བ་མཆོག་འཛིན། ཚུལ་བྲིམས་
བརྒྱལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་ལྟ་བ། ལོག་ལྟ་ལྟ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ལྟ་མིན་
གྱི་མ་རིག་པ་དེ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་
ལས། རྟག་འཛིན་ལྟན་སྟེས་སོགས་ལ་མ་རིག་པ་དེ་མཚུངས་ལྡན་དུ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་གི་གྲོགས་རྟག་ལྟ་དང་མཚུངས་
ལྡན་གྱི་ལྟ་མིན་གྱི་མ་རིག་པ་ཆོས་ཅན། རྟག་པར་བརྒྱུད་བར་ཐལ། རང་གི་
གྲོགས་རྟག་ལྟ་དང་རྣམ་པ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། མཁས་པ་ཁ་ཅིག་མ་བྱབ་
སྟེ། ཐོགས་མེད་སྦྱོར་མཆེད་ཀྱི་ལུགས་ལ་སེམས་སེམས་བྱུང་མཚུངས་ལྡན་
རྣམ་པ་ལྟ་མཚུངས་ལའང་འཛིན་སྟངས་མཚུངས་པས་བྱབ་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ལ་ཡང་རྟག་ལྟ་དང་གྲོགས་ལྟ་མིན་གྱི་མ་རིག་
པ་གཉིས་མཚུངས་ལྡན་གང་ཞིག ཞེན་སྟངས་མི་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དང་

བོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་གཉིས་མཚུངས་ལྡན་དུ་འབྱུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས།
 མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ནམ་པ་ལྟ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བརྟུས་ལས་
 ཀྱང་། དེ་དང་ཆ་འདྲ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཐོགས་མེད་
 སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ལུགས་ལ་དེ་ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་ཚོངས་པ་ཙམ་མ་རྟོགས་ཏེ་
 ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་མི་འཛིན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ལམ་རིམ་ལས། སློབ་དཔོན་
 ཐོགས་མེད་སྐྱེ་མཆེད་ནི། ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་འཛིན་
 པ་དང་། ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་ཚོངས་པ་ཙམ་གཉིས་ལས་ཕྱི་མར་བཞེད་
 པའི་ཕྱིར། མདོར་ན་ལོག་པར་རྟོག་པ་དང་མ་རྟོགས་པའི་སློ་གཉིས་ལས་མ་
 རྟོགས་པའི་སློའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ལུང་དེས་ཐོགས་མེད་
 སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ལུགས་ལ་ལྟ་མིན་གྱི་མ་རིག་པའི་དོན་ཞེན་ཚུལ་མེད་པར་
 བཤད་པ་དེའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཁྱོད་ལྟ་མིན་གྱི་མ་
 རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་ནམ་པ་གཅིག་དུ་འདིར་མ་བྱས་ཟེར། དེ་བྱས་
 པར་ཐལ། ལམ་རིམ་ལས། ཐོགས་མེད་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ལུགས་ལ་ཞེས་སོགས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་ཆ་གཅིག་ན་འང་མ་བྱས་པ་ལྟར་སྤང་སྟེ། དེའི་
 དོན་ལྟ་མིན་གྱི་མ་རིག་པ་སྤྱིར་ཞེན་ཚུལ་མེད་ཅིང་། ཞེན་ཚུལ་ཅན་གྱི་སློས་
 མ་བྱུང་གྱང་། འཛིག་ལྟ་ལྟ་བུའི་དམིགས་ནམ་ངེས་ཅན་གྱི་སློ་དང་མཚུངས་
 ལྡན་དུ་སོང་ཆེ་ཞེན་ཚུལ་ཡོད་པའི་སློ་ཡིན་པར་བསྟན་བྱས་ཀྱང་རུང་བ་
 ལྟར་སྤང་བས་དབྱད། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ལྟ་མིན་གྱི་མ་རིག་པ་ཆོས་ཅན།
 ཁྱོད་ཞེན་རིག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཞེན་ཚུལ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་
 འོ་ན། ལྟ་མིན་གྱི་མ་རིག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མ་རིག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 ཁྱོད་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ཡང་ཤིན་དུ་འགྲིག་མ་དགག་ཆོག་དང་

རིག་པ་དང་། སློ་རིག་གི་རིག་པ་དང་སྐད་དོད་བིཊ་ཞེས་པ་མཚུངས་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། མ་རིག་པའི་སྐད་དོད་ཨ་བིཊ་ཞེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ལམ་རིམ་ལས། འཇིག་རྟེན་དང་མ་རིག་པ་སོ་སོར་
འདོད་པ་ལྟར་ན། དཔེར་ན། ཐག་པ་བསྟོགས་པ་ལ་སྟན་པ་རུང་ཟད་བབ་
སྟེ་ཐག་པའི་གནས་ལྷགས་མི་གསལ་བ་ན་དེ་སྤུལ་དུ་འཇིན་པའི་སྟོ་སྟེ་བ་
ལྟར། ཕུང་པོའི་གནས་ལྷགས་གསལ་བ་ལ་སྒྲིབ་པའི་མ་རིག་པའི་སྟན་པ་
ལས་ཕུང་པོ་ལ་བདག་དུ་འབྱུང་བ་སྟེ་ལ་ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་
ཐལ། འཇིག་རྟེན་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་མ་རིག་པ་དེ་སྟན་པ་བཞིན་ཡུལ་མི་
གསལ་བ་ཙམ་ཡིན་ལ། དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་འཇིག་རྟེན་དེ་སྟན་པ་བབ་
དུས་གྱི་ཐག་ཁ་ལ་སྤུལ་འཇིན་གྱི་སྟོ་བཞིན་དུ་བདག་མེད་པ་ལ་བདག་དུ་
འཇིན་པའི་སྟོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འབྲ་བའི་མ་རིག་པ་དེ་སྟན་
པ་བཞིན་དུ་མི་གསལ་བ་ཙམ་ཡིན་ལ་འཇིན་པ་མེད་དེ། འཇིག་རྟེན་དེ་ཕུང་
པོ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་འཇིན་པའི་སྤུལ་འཇིན་གྱི་སྟོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། རྩ་མ་མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་གཉིས་ལས་མ་རྟོགས་པའི་སྟོ་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་
དེ་གཉིས་ལས་ལོག་རྟོག་གི་སྟོ་ཡིན་པའི་བྱད་པར་འཐད་པའི་ཕྱིར། རྩ་མའི་
ཞེན་ཚུལ་མེད་ལ་ཕྱི་མའི་ཞེན་ཚུལ་ཡོད་པའི་བྱད་པར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར།
ཞེན་རིག་ཡིན་ན་ཁྱོད་གྱི་ཞེན་ཚུལ་ཡོད་པས་བྱས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།
གཞན་ཡང་། མ་རིག་པ་ལ་རང་གི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་རྫོངས་ཙམ་གཅིག་
མེད་པར་ཐལ། མ་རིག་པ་ཡིན་ན། རང་གི་ཞེན་ཚུལ་ཡོད་པས་བྱས་པའི་
ཕྱིར། ཉགས་སོང་། འདོད་ན་རྟེན་མིན་གྱི་མ་རིག་པ་དེ་ལ་དེ་འབྲ་ཞིག་མེད་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལམ་རིམ་ལས། བདེན་བཞི་དང་ལས་

འབྲས་དང་དགོན་མཆོག་གི་རང་བཞིན་ལ་སློ་མི་གསལ་བའི་ཉོན་མོངས་
ཅན་ནོ། ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་དགོན་མཆོག་གི་མཐུ་བསམ་གྱིས་མི་
བྱབ་པ་ལ་ཚོངས་པའི་སློ་དེ་ཡང་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེན་པའི་སློ་ཡིན་པར་
ཐལ། དགོན་མཆོག་གི་མཐུ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་ལ་ཚོངས་པའི་མ་རིག་པ་
ཡིན་ན། བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེན་པའི་སློ་ཡིན་པས་བྱབ་པའི་བྱིར། ཉགས་སོང་།
འདོད་ན། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་འབྲ་བའི་མ་རིག་པ་དེ་ཡང་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་
ཞེན་པའི་སློ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་
དགོན་མཆོག་གི་མཐུ་སོགས་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་ཡོད་པ་ལ་མེད་པར་
འཛིན་པའི་མ་རིག་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ལྟ་ལོད་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་བྱིར། འདོད་ན། འཕགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ།

གཞན་ཡང་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུ་བསམ་
གྱིས་མི་བྱབ་པ་དང་ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་སྤྲིང་སྤྲོ་བ་ལ་ཚོངས་ཅམ་
ཡིན་ལ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མི་འཛིན་པའི་མ་རིག་པ་གཉིས་མེད་པར་ཐལ། མ་
རིག་པ་ཡིན་ན་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་པས་བྱབ་པའི་བྱིར། དེ་ལ་ལོག་རྟོག་
གིས་བྱབ་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་གཉིས་ལ་ཚོངས་པའི་མ་
རིག་པ་དེས་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན།
དེས་དོན་དེ་གཉིས་ཡོད་པ་ལ་མེད་པར་འཛིན་པར་ཐལ། དེས་དེ་གཉིས་
ལོག་པར་འཛིན་པ་གང་ཞིག་མིན་པ་ལ་ཡིན་པར་མི་འཛིན། ཡིན་པ་ལ་མ་
ཡིན་པར་མི་འཛིན། མེད་པ་ལ་ཡོད་པར་ཡང་མི་འཛིན་པའི་བྱིར། ཉགས་
དང་པོ་ཁས། བྱི་མ་གསུམ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ལོག་རྟོག་མེད་པའི་བྱིར།
འདོད་མི་ལུས་ཏེ། དེ་གཉིས་ལོག་རྟོག་སྤངས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སློ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགྲ་བཅོམ་རྒྱུད་ཀྱི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཞན་ཡང་། ལྷ་བ་དང་ལྷ་མིན་གཉིས་མ་བསྐྱེས་ན། འཇིག་ལྷ་མ་
རིག་པར་འཇོག་མི་ཐུབ་པར་ཐལ། རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིན་བཏང་བ་དེ་ལ་འབྲེལ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་དང་མ་
རིག་པའི་གཞི་མཐུན་ཡིན་ན། འཇིག་ལྷ་མིན་པས་བྱབ་པར་ཐལ། འདོད་པ་
གང་ཞིག ། ལྷ་བ་དང་ལྷ་མིན་གཅིག་བྱེད་མི་ཐུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ས་
ལུ་ལུང་པའི་མདོ་ལས། ང་ཞེས་བྱ་བ་དང་། བདག་གི་ཞེས་བྱ་བར་འདུ་ཤེས་
པ་སྟེ་འདི་ལྷ་བྱ་ལ་སོགས་པ་མི་ཤེས་པ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་འདི་ནི་མ་རིག་པ་
ཞེས་བྱ་བའོ། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་
ཀྱི་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་དེ་ལ་ང་དང་ང་ཡི་བར་འཇིན་པའི་འཇིག་ལྷ་མེད་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མ་རིག་པ་ལ་དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་སོང་། ཁ་ཅིག
། དུག་གསུམ་ཀྱི་ནང་ཆན་ཀྱི་གཏི་ཐུག་དང་མ་རིག་པ་དོན་གཅིག་ཟེར་
ན། གཟུགས་སོགས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཇིན་པའི་མ་རིག་པ་ཆོས་ཅན། དུག་
གསུམ་ཀྱི་ནང་ཆན་ཀྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཆོས་ཀྱི་བདག་འཇིན་ཏུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། མ་རིག་པ་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་མིན་གཉིས་ཡོད་
པས་བྱི་མ་འདི་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱིས་བསྐྱེས་
པའི་མ་རིག་པར་འཇོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲིར་མ་རིག་པ་ལ་ཉོན་
མོངས་ཅན་ཡིན་མིན་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་གཉིས་པ་ནི་དགྲ་བཅོམ་པ་རྣམས་
ལ་ཡང་མདོན་གྱུར་ཏུ་ལྷན་པས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉོན་
མོངས་ཅན་ཀྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དགྲ་

བཅོམ་པ་ཡིན་ན་ཁྱོད་རྒྱུད་ལ་མི་ལྡན་པས་བྱབ་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར།
འདྲོད་མི་ལུས་ཏེ། དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཁྱོད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་
དེ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིས་ནི་མ་རིག་པ་ཡིན་ན། ཉོན་མོངས་
ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་པས་བྱབ་ཟེར་བ་ཡང་བཀག་གོ།

ཡང་ཁ་ཅིག ། མ་རིག་པ་ཡིན་ན། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་
པ་ཡིན་པས་བྱབ་ཟེར་ན། དེ་ལྟར་གྲུབ་མཐའ་གོང་མའི་ལུགས་འདིར་མ་
བྱབ་པར་ཐལ། སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་ལ་དེ་ལྟར་མ་བྱབ། རང་རྒྱུད་པའི་
ལུགས་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་མ་བྱབ། ཐལ་འཇུར་བའི་ལུགས་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་
མ་བྱབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་ལ་ཤེས་སྒྲིབ་
ཏུ་ཇུར་པའི་མ་རིག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་རྒྱུད་པའི་
ལུགས་ལ་ཡང་རྒྱ་འབྲས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཛིན་པའི་མ་རིག་པ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཛིན་པའི་མ་རིག་པ་རྣམས་ཤེས་སྒྲིབ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལས་སྒྱུ་དངོས་རྣམས། ཡང་དག་པར་ནི་
རྟོག་པ་གང་། དེ་ནི་སྟོན་པས་མ་རིག་གསུངས། ཞེས་དང་། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས།
འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གང་། དེ་ནི་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པར་འདྲོད།
ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ལུང་དང་པོས་དེ་འདྲ་བའི་བདེན་འཛིན་
དེ་མ་རིག་པར་བསྟན། གཉིས་པས་དེ་འདྲ་བའི་བདེན་འཛིན་དེ་ཤེས་སྒྲིབ་
ཏུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཉུགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཐལ་འཇུར་བ་གཅིག་ལྟར་
མ་ཟད་ཐེག་ཆེན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་ཀུན་གྱི་ལུགས་ལ་ཐེག་དམན་དག་བཅོམ་
པའི་རྒྱུད་ལ་ཤེས་བྱ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་སུ་མི་འཇུག་མཁན་གྱི་ཉོན་
མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པ་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་དེ་མ་རྟོགས་

པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་པའི་བྱིར། འཇུག་འགྲེལ་ལས། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་
པའི་མ་རིག་པ་ཙམ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཞན་
ཡང་། ལྷ་མིན་གྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་ན། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་
པས་བྱབ་པར་ཐལ། མ་རིག་པ་ལ་དེའི་བྱིར། འདོད་ན། ཐེག་དམན་དག་
བཅོམ་པའི་རྒྱད་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཏུ་གྱུར་པའི་ཤེས་རབ་འཆལ་བ་
མེད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱད་ལ་ལྷ་མིན་གྱི་དེ་མེད་པའི་བྱིར། བྱབ་སྟེ། དེ་འབྲ་
བའི་ཤེས་འཆལ་དེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྣམ་ཡིན་ཀྱང་ལྷ་མིན་གྱི་མ་རིག་པ་དང་
མཚུངས་ལྡན་ཏུ་སོང་བ་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་བབྱུང་སྟེ། ཤེས་རབ་འཆལ་
བར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱབ་སྟེ། དེ་འབྲ་བའི་ཤེས་རབ་འཆལ་ཚུལ་
ཞིག་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། བོད་གི་མ་བྱབ་མཚམས་ལ། དེའི་རྒྱད་ལ་ཤེས་རབ་
འཆལ་བ་མེད་པར་ཐལ། མ་བྱབ་པ་དེའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་རང་ཡུལ་
ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་རྫོངས་པར་ཐལ། དེ་རང་ཡུལ་ལ་རྫོངས་པ་གང་ཞིག་
།གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་རྫོངས་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཤེས་འཆལ་
ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྟོད་རང་ཡུལ་ལ་ལྷ་
མིན་གྱི་མ་རིག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྫོངས་པར་ཐལ། རྟོད་རང་ཡུལ་ལ་གཞན་
སྟོབས་ཀྱིས་རྫོངས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག །ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་
ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་ཡིན་ན། ལྷ་མིན་གྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་པས་བྱབ་ཟེར་ན།
ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མའི་མ་རིག་པར་གྱུར་པའི་འཛིག་ལྷ་ཆོས་
ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། དེ་ཡོད་པའི་བྱིར། ས་ལུ་ལྗང་པའི་མདོ་ལས། ང་
དང་ང་ཡིར་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་དེའི་བྱིར། བྱབ་སྟེ། འདི་ཡན་ལག་བརྩ་

གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་འཆད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན།
ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ལྷ་བ་ལྷ་པོ་གང་རུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷ་མིན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། འཇིག་ལྷ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་
ཅིག་ ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་ལ་ལྷ་སྐྱེས་ཀྱིས་བྱས་
ཟེར་ན། མཐོང་སྤང་གུན་བཏགས་སུ་གྱུར་པའི་དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
ཕྱིར། བྱས་པ་ཁས། ཉགས་གྱུབ་སྟེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཐོང་སྤང་དུ་གྱུར་
པའི་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེར་གྱུར་པའི་ངན་འགྲོར་སྐྱེ་
བ་འཕེན་བྱེད་དང་ཆར་གཅིག་པའི་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
ནལ་འགྲོར་སྐྱོད་པའི་ས་ལས། རྒྱན་དུ་ཞུགས་པས་ཡན་ལག་དུ་ཞིག་སྤོང་
ཞེ་ན། ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་སྟེ་གང་ཡང་རུང་བ་དང་རིལ་གྱིས་སྤོང་
བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་སྟེ། ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་
གུན་ལ་མཐོང་སྤང་རེ་ཡོད་ཅིང་བརྩ་གཉིས་པོ་རིལ་ལམ་མ་ལུས་པ་སྤོང་
བ་མིན་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་དུ་ཞེས་དང་
རིལ་གྱིས་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ །ངན་འགྲོར་
འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དང་དེ་དང་ཆར་གཅིག་པ་གང་རུང་ཡིན་ན་མཐོང་
སྤང་ཡིན་པས་བྱས་ཟེར་ན། ཕྱིར་མི་འོང་དང་དགྲ་བཅོམ་པའི་འཕེན་བྱེད་
མི་དགེ་བའི་ལས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ཁས། ཉགས་གྱུབ་
སྟེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་ལས། སྟོན་དགྲ་བཅོམ་པ་
དག་ལ་སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་གནས་སྐབས་སུ་བསགས་པའི་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་
བའི་ལས་ངེས་པ་དང་མ་ངེས་པ་དག་ཡོད་མོད་ཀྱི་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
བྱས་སྟེ། འཕེན་བྱེད་མི་དགེ་བའི་ལས་ཡིན་ན། ངན་འགྲོར་སྐྱེ་བ་འཕེན་

བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རིན་ཆེན་ཕྱིང་པ་ལས། མི་དགེ་བ་
ལས་སྟག་བསྐལ་དང་། དེ་བཞིན་ངན་འགྲོ་ཐམས་ཅད་དོ། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། ཚ་བར་འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཁྱོད་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་དང་། སྐབས་འདིར་ཁྱོད་ཀྱིས་སྤང་ལྡན་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
དེས་ཡན་ལག་གཞན་ལ་རིགས་བསྒྲི།

གཞན་ཡང་འཕེན་བྱེད་མི་དགེ་བའི་ཀུན་སྒོར་དུ་གྱུར་པའི་ཐོག་
མའི་མ་རིག་པ་ལ་ལྟན་སྒྲིལ་གཅིག་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་མཐོང་སྤང་
ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཉགས་སོང་། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
མི་བྱས་ཏེ། འཇིག་ལྟ་ལྟན་སྒྲིལ་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་བསགས་ཏེ། སྲིད་ཅེ་
ནས་མནར་མེད་གྱི་བར་ཚོ་རྒྱུན་གྱི་རྒྱུན་ལྟར་འཁོར་བར་འཁོར་བ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཇུག་པ་ལས། དང་པོར་ང་ཞེས་བདག་ལ་ཞེན་གྱུར་ཅིང་།
བདག་གི་འདི་ཞེས་དངོས་ལ་ཆགས་བསྐྱེད་པ། རོ་རྒྱུན་འབྱུང་ལྟར་རང་
དབང་མེད་པ་ཡི། འགྲོ་ལ་སྒྲིང་༄༅ ཞེས་དང་། རིན་ཆེན་ཕྱིང་པ་ལས། ཇི་
སྲིད་སྤང་པོར་འཇིན་ཡོད་པ། དེ་སྲིད་དེ་ལ་ངར་འཇིན་ཡོད། ངར་འཇིན་
ཡོད་ན་ཡང་ལས་ཏེ། ལས་ལས་ཀྱང་ནི་སྒྲིབ་ཡིན། ཞེས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་
ལས། བདག་ཡོད་ན་ནི་གཞན་དུ་ཤེས། བདག་གཞན་ཆ་ལས་འཇིན་དང་
སྤང་། ཞེས་དང་། མདོ་ལས་ཀྱང་། དྲིས་པ་སོ་སོའི་སྒྲིབ་ཐོས་པ་དང་མི་
ལྡན་པས་མིག་གིས་གཟུགས་མཐོང་ན་ཡིད་བདེ་བར་འགྱུར་བ་རྣམས་ལ་
མདོན་པར་ཞེན་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་པ་ནས། ཡོངས་སུ་ཆགས་པར་གྱུར་
ནས་འདོད་ཆགས་ལས་བྱུང་བའི་ལས་ལུས་ཀྱིས་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་ངག་
གིས་ནི་རྣམ་པ་བཞི། ཡིད་ཀྱིས་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་མདོན་པར་འདུ་བྱེད་དེ།

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ངར་འཛིན་ཡང་གཙོ་
བོར་ལྟན་སྟེས་མེད་ལ། མདོ་ལས་བཤད་པའི་བྱིས་པ་སོ་སྟེ་ཐོས་པ་དང་མི་
ལྟན་པ་དེ་ལའང་འཛིག་རྟེན་རང་དགའ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་འཁོར་བའི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་ན། དེ་
བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མས་བྱབ་ཟེར་ན། བདེན་པར་འཛིན་པའི་མ་རིག་པ་
ལྟན་སྟེས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། སྤང་
བོ་བདེན་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་ངར་འཛིན་པའི་འཛིག་ལྟ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་
ཏེ། རིན་ཆེན་ཐེང་བ་ལས། ཇི་སྲིད་སྤང་བོ་སོགས། སྤྲོད་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་
ལས། རྩ་དང་རྩེན་ལས་སྟེ་དངོས་ནམས། ཡང་དག་པར་ནི་རྟོག་པ་གང་།
དེ་ནི་སྟོན་པས་མ་རིག་གསུངས། དེ་ལས་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་འབྱུང་།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལྟར་དུ་མ་ཟད་ཆོས་ཀྱི་བདེན་འཛིན་གྱིས་
འཁོར་རྩ་བྱེད་ཀྱང་། དེ་མ་ཟད་ཀྱང་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་གཅིག་ཡོད་པ་
སེམས་ཅམ་པ་དང་རང་རྩུད་པ་དག་འདོད་པའི་ཕྱིར། ལེགས་བཤད་སྟེང་
བོ་ལས། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་གྱི་གཞི་
བྱེད་པ་ནི་ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་མེད་པར་བཞེད་པའི་
དབུ་མ་པ་ནམས་ཀྱང་བཞེད་དོ། ཞེས་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཟད་ན་
གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ལྟོག་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་མ་ཟད་ན་གང་
ཟག་གི་བདག་འཛིན་མི་ལྟོག་པ་མ་ཡིན་པས་འཁོར་བའི་གཞི་རྩ་མཐར་
ཐུག་པ་མ་ལོག་ཀྱང་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་མི་འགལ་ལོ། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། འཁོར་བའི་གཞི་རྩ་མཐར་ཐུག་ཅེས་པའི་དོན་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་དང་འཁོར་རྩ་དོན་གཅིག་ཟེར་ན།

མཐོང་སྤང་ཀུན་བཏགས་སུ་གྱུར་པའི་འཛིག་ལྟ་སྤྲོ་མོར་གྱུར་པའི་མ་རིག་
པ་འཁོར་བའི་རྩ་བར་ཐལ། ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་
ལས། ཉུགས་གྲུབ་སྟེ། དེས་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་བྱས་དེའི་དབང་གིས་འདྲ་
བྱེད་བསགས་ཏེ་ཡན་ལག་ལྷག་མ་བཅུ་འབྱུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཐོང་
སྤང་དུ་གྱུར་པའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་འབྱུང་ཚུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་།
རིན་ཆེན་སྤེང་བ་རྣམ་འབྲེལ་སོགས་ཀྱི་ལུང་དེའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ངར་
འཛིན་ཀུན་བཏགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། འདོད་ན། འགྲོ་བ་རྣམས་འཛིག་ལྟ་
ཀུན་བཏགས་ཀྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་འཁོར་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་མི་ལུས་ཏེ། གྲུབ་མཐར་མ་ཞུགས་པ་ལ་གྲུབ་མཐས་བསྐྱད་པའི་འཛིག་
ལྟ་ཀུན་བཏགས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གྲུབ་མཐས་སློ་མ་བསྐྱད་པའི་བྱ་སོགས་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་སྤེང་ལས། བྱ་དང་རི་དྲགས་སོགས་གྲུབ་མཐས་
སློ་མ་བསྐྱད་པས་ཀྱང་མ་རིག་པས་བསྐྱད་པའི་ལས་བསོགས་པ་དང་ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཛིག་ལྟ་ལྟན་སྟེས་ལ་ཐོག་མའི་མ་རིག་པས་བྱབ་ཟེར་
ན། བྱང་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ལས།
ཉུགས་སྟེ། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱིས་ཁྱོད་ཀྱི་ཞེན་
ཡུལ་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་མ་ཤེས་བར་ཐལ། ཁྱོད་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། དེའི་ཞེན་ཡུལ་མངོན་སུམ་གྱིས་སུན་མ་ཕྱུང་བར་
ཡོད་ཀྱི་བར་དུ་ལས་འདྲ་བྱེད་པའི་ཐོག་མའི་མ་རིག་པའི་དོན་བྱེད་སྤྱབ་
ལ་དེ་ལྟར་སུན་དབྱུང་བར་བྱས་ཕྱིན་ཆད་ནས་ཐོག་མའི་མ་རིག་པའི་དོན་
བྱེད་མི་སྤྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རིན་ཆེན་སྤེང་བ་ལས། ཇི་སྲིད་སྤང་པོ་འཛིན་
ཡོད་པ། དེ་སྲིད་དེ་ལ་ངར་འཛིན་ཡོད། ངར་འཛིན་ཡོད་ན་ཡང་ལས་ཏེ།

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱམ་སྟེ། ཇི་སྲིད་ཕུང་པོ་བདེན་འཛིན་དང་འཇིག་
ལྷ་གང་གི་འང་ཞེན་ཡུལ་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་སུན་མ་དབྱང་བར་དུ་ལས་
བསོག་ཅེས་པ་གང་ཞིག །དེ་ལྟར་ན་དེ་ལྟར་སུན་ཕུང་ཆེ་ལས་མི་བསོག་
པའང་དོན་གྱིས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དང་པོ་བྱམ་སྟེ། རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་
རབ་གསལ་ལས། དེ་ནི་ཡུལ་སུན་མ་ཕུང་བའི་དབང་དུ་མཛད་པ་ཡིན་གྱི།
སྦྱིར་འཇིག་ལྷ་ཡོད་ཅེས་ལ་མིན་ཏེ། ས་བདུན་པའི་བར་དུ་འཇིག་ལྷ་ཡོད་
ལ་ས་དང་པོ་ནས་ལས་ཉོན་གྱིས་འཁོར་བར་སྟེ་བ་ལེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱམ་སྟེ། ཇི་སྲིད་དང་དེ་སྲིད་ཅེས་མཐའ་
བཟུང་བའི་རྣམ་བཅད་ཡོངས་གཙོད་ཀྱི་དོན་རེ་སོ་སོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བྱེད་ཅག་འཕགས་པ་ལ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསར་
བསོག་མེད་ཟེར་བ་དང་། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མའི་
མ་རིག་པ་ཡོད་པ་མི་འཐད་པར་མ་ཟད་ནང་འགལ་ཡང་ཡིན་པར་ཐལ།
འཕགས་པ་གང་ལའང་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་བསོག་པ་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་
བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་རག་ལས་པ་གང་ཞིག །རང་གི་
དོན་བྱེད་ལས་ཀྱི་དོན་བྱེད་མི་ཐུབ་པའི་ཤེས་པ་མེད་པར་དེ་ཡང་འགལ།
ལུང་རིགས་དུ་མ་དང་ཡང་འགལ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱམ་སྟེ། སོ་སྟེ་ཐམས་
ཅད་གྱིས་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསར་དུ་བསོག་ལ་འཕགས་པས་མི་བསོག་
པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱམ་སྟེ། མ་རིག་པས་བསྐྱིབས་ནས་བདེན་
པ་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་བར་དུ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་བསོག་ཏུ་འཇུག་ལ་
བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ནས་དེས་སྐྱིབ་མི་ཐུབ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆ་ཤེས་ལས། འཁོར་བའི་ཆ་བ་འདུ་བྱེད་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་

མཁས་ཀླམས་འདུ་མི་བྱེད། དེའི་ཕྱིར་མི་མཁས་བྱེད་པོ་ཡིན། མཁས་མིན་
དེ་ཉིད་མཐོང་ཕྱིར་རོ། ཞེས་དང་། དེའི་འབྲེལ་བར། རྒྱ་བའི་ཞབས་ཀྱིས།
གང་གི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན། མི་མཁས་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་མ་རིག་པ་
དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་ཁོ་ན་འདུ་བྱེད་ཀླམས་ཀྱི་བྱེད་པ་པོར་འགྱུར། ཞེས་
པ་ནས། དེ་ཉིད་མཐོང་ན་ནི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མི་དམིགས་པ་གང་ལ་
དམིགས་ནས་ལས་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་དེ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
ནོ། དེའི་ཕྱིར་དེ་ཉིད་མཐོང་བའི་མཁས་པ་བྱེད་པ་པོ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱ་སྟེ། མ་རིག་པ་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་ཅེས་སོགས་
ཀྱི་ལུང་དེས་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་
ལས་བསོག་མཁན་དང་། དེ་ཉིད་མཐོང་ན་ནི་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཕེན་བྱེད་
ཀྱི་ལས་མི་བསོག་པའི་རྒྱ་མཆན་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་དང་
ལྡན་པ་ཀླམས་ལས་དེ་བསོག་མཁན་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རྒྱ་བ་དང་རྗེ་རིན་
པོ་ཆེ་དང་དབྱིག་གཉེན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ལེགས་ལྡན་སོགས་ཏུ་མའི་
དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོག་གསལ་ལས། མ་རིག་པ་དང་ལྡན་པའི་
གང་ཟག་ཁོ་ན་ཞེས་པའི་ཁོ་ནའི་ནམ་བཙད་དང་། རྟེན་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་
མཆོ་ལས། དེ་ལྟར་མི་མཁས་པ་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པས་མ་རིག་པ་དང་ལྡན་པ་
ཁོ་ན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་བྱེད་པ་པོར་འགྱུར་ཀྱི་ཞེས་དང་། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་ལས།
དེས་སྐྱིབ་པ་ནི་ཞབས་པས་སོ། ཞེས་དང་། དེའི་འབྲེལ་བཤད་ལས། དེས་
སྐྱིབ་པ་ཞེས་པ་ནི་ཞབས་པས་སོ། ཞེས་བྱ་བ་ནི། མ་རིག་པས་བསྐྱིབས་པའི་
གང་ཟག་བསྟན་ཏེ། དེས་འདུ་བྱེད་ཀླམས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དོ། ཞེས་
དང་། དབྱིག་གཉེན་ཀྱིས། ཅིའི་ཕྱིར་བདེན་པ་མཐོང་བ་ལ་མ་རིག་པ་མེད་

པ་ཡིན། ཞེས་པ་ནས། དེ་ལ་དབང་བྱེད་པ་གང་ཞིན། རིག་པ་མེད་པའི་མ་
རིག་པ་གང་ཡིན་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་ནི་ལུང་དང་འགལ་
ཚུལ་ཡང་རྟོགས་སྒོའོ། ཚ་རྟགས་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་
ཆོས་ཅན། རང་གི་ཀུན་ནས་སྒོང་བྱར་གྱུར་པའི་ཡན་ལག་གཉིས་པ་འདྲ་
བྱེད་ཀྱི་ཀུན་སྒོང་བྱེད་པར་ཐལ། ཡན་ལག་དང་པོའི་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། རྟགས་ལས། བྱལ་སྟེ། མ་རིག་པའི་རྒྱུན་གྱིས་འདྲ་བྱེད། ཅེས་དང་། ཉེན་
འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ་ལས། འདྲ་བྱེད་ནམས་ཀྱི་རྒྱུན་ཉིད་དུ། མ་རིག་བསྟན་པ་
ནམ་གཉིས་ཏེ། ཉོན་མོངས་གཞན་ལྟན་སྤྱི་ཡི་རྒྱུན། དེ་མེད་པར་ནི་གཙོ་
བོའི་རྒྱུན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། ལུང་གི་མས་ལས་མི་དགེ་བ་
ནམས་ལས་སྤྱིའི་རྒྱུན་དང་། འཕེན་བྱེད་དགེ་བའི་ལས་དང་མི་གཡོ་བའི་
ལས་ལ་གཙོ་བོའི་རྒྱུན་བྱེད་དགོས་ཚུལ་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཚ་བར་འདོད་
ན། རིག་པ་ཡེ་ཤེས་མ་སྦྱིས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མ་རིག་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་མི་ལུས་ཤིང་། བྱལ་སྟེ། ལས་དེའི་ཀུན་སྒོང་བྱེད་པ་ལ་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་
མ་སྦྱིས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མ་རིག་པ་གཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉེན་འབྲེལ་མདོ་
འབྲེལ་ལས། འདི་ལྟ་སྟེ། རིག་པ་དེ་མ་སྦྱིས་ན་ནི་ཡང་གྲིད་པ་མངོན་པར་
འདྲ་བྱེད་པ་ཡིན་ཀྱི་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་སྦྱིས་ན་ནི་མིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། ཡན་ལག་གཉིས་པ་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུན་བྱེད་པ་ལ་རིག་པ་ཡེ་
ཤེས་མ་སྦྱིས་པར་དུ་དེ་ཐུབ་ལ་དེ་སྦྱིས་ནས་མི་བྱེད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་། ཤེས་བྱེད་མང་པོ་འགའ་ཞིག་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། ཚ་རྟགས་
གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་འདོད་པ་ནི་རྩེ་
ཡལ་སྲས་ཀྱི་གསུང་དང་འགལ་བར་མ་ཟད་མདོ་དང་རྒྱ་འབྲེལ་ཆེན་པོ་དུ་

མ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་དང་ཡང་འགལ།
དབྱིག་གཉེན་དང་གུ་ན་མ་ཉིའི་འབྲེལ་པ་གཉིས་དང་འགལ། གླ་སྒྲུབ་ཡབ་
སྲས་ཀྱི་གཞུང་དང་ཡང་འགལ། མདོ་དུ་མ་དང་ཡང་འགལ་བའི་ཕྱིར། དང་
པོ་གྲུབ་སྟེ། ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་མ་ལོག་ན་ལས་དེ་གསར་དུ་འདུ་བྱེད་པ་
ཡོད་ལ། འཕགས་པ་ནམས་ཀྱིས་བདེན་མེད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་དང་
དེ་ལོག་པས་འདུ་བྱེད་གསར་བསག་མེད་པའི་ཕྱིར། ཚཤེས་རྒྱུ་ཆེན་ལས།
དེ་ལྟར་མ་རིག་པ་ཡོད་ན་འདུ་བྱེད་འབྱུང་ལ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།
མ་རིག་པ་འགག་པ་སྟེ་སྤངས་པར་གྱུར་ན་ནི་འདུ་བྱེད་ནམས་ཀྱང་འབྱུང་
བར་མི་འགྱུར་ཏེ་རྒྱ་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་
དོན་མ་རིག་པ་སྤངས་དུས་ལ་དགོངས་ཟེར་ན། འོ་ན། རྗེས་འདི་འཕགས་པ་
ནམས་ཀྱི་ལས་དེ་འདུ་མི་བྱེད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཀོད་པ་འབྲེལ་མེད་པར་
ཐལ། འཕགས་པ་ལས་དེ་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་དབྱ་བཅོམ་པ་ལ་དེ་མེད་
པ་བཀོད་པའི་ཕྱིར་རོ། གསེར་ཕྱིང་ལས། སྟོན་སྤང་ཡིན་ཀྱང་འཕགས་རྒྱུད་
ལ་མེད་པ་དུ་མ་ཞིག་བཤད་དེ་ཡུལ་ལ་དམིགས་པའི་ཞེ་སྤང་དག་པོ་བཞིན་
ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་ལྟར་བཤད་པར་ཐལ། རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ་
ལས། ཅིའི་ཕྱིར་བདེན་པ་མཐོང་བ་ལ་མ་རིག་པ་མེད་པ་ཡིན། གང་གི་ཕྱིར་
འདིའི་ལས་ཀྱིས་ཡང་སྲིད་འཕེན་པར་མི་བྱེད་དེ། གང་དག་གིས་ཡང་སྲིད་
འཕེན་པར་བྱེད་པའི་ལས་ལ་དབང་བྱེད་པ་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ངེས་
པ་ལ། ལན་དུ་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མ་རིག་པས་ལས་དེ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་མི་
བྱེད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་ལས་དེ་ལ་དབང་མི་བྱེད་ན་གང་

གིས་དབང་བྱེད་སྐྱམ་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་མ་སྐྱེས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མ་རིག་པས་བྱེད་
ཅས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་དབང་བྱེད་པ་
གང་ཞེ་ན། རིག་པ་མེད་པའི་མ་རིག་པ་གང་ཡིན་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་དང་། དེའི་འགྲེལ་བཤད་གྲུ་ན་མ་ཉིས་མཛད་པ་ལས། ཡང་སྲིད་པར་
འཕེན་པར་བཤད་པའི་ལས་དེ་ལ་དབང་བྱེད་པ་གང་ཞེ་ན། དེའི་ཕྱིར་རིག་
པ་མེད་པའི་མ་རིག་པ་གང་ཡིན་པའོ། ཞེས་སྒྲས་སོ། བདེན་པ་མཐོང་བའི་
མི་མཐུན་ཚྭ་གས་སུ་གྱུར་པ་ནི་མ་རིག་པ་ཡིན་ཏེ། རིག་པ་མེད་པས་འབྱུང་
བ་ཡིན་ནོ། བདེན་པ་མཐོང་བ་མིན་པ་ལ་ནི་རིག་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་ཉགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་
ཀྱི་ཀུན་སྒོར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་སྟེ། བྱབ་སྟེ། ཅ་ཤེས་ལས། མ་རིག་
སྐྱེབ་པས་ཡང་སྲིད་ཕྱིར། སོགས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བ་ཆོག་གསལ་ལས།
གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་མ་རིག་པ་ཡོད་ན་འདྲུ་བྱེད་རྣམས་འབྱུང་ལ་མེད་ན་
མི་འབྱུང་བ་དེའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལྷང་འོག་ཏུ་འཆད་
དོ། ཅ་ཉགས་བཞེ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་རྒྱུད་ལ་མངོན་གྱུར་དུ་
ཡོད་ཕྱིན་དུག་གསུམ་གང་རུང་གི་སྒོ་ནས་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་འདྲུ་བྱེད་
པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་རྒྱུད་ལ་མངོན་གྱུར་དུ་ཡོད་ཕྱིན་དུག་གསུམ་གང་
རུང་ཆེ་བ་མངོན་གྱུར་དུ་ལྷང་ལ་དེ་ལངས་པ་དེ་མ་རིག་པའི་རྒྱུན་གྱིས་
དགེ་མི་དགའི་འདྲུ་བྱེད་སྐྱེད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ས་ལུ་ལྷང་པའི་
མདོ་ལས། དེ་ལྟར་མ་རིག་པ་ཡོད་པ་ལྟལ་རྣམས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་
སྤང་དང་གཉི་སྟག་འཇུག་སྟེ། དེ་ལ་ལྟལ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་
གཉི་སྟག་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་མ་རིག་པའི་རྒྱུན་གྱིས་འདྲུ་བྱེད་རྣམས་ཞེས་

བྱམོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་མདོ་དེ་ཉིད་ལས། མ་རིག་པ་ཡོད་ན་འདུ་བྱེད་ནམ་པ་གསུམ་མངོན་པར་འབྱུང་སྟེ། ཞེས་དང་། མདོ་གཞན་ལས་ཀྱང་། དགེ་སྤྲོད་དག་མ་རིག་པ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་གང་ཟག་ནི་བསོད་ནམས་མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་ཡང་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དོ། བསོད་ནམས་མིན་པ་མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་ཡང་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དོ། མི་གཡོ་བ་མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་ཡང་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ས་བརྩུ་བ་སོགས་དུ་མ་ལས་བཤད་དོ། དེས་ན་འཕགས་པའི་གང་ཟག་དག་མ་རིག་པའི་དབང་སོང་གི་གྲུལ་དུ་མི་འཕྱག་གོགས་མཐུན་མཐུན། འདིས་ནི་འཇིག་ལྷ་ལྷན་སྟེས་ཐོག་མའི་མ་རིག་པར་འདོད་པ་ཡང་ལེགས་པར་བཀག་ཟིན། ཤིན་ཏུ་ལུང་རིགས་སྤྲོས་ཆོག་གོ།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། ལུང་རིགས་དེ་དག་མཐོང་ནས་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་འཇིག་ལྷ་དེ་མིན་ཀྱང་། སོ་སྟེའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་དེ་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། སོ་སྟེའི་རྒྱུད་ཀྱི་འཇིག་ལྷ་ལ་དེས་བྱུང་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཤིན་ཏུ་སྒོག་ཏུ་གྱུར་པའི་འཇིག་ལྷ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་ལས། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤེས་པ་སྒོག་གྱུར་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྤྱབ་བྱེད་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། ཅ་བར་འདོད་ན། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་གཅིག་གི་རྒྱ་དུས་ཀྱི་ཀྱན་སྦྲང་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། དེ་ལ་ལས་དེའི་རྒྱུད་ཀྱན་སྦྲང་གིས་བྱུང་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཕྱེད་ལས། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ཡང་། དུས་ཀྱི་ཀྱན་སྦྲང་ལ་དགོངས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱན་སྦྲང་ནི་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་མོངས་པ་ཁོ་ན་འོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལུང་མང་པོ་ཡོད་པས་

མང་དོགས་སོ། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། སློའི་ན་ཏུ་སྒྲིག་ཏུ་ཀླུ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 དང་། ལམ་མངོན་དུ་ཀླུ་པའི་སོ་སྒྲེའི་རྒྱད་ཀྱི་དེ་ཡང་ཁྱད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཉགས་སྒྲ། བྱབ་སྒྲ། ལས་དེ་ཀུན་ནས་སྒྲོང་བ་ལ་གང་ཟག་དེའི་རྒྱད་ལ་ཡོད་
 པ་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་པའི་ཕྱིར། མ་གྱབ་ན། སོ་སྒྲེའི་རྒྱད་ཀྱི་ལམ་རྒྱམས་མ་
 རིག་པས་ཀུན་ནས་བསྐངས་པར་ཐལ་ལོ། མ་གྱབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
 འཁོར་བའི་རྒྱར་ཐལ་ལོ། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། འཁོར་བ་ཟད་བྱེད་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར་དང་། བྱབ་སྒྲ། ཆོགས་སྒྲུར་བའི་རྒྱད་
 ཀྱི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡོད་ཀྱང་དེའི་རྒྱད་ཀྱི་ངས་འབྱུང་དང་བདག་མེད་
 དཔྱད་པའི་ཤེས་རབ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་པ་རྒྱམས་འཁོར་བ་ལྡོག་
 བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལམ་རིམ་ལས། སྒྲིར་ཆོགས་ལམ་པ་དང་སྒྲུར་ལམ་
 པས་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་རང་དགའ་བ་བསོག་པ་ཡོད་ཀྱང་། བསམ་པ་དེ་ལྟ་
 བྱས་ཀུན་ནས་བསྐངས་པ་དང་བདག་མེད་པ་ལ་དཔྱད་པའི་ཤེས་རབ་དང་
 མཚུངས་ལྡན་གྱི་དགེ་བའི་ལས་རྒྱམས་ནི་སྲིད་པ་བྱི་མ་ལ་སྲིད་པའི་གཉེན་
 བོའི་ཕྱོགས་ཡིན་ཞིང་། ཞེས་དང་། ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ཀྱང་། འཇིག་རྟེན་པའི་
 ཆོས་གང་དག་ཡང་འབྱུང་བའི་སྲིད་པ་སུན་འབྱེན་ཞིང་། ཞེས་པ་ནས་དེ་
 དག་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡང་འབྱུང་བའི་སྲིད་པ་ལ་མི་ཕྱོགས་པ་ཡིན་མོད་
 ཀྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་མངོན་དུ་ཀླུ་པ་གཞིར་བཞག་ཟེར་ན། མེ་
 དང་རྩ་དང་ནད་སོགས་གང་རུང་གིས་འཇིགས་པའི་དབང་གིས་བདེན་
 འཇིན་མངོན་དུ་སྒྲེས་ལ་སྒྲོ་གསུམ་གང་རུང་གི་ལས་ལམ་རྫོགས་པར་མི་
 སྒྲིད་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱི་མངོན་དུ་ཀླུ་པའི་འཇིག་ལྟ་དེ་ཆོས་ཅན།

དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། བྱལ་པ་ལས། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་
མངོན་དུ་གྱུར་ཅམ་གྱིས་ལས་ལམ་རྫོགས་པས་མ་བྱལ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐོག་
མར་བདེན་འཛིན་མངོན་དུ་གྱུར་ནས། དེ་རྗེས་ཆགས་སྤང་རྫོངས་གསུམ་
གང་རུང་ལ་ཞུགས་ནས་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་བསོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་དེ་ལྟར་བསོག་པ་མདོ་དང་དབྱ་སེམས་གྱི་ཤིང་རྟ་ཆེན་
པོ་རྣམས་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་འདི་ཉིད་ལས། དེ་ལྟར་མ་
རིག་པ་ཡོད་པས། ཞེས་པ་ནས། མ་རིག་པའི་རྒྱུན་གྱིས་འདུ་བྱེད་རྣམས་
ཞེས་བྱའོ། ཞེས་དང་། རིན་ཆེན་སྤང་བ་ལས། ཇི་སྲིད་སྤང་པོར་འཛིན་
ཡོད་པ། ཞེས་སོགས་དང་། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བས། དང་པོར་ང་ཞེས་བདག་
ལ་ཞེན་གྱུར་ཅིང་། སོགས་དང་རྣམ་འབྲེལ་ལས་ཀྱང་། བདག་ཡོད་ན་ནི་
གཞན་དུ་ཤེས། བདག་གཞན་ཆ་ལས་འཛིན་དང་སྤང་། འདི་དག་དང་ནི་
ཡོངས་འབྲེལ་བས། ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བར་འགྱུར། ཞེས་དང་པོ་
བདག་དང་གཞན་རིས་སུ་འབྱེད། དེ་ནས་བདག་ལ་ཆགས་པ་དང་གཞན་
ལ་སྤང་བ་སོགས་གྱི་སྒོ་ནས་ལས་བསོག་ཚུལ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལགས་
བཤད་གསེར་སྤང་ལས། རྟེན་འབྲེལ་ཅམ་གྱི་སྤང་པོ་འདིའི་རང་བཞིན་མི་
ཤེས་པས་རྫོངས་པ་ནི་བདག་ཏུ་འཛིན་ལ། དེ་ལས་ཀྱང་བདག་ལ་ཆགས་
པར་འགྱུར་བས། གང་གི་ཆེ་བདག་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པ་དེའི་ཆེ་བདག་
བདེ་བར་འདོད་ཅིང་སྤྲུག་བསྐྱལ་བར་མི་འདོད་དོ། དེ་ལ་ཡང་བདག་ཆེ་
འདི་ཅམ་ལ་བདེ་བར་འདོད་པས་ནི། མི་དགེ་བ་ལ་འཇུག་པས་ངན་འགྲོའི་
རྒྱ་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་དང་། ཆེ་བྱི་མ་ལ་བདེ་བར་འདོད་པས་ནི། དགེ་
བ་བརྒྱུ་ལ་འཇུག་པས་ལྷ་མེད་རྒྱ་བསོད་ནམས་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་

པའི་ཕྱིར་དང་། ལམ་རིམ་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཤད་དོ། ཅ་བར་འདོད་ན།
འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གང་ཡང་རུང་བའི་དངོས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་ཡིན་པར་ཐལ།
ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས།
བྱབ་སྟེ། ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་ཡིན་ན་ཡན་ལག་གཉིས་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་
དངོས་སུ་ཀུན་ནས་སྒྲོང་བས་བྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་ཀུན་ནས་སྒྲོང་བ་
དེ། ཐོག་མའི་མ་རིག་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་གཙོ་བོ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱེད་ལས་
གཉིས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ས་བརྩ་པའི་མདོ་ལས། དེ་ལ་མ་རིག་པ་ནི་བྱ་བ་
གཉིས་སུ་ཉེ་བར་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་དམིགས་པ་ལ་
སྒྲོངས་པར་བྱེད་པ་དང་། འདུ་བྱེད་མངོན་པར་འགྱུར་པའི་རྒྱ་ཡང་འབྱེན་
པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་ངེས་པའི་ལས་
གང་གི་ཡང་དངོས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སོ་སོ་སྦྱེ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལས་ཡིན་ན་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་
ལས་དང་། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཡིན་ན་ཡན་ལག་གསུམ་པ་ཡིན་པས་
བྱབ་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་འཛིག་ལྟ་ལ་ཡན་ལག་དང་པོས་བྱབ་པའི་ཕྱིར།
ཉགས་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རིགས་ངེས་ཆོགས་སྦྱོར་པ་དག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་
ལམ་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་པ་དང་རྣམ་ཤེས་དང་། ལམ་མ་ཞུགས་གང་ཟག་གི་
རྒྱུད་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་ལས་དང་ཡན་ལག་གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུན་མི་བྱེད་
པའི་རྣམ་ཤེས་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མངོན་སྟོན་གང་ལའང་རིགས་འགྲེ་སྦྱོར་
སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་རིག་ཆོར་སྲིད་སོགས་ལའང་ཡན་ལག་དྲུག་
པ་བདུན་པ་བརྒྱད་པ་སོགས་ཀྱིས་རིམ་ཅན་དུ་བྱབ་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་
དེའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཡིག་ཆ་ཆོར་རགས་བཤད་ཅམ་གོ་ཆེད་ཡིན་ལ། ཚད་

ཆོ་འདི་ལྟར་ཞིབ་པ་ཞིག་དགོས་སོ། འོན་ཀྱང་འདིར་ཡང་ཉ་ཅང་ཞིབ་པར་
བཤད་ན་མཁས་པར་སྟེམ་པ་དག་ཀྱང་རས་ཡུག་ཁབ་མིག་ཏུ་འཇུག་དགོས་
པར་སྒྲུང་བས་མ་བྲིས་སོ།

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འཇིག་ལྟ་དེ་འདྲ་བའི་ལས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་
མི་བྱེད་ཀྱང་བརྒྱད་ནས་རྒྱུན་བྱེད་ལ། དེས་ན་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་ལ་ཡན་
ལག་གཉིས་པ་ལས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་གིས་མ་བྱུང་བེད་ན། འོ་ན། མདོ་ལས། མ་
རིག་པའི་རྒྱུན་གྱིས་འདུ་བྱེད་ཅེས་གསུངས་པ་དེ་ལས་དེའི་དངོས་ཀྱི་རྒྱུན་
བྱེད་ཚུལ་གྱི་དབང་ཏུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་དེའི་བརྒྱད་ནས་
རྒྱུན་བྱེད་ཚུལ་ཡང་བཤད་པའི་བྱིར་ཏེ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་བྱིར། ཅ་
བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་འདུ་བྱེད་ལ་
དམིགས་ཀྱིས་བཀར་ནས་གསུངས་པ་དེ་དེས་ཡན་ལག་གཉིས་པ་འདུ་
བྱེད་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་རྒྱུན་བྱེད་ལ་ཡན་ལག་ལྷག་མ་གཞན་གྱི་བརྒྱད་པའི་རྒྱུན་
བྱེད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། མདོ་འདིའི་འགྲེལ་བའི་འགྲེལ་བཤད་ལས།
མདོན་སུམ་གྱི་རྒྱུན་གྱིས་དངོས་པོ་སྟོན་ཏེ། ཇི་ལྟར་མ་རིག་པའི་རྒྱུན་གྱིས་
ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། མ་རིག་པ་ལས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་དེ་དག་འབྱུང་བའི་བྱིར་རོ།
ཞེས་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ནི་མ་རིག་པར་བརྒྱད་པའི་སྟོ་
ནས་རྒྱུན་གྱིས་དངོས་པོར་འཇུག་ཏེ། འབྲས་བུ་ལ་ས་བོན་བཞེན་ནོ། ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ཁབ་དག་མེད་རྟོགས་པའི་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འགལ་
ཟླ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དེ་མ་རིག་པའི་མཚན་ཉིད་བེད་ན། འོ་ན། ལས་འབྲས་
ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལ་ཚོངས་པའི་མ་རིག་པ་དང་། རྒྱ་དགེ་བ་ལས་འབྲས་བུ་བདེ་

བ་མི་འབྱུང་བར་འཛིན་པའི་མ་རིག་པ་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་
དེར་ཐལ། མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱལ་པ་ལས། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། མ་རིག་
པ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཚོངས་པ་དང་ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལ་ཚོངས་པ་
གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་བརྟམས་ལས། ཚོངས་པ་ནི་ནམ་པ་གཉིས་ཏེ།
འབྲས་བྱ་ནམ་པར་སྒྲིབ་པ་ལ་ཚོངས་པ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཚོངས་པའོ།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་སོགས་ལུང་རིགས་མང་ངོ་། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་
གཉིས་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། བདག་འཛིན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། རྩུ་དགེ་བ་བྱས་པ་ལས་འབྲས་བྱ་བདེ་བ་མི་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་
པ་དེ་ཀུན་དགག་བྱའི་བདག་ལ་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ། དེར་འཛིན་པའི་
སློབ་དེན་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ལས། འདོད་མི་ཅུས་ཏེ། རྩུ་དེ་དག་
ལས་འབྲས་བྱ་དེ་དག་འབྱུང་བར་ཤེས་པའི་སློབ་དེན་མེད་རྟོགས་པའི་སློབ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་མེད་སྤྱོད་མེད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་རྟོགས་ཀྱང་ལས་འབྲས་
ཀྱི་འབྲེལ་བ་སྤྱོད་མེད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་དུ་མ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། ཉན་རང་འཕགས་པ་དག་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། མ་རིག་
པ་ཡིན་ན་ལོག་རྟོག་ཡིན་པས་བྱལ་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་བདག་འཛིན་
ཡིན་པས་བྱལ་པའི་ཕྱིར། ཉགས་སོང་། དེར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། དེ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་མཚུངས་ལྡན་གཅིག་གྱང་
མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། ཐེ་ཆོམ་ཅན་ད་དུང་ལོག་རྟོག་
དུ་མ་སོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་ཐེ་ཆོམ་གསུམ་ཡུལ་ལ་འཇུག་
ཚུལ་སྒོ་ནས་བྱུང་པར་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཆད་མའི་དར་རྒྱུ་ལེགས་
བཤད་སྟེང་པོ་ལས། ཆད་མའི་འགལ་སྒྲ་ཆད་མེན་གྱི་སྒོ་ནམ་པ་གསུམ་དུ་

ངེས་ཏེ། མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་ཐེ་ཚོམ་ནམས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡུལ་ལ་འབྱུག་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་ཡིན་གྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་འདོད་མི་རུས་ཏེ། མ་རིག་པའམ་མ་རིག་པའི་ནམ་གངས་མི་ཤེས་པ་ལ་དབྱེ་ན་སྟོན་གྱི་མཐའ་མི་ཤེས་པ་ནས་རིག་པའི་སྒྲུ་མཆེད་དུག་མི་ཤེས་པའི་བར་སུམ་ཅུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱམ་སྟེ། སྟོན་གྱི་མཐའ་མི་ཤེས་པ་དང་། ཕྱི་མའི་མཐའ་མི་ཤེས་པ་སོགས་པལ་ཆེར་རང་གི་གྲོགས་ཐེ་ཚོམ་དང་མཚུངས་ལྡན་མང་བའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། སྟོན་གྱི་མཐའ་མི་ཤེས་པ་ཞེས་སོགས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བར་ནལ་འབྱོར་སྟོད་པའི་གཞུང་མདོ་འགྲེལ་འདིར་བྲངས་པ་ལས། དེ་ལ་སྟོན་གྱི་མཐའ་མི་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན། འདས་པའི་འདུ་བྱེད་ནམས་ལ་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པ་སྟེ། ཅི་བདག་འདས་པའི་དུས་ན་བྱུང་བ་ཞིག་གམ། བདག་འདས་པའི་དུས་ན་མ་བྱུང་བ་ཞིག་། བདག་ཅིར་གྱུར་པ་ཞིག་། བདག་ངེ་ལྟར་ན་གྱུར་པ་ཞིག་སྟམ་པའི་མི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པའོ། ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བཤད་ལས། དེ་ལ་སྟོན་གྱི་མཐའ་དང་ཕྱི་མའི་མཐའ་མི་ཤེས་པ་གཉིས་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ནི། ཅི་བདག་འདས་པའི་དུས་ན་བྱུང་བ་ཞིག་གམ། ཞེས་པ་ནས། འོན་ཏེ་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་ཞེས་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མ་བྱམ་མཚམས་གྱི་རྟགས་གུབ་སྟེ། ནལ་འབྱོར་སྟོད་པའི་ས་ལས། ནམ་པར་དབྱེ་བ་གང་ཞེ་ན། སྟོན་གྱི་མཐའ་མི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་ཞེས་མདོ་ལས་རྒྱས་པར་འབྱུང་བ་སྟེ། དེ་ལ་སྟོན་གྱི་མཐའ་ཞེས་པ་ནས། མི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པའོ། ཞེས་པའི་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ཡིན་ན་རང་གི་གྲོགས་ཐེ་ཆོམ་དང་
མཚུངས་ལྡན་གྱིས་བྱས་པར་ཐལ། ལུང་དེའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱས་ཅིང་། འདྲོད་
མི་རུས་ཏེ། སྡོན་གྱི་མཐའ་ལ་དམིགས་པའི་མ་རིག་པ་ལ་རང་གི་གྲོགས་ཐེ་
ཆོམ་དང་མ་རྟོགས་པའི་སློ་དང་། འོག་རྟོག་གསུམ་པོ་རེ་རེ་དང་མཚུངས་
ལྡན་གྱི་མ་རིག་པ་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཐེ་ཆོམ་ཐམས་ཅད་མཚུངས་ལྡན་
བཤད་ཟིན་ཅིང་། རང་གི་གྲོགས་མ་རྟོགས་པའི་སློ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་དེ་
ཡང་ཡོད། འོག་རྟོག་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་དེ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
བྱུང་སྟེ། སྡོན་གྱི་མཐའ་ལ་སྦྱོད་པའི་སློ་ཁ་མ་ཕྱོགས་པར་རྫོངས་པའི་མ་རིག་
པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱས་སྟེ། དེ་མ་རྟོགས་པའི་སློའི་ཡ་གྲུལ་གཅིག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། མ་རྟོགས་པའི་སློ་ལ། འོན་དེ་ལ་མ་ཞུགས་པའི་སློ་དང་། ཞུགས་ཀྱང་
དཔུང་པ་མ་རྟོགས་པའི་སློ་དང་། དཔུང་པ་རྟོགས་ཀྱང་འོན་མ་རྟོན་པའི་
སློ་གཅིག་སྟེ། གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚད་མའི་དར་རྒྱུ་ལེགས་བཤད་
སྟོང་པོ་ལས། ལུལ་དེ་དང་དེ་མིན་མཐའ་གཅིག་ཏུ་གནས་འོན་རྟོགས་ཤིང་
འཛིན་པས་སྟོང་པའི་ཤེས་པ་མ་རྟོགས་པའི་སློ་ཡིན་ལ། དབྱེ་ན་གསུམ་ཡོད་
དེ་ཆོག་ཙམ་ཐོས་ཀྱང་དེའི་འོན་ལ་སློ་ཁ་མ་ཕྱོགས་པ་མ་ཞུགས་པ་དང་།
ཞུགས་ཀྱང་དཔུང་པ་མ་རྟོགས་པ་དང་། རྟོགས་ཀྱང་གནས་འོན་མ་རྟོན་པ་
རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་ཤིན་ཏུ་གལ་
ཆེ་བས་ཟུང་ཟད་དགོས་པའི་ས་བོན་ཙམ་བཀོད་པའོ། ། མ་བྱས་མཚམས་
ལ་རྟོགས་དེར་ཐལ། དེ་འདྲ་བའི་མ་རིག་པ་མ་འབྲེས་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། དབྱེ་བ་མེད་པར་རྫོངས་པས་འཇུག་པ། ཞེས་དང་།
འདིའི་འགྲེལ་བཤད་ལས། དབྱེ་བ་མེད་པར་རྫོངས་པས་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་

བ་ནི་སྟོན་གྱི་མཐའ་ལ་དབྱེད་པ་མེད་པ་ཁོ་ནར་འཁོར་བར་འཇུག་ཅིང་
 རྫོངས་པའི་མི་ཤེས་པ་དེ་ནི་མ་འདྲེས་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་པར་བསྟན་རྟོ།
 ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཚ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་གི་གྲོགས་སྦྱེ་བ་
 རྩ་བུ་མེད་པར་ལྟ་བའི་ལོག་ལྟ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་དེ་ཡོད་པ་གང་ཞིག
 །སྦྱེ་བ་རྩ་བུ་མེད་པར་ལྟ་བ་དེ་མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་ཐེ་ཆོམ་གསུམ་ལས་ལོག་
 རྟོག་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འདིའི་འབྲེལ་བཤད་ལས། སྟོན་གྱི་
 མཐའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་བྱི་མའི་མཐའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་གྱི་ངེ་ཙམ་དབང་བོའི་
 རྟོན་ཡུལ་གྱི་སྦྱོར་བུ་འདི་ཁོ་ནར་ཟད་དོ། ཞེས་དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་མི་ཤེས་
 པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལོག་པར་ལྟ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་མ་རིག་
 པ་ཡིན་པར་བསྟན་རྟོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ།
 འབྲེལ་བཤད་ལས། སྟོན་གྱི་མཐའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན། ཞེས་དང་། ལོག་པར་ལྟ་
 བ་དང་ཞེས་པའི་དོན་བཤད་ཚུལ་ཡོད་པའི་བྱིར་དང་། ཆད་མའི་དར་རྒྱུ་
 ལེགས་བཤད་སྟེང་པོ་ལས། ཞེན་པའམ་སྦྱང་བའི་སྟོན་ནས་དེར་འཛིན་པ་ལ།
 དེ་མིན་གྱི་ཤེས་པས་གཞོད་པའི་རིག་པ་ལོག་ཤེས་གྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ལ།
 ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མ་རིག་པ་ཡིན་ན། མདོ་འདི་ཉིད་ལས། མ་
 རིག་པ་གང་ཞེ་ན། སྟོན་གྱི་མཐའ་མི་ཤེས་པ་དང་། ཞེས་པ་ནས། གང་དེ་
 དང་དེ་ལ་ཡང་དག་པ་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མི་ཤེས་པ་དང་མ་མཐོང་བ་དང་།
 མདོན་པར་མ་རྟོགས་པ་དང་རྫོངས་པ་དང་། ཀུན་ཏུ་རྫོངས་པ་དང་། ལུན་
 པའི་རྣམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་མ་རིག་པ་ལོ། ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་མི་
 ཤེས་པ་དང་མ་མཐོང་བ་སོགས་དུག་ཀ་ཡིན་པས་བྱུང་བར་ཐལ། མདོ་ལས།

སྟོན་གྱི་མཐའ་སོགས་ཀྱིས་དམིགས་པ་བསྟན་པ་གང་ཞིག་མི་ཤེས་པ་ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་དེ་རྣམས་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།
དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་འདིའི་འགྲེལ་བ་ལས། སྟོན་གྱི་མཐའ་ལ་སོགས་པ་
ནི་དམིགས་པ་ལོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་འདིའི་
འགྲེལ་བ་ལས། མི་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་རྣམ་གྲངས་སོ། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་ན་འདིར་མ་བྱས་སྟེ། མདོ་དེས་མ་རིག་པ་དབྱེ་བའི་རྣམ་གྲངས་
ཀྱིས་བཤད། ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཀྱིས་
བཤད། ཅེས་པའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁྲང་གྲངས་དང་དབྱེ་བའི་
བཤད་པ་ཡང་རྣམ་གྲངས་ཀྱིས་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་རང་ལ་རྩ་བར་
འདོད་ན། སྟོན་གྱི་མཐའ་ལ་སྟོད་པར་མ་ཞུགས་པར་སྟུན་ལྟར་འཐེབ་པའི་
མ་འདྲེས་པའི་མ་རིག་པ་ཆོས་ཅན། མདོ་ལས། རྫོངས་པ་དང་ཞེས་པའི་
དངོས་བསྟན་གྱི་རྫོངས་པ་ཅན་གྱི་མ་རིག་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་ཁས། བྱས་སྟེ། འདིའི་རྫོངས་པ་དེ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་རྩལ་ཟད་ཤར་བའི་
མ་རིག་པ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་འདིའི་འགྲེལ་བཤད་ལས། རྫོངས་པའི་
ཆོ་ནི་མ་ངེས་པར་རྩལ་ཟད་ཅིག་མཐོང་ངོ་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལུང་
དེས་དེ་ལྟར་རྫོངས་པ་དེས་ཡུལ་དེ་མ་ངེས་པར་མ་རྟགས་ལ་ཡུལ་དེ་རྩལ་
ཟད་མཐོང་བ་སྟེ། དེའི་རྣམ་པ་རྩལ་ཟད་ཤར་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩལ་
ཟད་མཐོང་གི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། མདོ་ལས། སྟུན་པའི་
རྣམ་པ་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྱོད་
རང་གི་དམ་བཅའ་ལ་ཁས། བྱས་སྟེ། དེའི་དངོས་བསྟན་གྱི་མ་རིག་པ་ལ་
ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་མ་ཤར་བ་སྟུན་པ་བབས་པ་ལྟ་བུ་ཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

མདོ་འདིའི་འགྲེལ་བཤད་ལས། ཟུན་པའི་རྣམ་པས་ནི་ཅི་ཡང་མི་མཐོང་སྟེ།
ཟུན་པ་བཞིན་དུ་བྱེད་པ་ནི་ཟུན་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ཟུན་པ་བབས་པ་བཞིན་མི་མཐོང་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར།
མི་མཐོང་སྟེ་ཡན་ཆད་ཀྱི་དོན་དང་། ལྷག་མས་དཔེ་དོན་སྦྱར་ནས་བཤད་
པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། མདོ་ལས་ཀྱན་ཏུ་ཚོངས་པ་དང་ཞེས་པའི་
དངོས་བསྟན་ཀྱི་དེར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། འདོད་
ན། ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མཐོང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱབ་
སྟེ། དེའི་དངོས་བསྟན་ཀྱི་དེ་ལ་དེ་འདྲ་དགོས་པའི་ཕྱིར། མདོ་འདིའི་འགྲེལ་
བཤད་ལས་ཀྱན་ཏུ་ཚོངས་པ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མཐོང་ངོ་། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། མདོ་དེའི་རྗེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡུལ་དེའི་རྣམ་
པ་ཅིག་ཤར་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མཐོང་བ་
ལའང་རྣམ་པ་ཅིག་ཤར་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཡུལ་དེའི་རྣམ་
པ་ཅི་ཡང་མ་ཤར་བར་ལྟང་རིགས་ཀྱིས་བསྐྱབས་ཟེན་པ་དེའི་ཕྱིར། གཞན་
ཡང་། གཟུགས་མེད་སས་བསྐྱབས་ཀྱི་མ་རིག་པ་དང་སྟོན་མཐའ་མི་ཤེས་
པའི་ཚོངས་པ་ཆུང་དུ་ཆོས་ཅན། མདོ་ལས། ཚོངས་པ་དང་ཟུན་པའི་རྣམ་
པ་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་ཀྱི་ཀྱན་ཏུ་ཚོངས་པ་དང་ཟུན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་
དུ་ཐལ། མདོ་ལས། ཚོངས་པ་དང་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་ཀྱི་དེ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། དེའི་དངོས་བསྟན་ཀྱི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། མ་རིག་པ་འབྲིང་དང་ཆེན་པོར་ཐལ། མདོ་དེ་གཉིས་ཀྱི་དངོས་
བསྟན་ཀྱི་ཀྱན་ཚོངས་དང་ཟུན་པའི་རྣམ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། མདོ་
ལས། ཚོངས་པ་དང་ཀྱན་ཏུ་ཚོངས་པ་དང་ཟུན་པའི་རྣམ་པ་ཞེས་པ་གསུམ་

སྒོས་པ་ནི། མི་ཤེས་པ་རྒྱུ་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་རིམ་ཅན་དུ་སྟོན་བྱེད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་འདིའི་འགྲེལ་བ་ལས། དེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པ་
དེ་དག་ནི་རྒྱུ་ཅུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། གསུམ་མོ། ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བཤད་ལས། དེའི་
མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཞེས་པ་ནས། གཞན་ཡང་། གསུམ། ཞེས་བྱ་བ་རྫོངས་པ་
དང་ཀུན་ཏུ་རྫོངས་པ་དང་། མ་རིག་པ་དང་ཐུན་པའི་རྣམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་
ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་ཅུ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྫོངས་པའི་སྒྲས་བསྟན་རྟོ། འབྲིང་གང་
ཡིན་པ་དེ་ནི་ཀུན་ཏུ་རྫོངས་པའི་སྒྲས་བསྟན་རྟོ། ཆེན་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་
མ་རིག་དང་ཐུན་པའི་རྣམ་པའི་སྒྲས་ལོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་
ཡང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་དེ་རྒྱུ་ཅུ་གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་དེ་འབྲིང་། འདོད་
པའི་དེ་ཆེན་པོར་བཤད་པས་དེ་གསུམ་ཡང་བསྟན་པར་སེམས་ལོ།

གཞན་ཡང་། ཐོས་པ་ལ་མ་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐོས་
པའི་གོགས་བྱེད་པའི་མི་ཤེས་པའི་མ་རིག་པ་ཆོས་ཅན། མདོ་ལས། མི་ཤེས་
པ་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དངོས་བསྟན་ཀྱི་དེ་དྲུག་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་རིག་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷག་པ་ལས། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཐོས་
བསམ་སྒྲོམ་པའི་ཤེས་རབ་གསུམ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གསུམ་མདོ་ཆོན་དང་
པོ་གསུམ་གྱིས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་འདི་ལས། མི་ཤེས་པ་དང་མི་མཐོང་
བ་དང་། མདོན་པར་མི་རྟོགས་པ་དང་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་འགྲེལ་
བ་ལས། དེ་ལ་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས།
མ་རིག་པ་དེ་ནི་མི་ཤེས་པའི་སྒྲས་བསྟན་རྟོ། བསམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་གང་
ཡིན་པ་དེ་ནི་མི་མཐོང་བའི་སྒྲས་བསྟན་རྟོ། སྒྲོམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་གང་

ཡིན་པ་དེ་ནི་བདེན་པར་མི་རྟོགས་པའི་སྐྱེས་བསྐྱེད་ཀྱི། ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
སྒྲོམ་བྱུང་སྟེ་བ་ལ་སྒྲིབ་ལ་ཐོས་བྱུང་དང་བསམ་བྱུང་སྟེ་བ་ལ་མི་སྒྲིབ་པའི་
མ་རིག་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་གསུམ་གྱི་ནང་
ནས་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་སྟེ་བ་
ལ་སྒྲིབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། མདོ་འདིས་མངོན་པར་
མི་རྟོགས་པ་དང་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ།
རྟོགས་ལས། བྱེད་སྟེ། ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གྱི་ཤེས་རབ་གསུམ་གྱི་འགལ་
ཟླ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱེད་ཚུལ་ལས་བྱུང་པར་བ་གསུམ་ཡོད་པའི་བྱིར་
དང་། དེར་ཐལ། དེ་གསུམ་གྱིས་བྱེད་ལས་རིམ་པ་བཞིན་མི་ཤེས་པ་དང་མི་
མཐོང་བ་དང་། མངོན་པར་མི་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་བྱིར་ཏེ། མདོ་འདི་ཉིད་
ལས། དེ་ལ་ཡང་དག་པ་རྩི་ལྟ་བ་བཞིན་མི་ཤེས་པ་དང་མི་མཐོང་བ་དང་
མངོན་པར་མི་རྟོགས་པ་དང་ཞེས་མདོ་ཆོན་གསུམ་སྟོས་པ་ནི་ཐོས་སོགས་
གྱི་ཤེས་རབ་གསུམ་གྱི་འགལ་ཟླ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱེད་ལས་མི་འདྲ་བ་
སོ་སོར་བསྟན་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་གསུམ་གྱི་འགལ་ཟླ་མི་མཐུན་
ཕྱོགས་གསུམ་གྱིས་འགལ་ཟླ་བྱེད་ཚུལ་འདྲ་ཡང་བྱེད་ལས་མི་འདྲ་བར་
སོ་སོར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། མདོ་ཆོན་དེ་གསུམ་སོ་སོར་སྟོས་
པའི་དགོས་བ་ཡོད་པའི་བྱིར་དང་། མདོ་ཆོན་དེ་གསུམ་གྱི་འགལ་བ་ལས།
དེ་ལ་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཞེས་སོགས་དང་། མི་ཤེས་པ་ནི་གཏན་ཆོགས་
རྣམ་པ་གཉིས་སུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་
པ་དང་། དེ་ལས་གྲོལ་བའི་གོགས་བྱེད་པ་གཉིས་ཀྱིས་སོ། ཞེས་དང་། དེའི་

འགྲེལ་བཤད་ལས། དེའི་གོགས་བྱེད་པ་ནི་དེ་དག་གི་གོགས་བྱེད་པ་སྟེ།
དེའི་གོགས་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་དེ་མི་ཤེས་པར་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱལ་སྟེ། མི་ཤེས་པ་སོགས་བྱེད་ཚུལ་གྱི་སྟོན་ནས་
བྱེད་ལས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱེད་ལས་བདག་འཛིན་དང་མཐུན་པ་དང་།
དེ་ལས་གྲོལ་དུ་མི་སྟེར་བར་མི་ཤེས་པ་སོགས་བྱེད་ཚུལ་གྱི་གཏན་ཆོགས་
གཉིས་ཀྱིས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ཚུལ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་འདིའི་
འགྲེལ་བ་ལས། རི་ལྟར་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན། ཞེས་པ་ནས། གོགས་བྱེད་
གཉིས་ཀྱིས་སོ། ཞེས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་བྱེད་ཚུལ་དང་བཅས་ཏེ་བཤད་ཅིང་།
དེའི་འགྲེལ་བཤད་ལས་ཀྱང་། རི་ལྟར་མ་རིག་པ་དེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
ཡིན་པ་དེ་ནི། ཞེས་པ་ནས། གཏན་ཆོགས་དེ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་རིག་པར་
བྱ་སྟེ། བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་གཏན་ཆོགས་དང་། དེ་
ལས་གྲོལ་བའི་གོགས་བྱེད་པའི་གཏན་ཆོགས་ཀྱིས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། དེས་མཆོན་ནས། ཐོས་བྱུང་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་བྱུང་གི་འགལ་ཁྲ་དེ་
སྟེ་བ་ལ་གོགས་བྱེད་པའི་སྟངས་པའི་མ་རིག་པ་ཡང་ཐོས་པའི་དེར་ཐལ་བ་
དང་། བསམ་བྱུང་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་བྱུང་གི་དེ་ལྟར་གྱུར་པའི་མདོན་པར་མི་
རྟོགས་དེ་ཡང་བསམ་བྱུང་དང་ཐོས་བྱུང་གི་དེར་ཐལ་བ་སོགས་འཕེན་སྟེ།
འདི་སྟོར་རིགས་པ་སྤྲོ་མོ་དགོས། ཞིབ་ཆ་ཡང་མང་ངོ་།

ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། གང་གི་འགལ་ཁྲ་མ་རིག་པར་འཛོག་པའི་
རིག་པ་ཡིན་ན། སྟོན་བྱུང་གི་སྟོན་ཡིན་པས་བྱལ་བེར་ན། འོ་ན། གང་གི་
འགལ་ཁྲ་མ་རིག་པར་འཛོག་པའི་ཐོས་བྱུང་གི་རིག་པ་དང་། བསམ་བྱུང་
གི་རིག་པ་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། བྱལ་པ་ལས། ཉགས་

གྲུབ་སྟེ། དེ་གཉིས་རེ་རེ་ནས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་གི་འགལ་ལྷ་མ་རིག་པར་འཛོག་པའི་རིག་པ་ལ་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གྱི་དེ་དང་མཉམ་བཞག་གི་དེ་རྗེས་ཐོབ་གྱི་དེ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་འདིའི་འགྲེལ་བ་ལས། གང་གི་མི་མཐུན་པའི་སྟོགས་གྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་སྒྲོམ་པ་ལས་བྱུང་བ་ཤེས་པ་དང་། མཐོང་བ་དང་། མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་རིག་པ་རྣམས་གྱི་ལོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན། གང་གི་འགལ་ལྷ་མ་རིག་པར་འཛོག་པའི་རིག་པ་གཅིག་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མ་རིག་པ་དེ་དེའི་འགལ་ལྷའི་མ་རིག་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྒྲོམ་བྱུང་རིག་པ་དེའི་འགལ་ལྷའི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འོ་ན། མདོ་ཚན་གསུམ་སོ་སོར་སྒྲོམ་པའི་དོན་མེད་པར་ཐལ། དེ་གསུམ་གྱི་འགལ་ལྷའི་དེ་གསུམ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་ཁྱབ་སྟེ། སྤྱིར་དེ་གསུམ་གྱི་འགལ་ལྷའི་དེ་གསུམ་མི་འགལ་ཡང་། མདོ་ཚན་དེ་གསུམ་གྱི་དངོས་བསྟན་གྱི་མ་རིག་པའི་གཙོ་བོ་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་གོགས་བྱེད་པའི་དེ་གསུམ་འགལ་བའི་བྱད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། འདིའི་ཞིབ་ཆ་རང་ལུགས་སྐབས་སུ་འཆད་དོ།

ཡང་ཁ་ཅིག །ཡན་ལག་གཉིས་པའི་ཀུན་སྒྲོང་གི་མ་རིག་པ་དང་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་དོན་གཅིག་ཟེར་ན། དེའི་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་དུ་སྦྱར་པའི་ལས་འབྲས་ལ་སྒྲོངས་པའི་མ་རིག་པ་ཆོས་ཅན། ཐོག་མའི་མ་རིག་པར་ཐལ། ཡན་ལག་གཉིས་པའི་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་དུ་སྦྱར་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་

ཀུན་སྐྱོང་ཏུ་ཀུར་པའི་ལས་འབྲས་ལ་ཚྱངས་པ་དང་བདག་མེད་ལ་ཚྱངས་
པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལེགས་བཤད་གསེར་མེད་ལས། དེ་ལྟར་མ་རིག་
པ་གང་གིས་ལས་གང་སྐྱོང་བ་ནི། དེ་ཀུན་བརྟུས་ལས། འབྲས་བྱ་རྣམ་པར་
སླིན་པ་ལ་ཚྱངས་པ་དང་། དེ་ཁོ་ནའི་དོན་ལ་ཚྱངས་པའོ། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་དང་། ལམ་རིམ་ལས་ཀྱང་། ཚྱངས་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། ལས་འབྲས་
ལ་ཚྱངས་པ་དང་། དེ་ཁོ་ནའི་དོན་ལ་ཚྱངས་པ་གཉིས་སོ། དང་པོས་ནི་ངན་
འགྲོ་བའི་འདུ་བྱེད་བསོག། གཉིས་པས་ནི་བདེ་འགྲོར་འགྲོ་བའི་འདུ་བྱེད་
བསོགས་ཞེས་དང་། ཀུན་བརྟུས་དར་རྒྱུ་ལས་ཀྱང་། མ་རིག་པ་ནི་གཉིས་
ཏེ། ལས་འབྲས་དང་དེ་ཁོ་ནའི་དོན་ལ་ཚྱངས་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། རྩབ་སྟེ། ལས་ཀྱི་ཀུན་སྐྱོང་གི་དབྱེ་བ་འཆད་བྱེད་དེ་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། རྩབ་སྟེ། དེ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དགོས་པར་མ་ཟད་རྩལ་
སྦྱོ་སོགས་བཅད་ན་འཇིག་ལྟ་གཅིག་ངེས་པར་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཕེན་
བྱེད་ཀྱི་ལས་བསོག་པ་ལ་ཐོག་མར་ངའོ་འམ་བདག་གོ་སྟུམ་པའི་འཇིག་ལྟ་
ཅིག་བསྐྱེད་དགོས་པས་དེ་འདྲའི་འཇིག་ལྟ་ལ་ཐོག་མའི་མ་རིག་པར་མདོ་
བསྟན་བཅོས་ལས་བཤད་པ་གང་ཞིག། ཐོག་མར་འཇིག་ལྟ་དེ་འདྲ་གང་
ཡང་མི་སྦྱིས་ན་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་མི་བསོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དང་པོ་
བྱབ་སྟེ། དེའི་བྱད་པར་གཞན་སྦྲ་ཞིང་། ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་ཞེས་པའི་ཆིག་
བྱར་གྱི་ཐོག་མ་དེ་འདྲ་ལ་བྱེད་དགོས་ཀྱི་འཁོར་བའི་ཐོག་མ་དང་རྒྱ་འབྲས་
ཀྱི་ཐོག་མ་སོགས་ལ་བྱེད་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གང་ཞིག་
བདག་མཐོང་དེ་ལ་ནི། ང་ཞེས་ཉག་ཏུ་ཞེན་པར་འཇུག། ཞེན་པས་བདེ་ལ་

སྲིད་འགྱུར་ཏེ། སྲིད་པས་སྦྱོན་ནམས་སྦྱིབ་པར་བྱེད། ཡོན་ཏན་མཐོང་བས་
ཡོངས་སྲིད་པ། ང་ཡི་ཞེས་དེའི་སྦྱབ་བྱེད་ལེན། དེས་ན་བདག་ལ་མངོན་
ཆགས་པ། དེ་སྲིད་དེ་ནི་འཁོར་བར་འགྱུར། ཞེས་ཐོག་མར་ངར་འཛིན་ལ་
བརྟེན་ནས་སྲིད་པ་སྦྱེ། སྲིད་པས་འཁོར་བར་སྦྱོན་མི་མཐོང་ལ་ཡོན་ཏན་
དུ་བལྟས་ནས་སྲིད་ཚུལ་དང་། དེའི་དབང་གིས་དངོས་པོ་སྦྱི་དང་ཁྱད་པར་
རང་གི་སྤང་པོ་སོགས་ལ་ང་ཡིའོ་འམ་བདག་གིའོ་ཞེས་ཞུགས་ནས་འཁོར་
ཚུལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཉེས་ཀྱན་དེ་ཡི་རྩ་བ་ཅན།
ཞེས་པའི་རྩ་བ་དང་། འཕྱག་པར། དང་པོར་ང་ཞེས་བདག་ལ། ཞེས་པའི་
དང་པོ་དག་སྐབས་འདིའི་ཐོག་མ་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་དང་
བསྟན་བཅས་ཞེས་སོགས་སྤར་བྲངས་ཤིང་དུང་འཆད་པར་བྱའོ། ཉགས་
གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ང་ཞེས་མཐོང་བ་མེད་པར་ནི། འགའ་
ཡང་བདག་ལ་ཆགས་མ་ཡིན། བདག་ལ་སྲིད་པ་མེད་པར་ཡང་། བདེ་བ་
འདོད་པས་མངོན་རྒྱགས་མིན། ཞེས་དང་། དཔལ་ལྷན་རྩ་བའི་ཞབས་ཀྱིས་
ཀྱང་ཆོག་གསལ་ལས། དེ་ཉིད་མཐོང་ན་ནི་ཐམས་ཅད་མི་དམིགས་པས་
གང་ལ་དམིགས་ནས་ལས་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་དེ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་ཅོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་གཉིས་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་ངོས་
འཛིན་ཚུལ་མི་འདྲ་ཡང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་
ཕྱིན་ངའོ་ཞེས་འཛིག་ལྟའི་དབང་དུ་སོང་ཞེས་ལས་བསོག་མི་དགོས་པར་
བཞེད་པ་འདྲ་ཞིང་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་གཞན་དག་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཞེད་དོ། ལྷོད་
འཕྱག་ལས། དག་བཅོམ་པ་འཁོར་བར་སྤར་མི་འཁོར་ཚུལ་ཡང་འདི་གཉིས་
དང་དགོངས་དོན་འདྲའོ།

གཞན་ཡང་། དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒོང་དུ་གྱུར་པའི་བདག་འཛིན་ཡང་
 ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། བྱམ་པ་ལས། ལས་དེའི་རྒྱ་དུས་ཀྱི་ཀུན་
 སྒོང་དུ་གྱུར་པའི་དེར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། དུས་ཀྱི་
 ཀུན་སྒོང་དུ་གྱུར་པའི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཆོས་ཅན་གྱིས་གྲུབ། བྱམ་
 རྟེ། ལས་དེའི་རྒྱའི་ཀུན་སྒོང་ལྷ་མ་དེའི་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒོང་རྗེས་སུ་འཇུག་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། ཀུན་སྒོང་ནམ་གཉིས་རྒྱ་དང་ནི། དེ་ཡི་
 དུས་ཀྱི་སྒོང་ཞེས་བྱ། གཉིས་ལས་དང་པོ་རབ་འཇུག་བྱེད། གཉིས་པ་རྗེས་
 སུ་འཇུག་བྱེད་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །དན་འགྲོའི་སྐྱེ་
 བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ཀུན་སྒོང་གི་དེ་ལ་ལས་འབྲས་ལ་སྒོངས་པའི་མ་
 རིག་པས་བྱམ་རྟེ། ཀུན་བདུས་ལམ་རིམ་གསེར་ཤིང་ནམས་ཀྱིས་དེའི་ཀུན་
 སྒོང་ལ་དེ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱམ་རྟེ། ལས་དེ་ལས་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བ་
 ལ་དེ་གཙོ་བོར་བཤད་པ་ཡིན། ཁོ་རང་ལ་འོ་ན། དེའི་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒོང་
 ལ་བདག་འཛིན་ཞིག་མེད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་
 བ། དེའི་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒོང་ལ་དུག་གསུམ་གང་རུང་གཅིག་མེད་པར་ཐལ།
 འདྲོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། བདེ་བར་གྱུར་པའམ་སྤྱག་བསྡུལ་བར།
 མ་གྱུར་ཅིག་ཅེས་འདྲོད་པ་ན། ངའོ་སྙམ་པའི་སྒོ་གང་དེ། སེམས་ཅན་ལ་ལྟ་
 ལྟ་ཅིག་སྐྱེས། ཞེས་དང་། ང་ཞེས་མཐོང་བ་མེད་པར་སོགས་དང་། བཞི་
 བརྒྱ་པ་ལས། ལུས་ལ་ལུས་དབང་ཇི་བཞིན་དུ། གཏི་སྤྱག་ཀུན་ལ་གནས་
 འཇུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། བདག་འཛིན་མེད་ལ་ཆགས་
 སྤང་ང་རྒྱལ་སོགས་ཇི་ལྟར་སྐྱེས་སོམས་ཤིག །འདི་དག་ལ་སྒོ་བྱ་མང་ཡང་
 རེ་ཞིག་དེ་ཙམ་མོ།

སྒྲུལ་པ།

རྟེན་གས་དཀའི་ཟབ་རྒྱས་གཏམ་དུ་ལུང་རིགས་ཀྱིས། བཀྲུག་པའི་
རྒྱུད་ཀྱིས་སྒྲོས་ཀྱང་ཆེར་སྒྲོམ་བརྒྱའི། རིགས་པའི་མངལ་ནམས་ལྷུང་ན་དེ་
རིགས་པའི། སྒོ་ལྷན་འབེན་དུ་སྒྲངས་ལ་སྒོག་ལྷན་ཅིང་། རབ་ཚྲིངས་ཆེས་
མཐོ་རི་བོར་འཛིག་ལྷའི་ཅེ། གནམ་སོང་ལོག་རྟེན་ནགས་ཆལ་བཅས་མ་
ལུས། ཐུབ་གསུང་ཞོ་འཐུང་རུས་པའི་ཅེ་བརྒྱ་བས། རུལ་དུ་བརྒྱགས་པའི་
མིང་ཅམ་ལུས་འདི་ཅད། ཟླ་མེད་གསར་བཤད་རི་མོ་ནམ་བུའི་གོས།
ལྷག་བསམ་རིན་ཆེན་ཡུ་བར་འཐུང་བའི་ཅེར། རྟེན་འབྱུང་ལོར་བུའི་འོད་
འབར་ཚྲིངས་སུན་སེལ། ལྷ་ནམས་དགའ་བའི་རྒྱལ་མཆན་འདི་ན་འཐུར།
ཞེས་པའང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ།

མདོ་འགོད་པ།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། མདོ་འགོད་པ་དང་། དོན་བཤད་པ་
གཉིས། དང་པོ་ལ་སྦྱིའི་མདོ་དང་། སྐབས་ཀྱི་མདོ་འགོད་པ་གཉིས། དང་པོ་
ནི། དང་པོའི་བྱེ་བྲག་ནམ་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་ནམ་གྲངས་ཀྱི་མདོ་ལས།
བརྩན་པ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་མ་རིག་པའི་བྱེ་བྲག་གང་ཞེ་ན། དགེ་སློང་
དག་མ་རིག་པ་ནི་མཆོག་གི་ཆོས་ཀྱི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་པ་དང་།
རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པར་ཡང་བལྟ་བར་བྱའོ། ཞེས་
སོགས་གསུངས། དོན་ནི་མ་རིག་པ་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་གི་དབང་པོ་ལྡེའི་ནང་
གི་ཤེས་རབ་དབང་པོའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་
གསུམ་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་བསྟན་ཏེ། དེ་ལྟར་རི་རི་ལ་རི་

ལན་གཉིས་གཉིས་ཀྱིས་བཤད་ཅིང་། མ་རིག་པ་དང་འབྲེལ་བའི་གང་ཟག་
ཀྱང་བསྟན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ། རྣམ་འབྲེད་ཀྱི་མདོ། ས་ལུ་ལྔ་པའི་མདོ། ས་བརྩ་
པའི་དེ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་དང་
པོ་དང་རྣམ་པར་འབྲེད་པའི་མདོ་ལས། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་
དང་པོ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། འདི་ཡོད་པས་ན་འདི་འབྱུང་། ཞེས་པ་ནས།
དེ་ལྟར་ན་སྟུག་བསྐལ་གྱི་ཕུང་པོ་ཆེན་པོ་འདི་འབའ་ཞིག་པ་འབྱུང་བར་
འཇུར་རོ། འདི་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་དང་པོ་ཞེས་བྱའོ། རྟེན་
ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་གང་ཞེ་ན། མ་རིག་པའི་རྟེན་
ཀྱིས་འདུ་བྱེད་ཅིས་བྱ་བ་ལ། མ་རིག་པ་གང་ཞེ་ན། གང་དེ་སྟོན་གྱི་མཐའ་
མི་ཤེས་པ་དང་། བྱི་མའི་མཐའ་མི་ཤེས་པ་དང་། སྟོན་དང་བྱི་མའི་མཐའ་མི་
ཤེས་པ་དང་། བྱང་གི་མཐའ་མི་ཤེས་པ་དང་། བྱིའི་མཐའ་མི་ཤེས་པ་དང་།
བྱང་དང་བྱིའི་མཐའ་མི་ཤེས་པ་དང་། ལས་ཀྱི་མཐའ་མི་ཤེས་པ་དང་། རྣམ་
པར་སྒྲིན་པ་མི་ཤེས་པ་དང་། ལས་དང་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མི་ཤེས་པ་དང་།
སངས་རྒྱས་མི་ཤེས་པ་དང་། ཆོས་མི་ཤེས་པ་དང་། དགེ་འདུན་མི་ཤེས་པ་
དང་། སྟུག་བསྐལ་མི་ཤེས་པ་དང་། ཀུན་འབྱུང་བ་དང་། འགོག་པ་དང་
ལམ་མི་ཤེས་པ་དང་། རྩ་མི་ཤེས་པ་དང་། རྩ་འབྲས་ཡང་དག་པར་འབྱུང་
བའི་ཆོས་མི་ཤེས་པ་དང་། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་དང་། ལ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་
བཅས་པ་དང་། ལ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་དང་བརྟེན་པར་བྱ་བ་དང་། བརྟེན་
པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། ངན་པ་དང་གུ་ལོ་མ་པ་དང་། ཉག་པོ་དང་དཀར་
པོ་དང་། རྣམ་པར་དབྱེ་བ་དང་བཅས་པའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་

དང་རིག་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ཡང་དག་པར་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཁོང་དུ་མི་
ཚུད་པ་དང་། གང་དེ་དང་དེ་ལས་ཡང་དག་པ་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མི་ཤེས་
པ་དང་། མི་མཐོང་བ་དང་། མངོན་པར་མ་རྟོགས་པ་དང་མོངས་པ་དང་
ཀུན་དུ་མོངས་པ་དང་སྤྱན་པའི་རྣམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་མ་རིག་པ་ཞེས་
བྱ་བའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འགྲེལ་ཞེས་པའང་མདོ་
འདིའི་འགྲེལ་བ་ཡིན་ལ། མདོ་འདིའི་ཡན་ལག་གཉིས་པའི་ཀུན་སྤོང་གི་
མ་རིག་པ་རྒྱས་པར་བཤད་ལ་ཐོགས་མེད་སྐྱེ་མཆེད་ལྟར་ན་དེ་ཐོག་མའི་མ་
རིག་པར་བྱས་ཀྱང་ཆོག་ནའང་། ཆོས་སྦྱོབ་དང་ཆོས་གྲགས་དང་ཆོས་གྲགས་
སོགས་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དུ་བཞེད་པ་ལྟར་
ན་འདི་དག་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་ཡིན་ཀྱང་འདི་དག་གི་ནང་དུ་དེ་བསྐྱུས་
ནས་བཤད་བྱས་ན་ལེགས་པར་གོ། མདོ་འདིའི་དོན་འཆད་པར་ཐོགས་མེད་
ཀྱིས་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་ས་ལས། དེ་ལ་སྒྲོན་གྱི་མཐའ་མི་ཤེས་པ་གང་ཞེ་
ན། འདས་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ལ་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པའི་སྟེ།
ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྒྲོན་གྱི་མཐའ་མི་ཤེས་པ་ནས་རིག་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་
མི་ཤེས་པའི་བར་སྐྱུ་ལྟ་བུ་བཤད་ཅིང་། འགྲེལ་བ་འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ཀྱིས།
སྐྱུ་ལྟ་བུ་ཐོ་རེ་རེ་ལའང་ཡུལ་ལ་མོངས་ཅམ་དང་ལོག་པར་རྟོག་པ་རེ་དང་
ཐེ་ཆོམ་གྱི་རྣམ་ཅན་གསུམ་གསུམ་སྟེ་དགུ་བཅུ་དང་། དེ་བྱིག་གཉིན་གྱིས།
དེ་རེ་རེ་ལའང་རྒྱུ་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་གསུམ་སྟེ་ཉིས་བརྒྱ་དང་བདུན་ཅུར་
བཤད་དོ། དེ་རེ་རེ་ལ་མི་མཐོང་བའི་དེ་དང་ཀུན་དུ་མི་མཐོང་བའི་དེ་དང་
མ་རྟོགས་པའི་དེ་རེ་རེ་ཡོད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་དེ་རེ་རེ་ལ་ཐོས་
བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་རེ་བྱས་ན་བརྒྱད་བརྒྱ་དང་བཅུར་

ཡོད་དེ། དེ་ཡང་རེ་རེ་ལ་མི་ཤེས་པ་སོགས་ཐོས་སོགས་ཀྱི་དེ་རེ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བའི་དམིགས་པ་སྲུལ་ཅུ་ནི། མདོ་འདིའི་འགྲེལ་བཤད་ལས། སྡོན་
ཀྱི་མཐའ་ལ་སོགས་པ་ནི་དམིགས་པ་ལོ། ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྡོན་ཀྱི་མཐའ་དང་
ཕྱི་མའི་མཐའ་དང་། གཉིས་ཀ་དང་། བར་དང་། ཕྱི་དང་། གཉིས་ཀ་དང་།
ལས་དང་། རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་དང་། སངས་རྒྱས་དང་། ཆོས་
དང་། དགེ་འདུན་དང་། སྤྱག་བསྐུལ་དང་། ཀུན་འབྱུང་བ་དང་། འཁོག་པ་
དང་། ལམ་དང་། རྩུ་དང་། ཡང་དག་པར་འབྱུང་བ་དང་། དགེ་བ་དང་། མི་
དགེ་བ་དང་། ལ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་དང་། ལ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་དང་།
བརྟེན་པར་བྱ་བ་དང་། བརྟེན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། བན་པ་དང་། བྱ་
མོམ་པ་དང་། ཉག་པོ་དང་། དཀར་པོ་དང་། རྣམ་པར་དབྱེ་བ་དང་། བཅས་
པའི་རྟེན་ཅིང་འགྲེལ་བར་འབྱུང་བ་དང་། རེག་པའི་སྐྱེ་མཆེད་རྒྱག་རྣམས་
ནི་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱང་སྟེ། དེའི་དམིགས་པ་
དེ་སྲུལ་ཅུ་ལ་དམིགས་པའི་གསུམ་གསུམ་སོགས་སྒར་བཤད་པ་ལྟར་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། འདིའི་ངོས་འཛིན་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོད་པའི་ས་དང་རྟེན་འགྲེལ་མདོ་
འགྲེལ་ལ་ལྟོས།

གཉིས་པ་ནི། འཕགས་པ་ས་ལུ་ལྡང་པའི་མདོ་ལས། དེ་ལ་མ་རིག་
པ་གང་ཞེ་ན། ལམས་རྒྱག་པོ་འདི་དག་ཉིད་ལ་གང་གཅིག་སྤར་འདུགས་པ་
དང་། རིལ་པོར་འདུགས་པ་དང་། ཉག་པར་འདུགས་པ་དང་། བརྟེན་པར་
འདུགས་པ་དང་། ཞེས་པ་ནས། ང་ཞེས་བྱ་བ་དང་། བདག་གི་ཞེས་བྱ་བའི་
འདུགས་པ་སྟེ། འདི་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་མི་ཤེས་པ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་འདི་ནི་
མ་རིག་པ་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་མ་རིག་པའི་དམིགས་པ་རྣམ་པའི་བྱད་པར་ངོ་

བོད་ཀྱི་པར་རྒྱུ་མཐུན་བཤད་ཅིང་། ཡང་མདོ་འདིས། གཞན་ཡང་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་མ་རྟོགས་ཤིང་ལེགས་པར་མི་ཤེས་ཏེ་མི་ཤེས་པ་ནི་མ་རིག་པ་ལོ། ཞེས་
གསུངས། འདིས་ནི་མ་རིག་པ་འདི་དབྱེ་བ་གསུམ་བཤད་ཅིང་། མདོ་སྡེ་མཐུ་
ནི་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་ལ་སྒྲིབ་པ་ཅན་གྱི་ལོག་རྟོག་གཅིག་དགོས་པར་
བཤད་ཅིང་། འཛིག་ལྟ་མ་རིག་པར་འདིས་གསལ་བར་བཤད་ཅིང་། ཟླ་བའི་
ཞབས་དང་ཞི་བ་ལྟས་ཀྱང་། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་བཞག་ལ་མདོ་འདི་ཁོ་ན་
བྱངས་པས། རྟེན་ཤེས་ཀྱང་འདི་ལ་བརྟེན་པར་མདོན་ལ། སྐབས་འདིར་ཡང་
འདི་གཙོ་བོར་ཁས་ལེན་དགོས། ཚེས་གྲགས་སོགས་ཀྱིས། འདིར་བརྟེན་
བྱས་ན་ལེགས་ཤིང་འཕེན་གྲུབ་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་སྐོར་གཉིས་ཀྱང་འདི་དང་ས་
བརྟེན་པར་བརྟེན་བྱས་ན་ལེགས་པར་སེམས་སོ།

གསུམ་པ་ནི། ས་བརྟེན་པའི་མདོ་ལས་ས་བྱག་པའི་སྐབས་སུ་འཛིག་
རྟེན་དུ་འདོད་ཆགས་པ་འབྱུང་བ་ནི་སྟེང་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་བདག་
ཏུ་མདོན་པར་ཞེན་པ་ལས་བྱུང་སྟེ། བདག་ཏུ་མདོན་པར་ཞེན་པ་དང་བྲལ་
ན་འཛིག་རྟེན་དུ་འདོད་ཆགས་པ་འབྱུང་བ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་རོ་སྟུམ་
མོ་ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་ཐོག་མར་མ་རིག་པ་བདག་ལྟར་བཤད་དེ། ཐོག་
མའི་མ་རིག་པས་ལས་ཀྱན་ནས་སྒྲིབ་ཚུལ་བཤད་པ་དེའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་
ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། མདོ་འདི་ཆོག་རིས་མི་འདྲ་བ་ཅན་བྱངས་ཚུལ་
སྟར་བཤད་ཟིན་ཏོ། ཡང་མདོ་འདི་ཉིད་ལས། བདེན་པ་རྣམ་པར་མི་ཤེས་
པ་ནི་དོན་དམ་པར་མ་རིག་པ་ལོ། ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་ཀྱང་ལོག་རྟོག་
གཅིག་དེར་བསྟན་ཏེ། བདེན་འདྲིན་གཅིག་དེར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་
དབྱ་སེམས་གཉིས་ཀའི་འབྲེལ་ཚུལ་རེ་ཡོད་ཅིང་། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་

ས་དང་། དབྱ་མ་རིན་ཆེན་ཐེང་བ་དང་རྣམ་འགྲེལ་སོགས་ཀྱི་མ་རིག་པའི་
རྣམ་བཞག་མདོ་འདི་ལ་བརྟེན་པར་གྱིན་ཏུ་གྱུབ་བོ། མདོ་འདི་གསུམ་དབྱ་
སེམས་ཀྱི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་དག་གི་རྟེན་འབྱུང་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་
བཞག་བཤད་པའི་ཅ་བར་སྣང་ལ། འདི་གསུམ་ཀྱི་དོན་གོ་ན་ཡན་ལག་
བརྒྱ་གཉིས་ལ་མི་ཚྭངས་པར་འགྱུར་བས་སྐབས་སུ་གང་བབས་ལ་བྱངས་
ཏེ་བཤད་པར་བྱའོ།

དོན་བཤད་པ།

གཉིས་པ་དོན་བཤད་པ་ལ། མ་རིག་པའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ།
འདོད་ཚུལ། སྒྲ་བཤད། ཆོག་གི་མཚམས་སྟོར་ཚུལ། བྱེད་ལས། འཁོར་ཅ་
ཡིན་མིན། ས་མཚམས་དང་བརྒྱད་དོ།

རིག་པའི་འགལ་སྒྲ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་སེམས་བྱང་ཚྭངས་པ་མ་
རིག་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། མ་ནི་འགལ་སྒྲར་སྟོན་པའི་དགག་ཆོག་
དང་། རིག་པ་གཙོ་བོ་ཤེས་རབ་ལ་འཛོག་པས་ན། རིག་པ་ཤེས་རབ་བྱང་
པར་ཅན་ཀྱི་འགལ་སྒྲ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་མཛའ་
བའི་འགལ་སྒྲ་མི་མཛའ་བ་དང་། བདེན་པའི་ཆོག་གི་འགལ་སྒྲ་མི་བདེན་
པའི་ཆོག་གས་རྩུན་ཆོག་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། མ་རིག་མི་
མཛའ་རྩུན་ཆོག་བཞིན། ཞེས་དང་། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས། རིག་
པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཕྱིར་དང་། སེམས་བྱང་ཉིད་ཀྱིས་དམིགས་པའི་
ཕྱིར། འོག་པར་དམིགས་ཉིད་མ་རིག་པར། གསུངས་ཕྱིར་གཞན་ཀྱི་རིག་
མ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས་ཀྱང་། བརྟན་པ་མི་མཐུན་

པའི་ཕྱོགས་མ་རིག་པ་གང་ཞེ་ན། ཞེས་སོགས་གསུངས། མཚན་ཉིད་ཀྱི་
ཟུར་ནམས་ནི་སྒྲིམ་པ་ལྟར་འཐད་དོ། མ་རིག་པའི་སྐད་དོད་ཨ་བིཊ་ཞེས་
པའི་ཨ་དགག་ཆིག་ཡིན་ཀྱང་། ཡོད་པ་འགོག་པའི་དགག་ཆིག་སོགས་
བདུན་ལ་འཇུག་པ་བཅད་པའི་ཆེད་དུ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྒྲིམ། དེ་ཡང་སྒྲ་
མི་ཉག་པར་སྒྲུབ་ལ་རི་བོང་རྩ་ལྟ་བུ་མེད་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་། དེ་སྒྲུབ་
ལ་ཉག་པར་ལྟ་བུ་གཞན་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པར་བཅད་པས། མི་མཐུན་
གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་དག་གི། ཞེས་གསུངས་པའི་ནང་ཚན་ཡིན་ཀྱང་ཆགས་
པ་དང་ཆགས་མེད་ལྟ་བུའི་འགལ་སྒྲ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པར་ཤེས་ཆེད་
དུ་འགལ་སྒྲ་སྒྲིམ། དེ་ཡང་མེད་པ་གཅིག་གམ་སེམས་གཅིག་ཡོད་དམ་སྟུམ་
པ་འགོག་ཆེད་སེམས་བྱུང་དང་དེའི་ངོ་བོ་སྟོན་ཆེད་དུ་ཚོངས་པ་སྒྲིམ་པའི་
ཕྱིར། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་ཀྱང་། སེམས་བྱུང་ཉིད་ཀྱིས་དམིགས་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པས་སེམས་བྱུང་སྒྲིམ་དགོས་ལ་ཚོངས་པའང་ངོ་
བོ་སྟོན་བྱེད་དགོས་ཏེ། ཐེ་ཆོམ་བརྒྱུག་སྒྲ་བའི་ཕྱིར། མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྒྲིམ་
ཚུལ་འཐད་པར་ཐལ། ཡོད་འགོག་སོགས་ཀྱི་དགག་པ་བདུན་གྱི་དང་པོ་
དུག་ལ་མི་བྱེད་པ་གང་ཞེས། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡང་བཤད་པའི་
ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཡོད་པ་འགོག་པ་ནི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་དང་
གཞན་ཉིད་དོན་ཅན་ནི་སྟོག་ཆགས་མ་ཡིན་པ་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་ཞེས་
པས། སྟོག་ཆགས་དེ་ལས་གཞན་དང་། གཟུགས་ལས་གཞན་ལ་བྱེད་པ་ལྟ་
བུ་གཞན་ཉིད་དུ་གོ་བ་དང་འདྲ་བའི་དོན་ཅན་ནི། དཔེ་རྒྱན་གྱི་སྐབས་སུ་
འདི་སྒྲ་བ་མིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དེ་དང་འདྲ་བར་སྟོན་པ་དང་། སྒྲ་བའི་དོན་
ཅན་ནི་བྱ་ངན་ལ་བྱ་མིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཉུང་བའི་དོན་ཅན་ནི་སྟོ་

མེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་དང་བྲལ་བའི་དོན་ཅན་ནི་ཚུ་མེད་པའི་དགོན་པ་ཞེས་
 པ་ལྟ་བུ་དང་། བྱག་ལ་མི་བྱེད་ལ་གཉེན་པོའི་དོན་ལ་ནི་བསོད་ནམས་མེད་
 དང་གོགས་མེད་ལྟ་བུའི་ཆ་གཅིག་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འབྱེད་
 མདོ་འགྲེལ་ལས། འདི་ཡང་དོན་བདུན་ལ་མཐོང་སྟེ་ཞེས་སོགས་དང་། དེའི་
 དོན་བསྟུས་ཏེ་སྟོམ་མཛད་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། ཡོད་པ་དག་ནི་འགོག་པ་
 དང་། གཞན་པ་ཉིད་དང་འབྲ་བ་དང་། སྤང་དང་ཉུང་དང་བྲལ་དོན་
 དང་། གཉེན་པོ་དག་ལ་འདི་ཡོད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་
 དག་ཙམ་ལ་མི་འཛོག་ཚུལ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་སྦྱབ་ན། དངོས་པོ་འམ་ཡོད་པ་
 འགོག་པའི་སྟོན་ནས་འདིར་བཤད་མི་རུང་སྟེ། རིག་པའི་དངོས་པོ་མེད་ཙམ་
 མ་རིག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་མེད་དགག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྟབ་སྟེ། མ་
 རིག་པ་དངོས་པོ་ཅིག་ལ་འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། མ་རིག་པའི་
 རྒྱུན་གྱིས་འདུ་བྱེད་ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྟེ་གཞན་ནས་ཀུན་སྦྱོར་
 དང་འཆིང་བ་དང་ལ་སོགས་པའི་ཁོང་ནས་ཕྱ་རྒྱས་དང་ཅ་ཉོན་དང་ཆོངས་
 པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། ཀུན་སྦྱོར་སོགས་ཕྱིར་ཞེས་དང་། མདོ་
 འདིའི་འགྲེལ་བ་ལས། རེ་ཞིག་རིག་པའི་དངོས་པོ་མེད་པ་ཙམ་ནི་མ་རིག་
 པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། མ་རིག་པ་ཡང་ཆོངས་པ་ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་
 ལ། དེ་གལ་ཏེ་རིག་པ་མེད་པའི་དངོས་པོ་ཙམ་ཡིན་ན། ཅི་ཆོངས་པ་མེད་
 པ་ཆོངས་པའི་དངོས་པོ་མེད་པ་ཙམ་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་གཉེན་པོ་ཡིན་ན།
 དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྦྱེ་བ་མེད་པའི་
 ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསེར་བྲེང་དང་ལམ་རིམ་མཛོད་འགྲེལ་
 འགྲེལ་བཤད་སོགས་མཐུན་ནོ། དགག་ཆོག་གཉིས་པ་གཞན་པ་གོ་འབྱེད་

ཀྱང་འདིར་མི་རུང་སྟེ། རིག་པ་ལས་གཞན་པའི་མིག་སོགས་ཀྱང་མ་རིག་
པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་འདིའི་འབྲེལ་བ་ལས། རིག་པ་ལས་གཞན་
གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་མ་རིག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མིག་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་ཐལ་
བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དགག་ཆོག་གསུམ་པ་
འདྲ་བ་སྟོན་བྱེད་ཀྱང་འདིར་མི་རུང་སྟེ། རིག་པ་དང་འདྲ་བ་གཅིག་འདྲ་
བའི་སྟོན་མ་རིག་པར་བཞག་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་མ་
ཡིན་ན་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྣམ་དེར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་
ཏེ། མདོ་འདིའི་འབྲེལ་བ་ལས། རིག་པ་དང་འདྲ་བའི་ཆོས་གཞན་ཡང་མ་
རིག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལུང་
ཏུ་མ་བསྟན་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྣམ་ཀྱང་མ་རིག་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས། འདིས་འཛིག་རྟེན་རང་དགའ་བའི་སྟོང་དང་ལྟ་
ཐམས་ཅད་དེར་ཐལ་བ་འཕེན་པ་ཡིན་སྟངས། དགག་ཆོག་བཞི་པ་སྟངས་པའི་
དོན་ཅུ་ཡང་འདིར་མི་རུང་སྟེ། དཔེར་ན་སྤྱི་ཡོན་ལ་སྤྱི་མ་ཡིན་ཟེར་སྟངས་
པ་ལྟར་འདིའི་རིག་པ་ཡིན་ལ་དེ་མ་ཡིན་ཞེས་སྟངས་པ་གཅིག་མེད་པའི་
ཕྱིར། མདོ་འདིའི་འབྲེལ་བ་ལས། སྟངས་པའི་རིག་པ་ཡང་མ་རིག་པ་མ་ཡིན་
ཏེ། དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྣམ་ཀྱང་མ་
རིག་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མེད་པའི་ཕྱིར་ཡན་
ཆད་ཀྱིས་སྦྱབ་བྱེད་དངོས། ལྷག་མས་འཛིག་ལྟ་སོགས་མ་རིག་པར་ཐལ་
བ་འཕེན་ལ། དེ་དབུ་ཞེས་གཞན་གྱི་སྐབས་འདིར་འདོད་ཆོག་ཀྱང་སྟངས་
པའི་དོན་ཅན་འཛིག་ལྟ་ལའང་དཀའ་ན་སྤྱིའི་དང་ལྟ་མིན་གྱི་དེ་ལ་གར་
རུང་། དགག་ཆོག་ལྟ་པ་ཉུང་བའི་དོན་ཡང་འདིར་མི་རུང་སྟེ། བརྒྱད་པ་

རྒྱུན་ཞུགས་སོགས་ཀྱི་མ་རྫོགས་པའི་རིག་པ་ཡང་དེར་ཐལ་བར་འགྱུར་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡང་ད་དུང་རིག་པ་མ་རྫོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དམ་
 བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། མདོ་འགྲེལ་ལས། རིག་པ་རྒྱུད་ཡང་མ་རིག་པ་མ་
 ཡིན་ཏེ། བརྒྱད་པ་ལ་སོགས་པའི་རིག་པ་མ་རྫོགས་པའི་རིག་པ་ཡང་མ་
 རིག་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དགག་ཆོག་དུག་
 པ་བྲལ་བའི་དོན་ཡང་འདྲིར་མི་རུང་སྟེ། རིག་པ་དེ་མ་སྦྱིས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་
 དབང་པོ་སོགས་ཀྱང་དེར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་འདྲིའི་འགྲེལ་བ་ལས།
 རིག་པ་དང་བྲལ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་མ་རིག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རིག་པ་མ་
 སྦྱིས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མིག་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མ་རིག་པ་ཡིན་པར་
 འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་དབྱེ་ན་རང་ཡིན་གྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་དེ་
 དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་དེ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཉོན་སྦྱིབ་ཏུ་གྱུར་
 པའི་དེ་དང་། ཤེས་སྦྱིབ་ཏུ་གྱུར་པའི་དེ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གང་ཟག་
 གི་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་དེ་དང་པོ་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་
 དེ་གཉིས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རིག་
 པའི་འགལ་ཁྲ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པའི་སེམས་བྱུང་མོངས་པ་དེ་གང་
 ཟག་གི་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་མ་རིག་པའི་མཚན་ཉིད། དེས་ཆོས་ཀྱི་བདག་
 འཛིན་གྱི་དེའི་རིགས་འགྲེ་སྟེ། འོ་ན་ཤེས་སྦྱིབ་ཏུ་གྱུར་པའི་དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་
 བདག་འཛིན་གྱིས་ཁྱབ་བམ་སྟམ་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་
 འཛིན་པའི་ལོག་པར་རྟོག་པའམ་འཛིན་པའི་རྣམ་ཅན་གཅིག་དང་། ལོག་
 པར་མི་རྟོག་པར་ཡུལ་ལ་རྫོངས་ཅམ་གྱི་མ་རིག་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་

ཏེ། དང་པོ་སྤྲུལ་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་སྤྲ་ཞིང་སྤྲ་བ་
 དང་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་རྫོངས་
 པའི་མ་རིག་པ་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དག་བཙམ་དམན་པ་དག་གིས་དེ་
 དག་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་ཤེས་བྱེད་
 ཀྱང་མང་ངོ་།། དེ་དག་གིས་དེ་དག་ལ་རྫོངས་ཀྱང་མེད་པར་བལྟ་བའམ་མ་
 ལོག་པར་མི་འཛིན་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་མིག་ཡང་དག་པ་རྟེན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཉོན་ལྷན་དུ་གྱུར་པའི་དེ་ལའང་དུ་མ་ཡོད་དེ། བདག་འཛིན་དུ་
 གྱུར་པའི་དེ་དང་། ལས་འབྲས་སོགས་ལ་རྫོངས་པའི་དེ་གཉིས་དང་། ཡན་
 ལག་བརྩུག་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་གྱི་དེ་དང་། དེ་མ་ཡིན་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་
 གྱི་དེ་སོགས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལས་འབྲས་སོགས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་
 རྟོགས་པའི་རིག་པའི་འགལ་ལྗོངས་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་སེམས་བྱུང་རྫོངས་པ་དེ་
 ལས་འབྲས་སོགས་ལ་རྫོངས་པའི་མ་རིག་པའི་མཚན་ཉིད། དེ་བདེན་བཞི་
 མཆོག་གསུམ་གྱི་མཐུ་སོགས་ལ་རིགས་འབྲེ་སྤྲུལ་འདི་རེ་རེ་ལའང་ལོག་རྟོག་
 དང་ཐེ་ཆོམ་ཅན་དང་རྫོངས་ཅམ་གསུམ་གསུམ་ཡོད་པར་སྤར་ལྟར་འདྲའོ།།
 གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དུ་གྱུར་པའི་དེ་ལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། རང་གཞན་གྱི་
 ཡན་ལག་བརྩུག་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་དེ་དང་། དེ་མ་ཡིན་པའི་
 གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 ཡན་ལག་བརྩུག་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་དེ་ལའང་དུ་མ་ཡོད་དེ།
 བདག་འཛིན་དང་། ལས་འབྲས་ལ་རྫོངས་པའི་དེ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། ཀུན་བདུས་ལས། རྫོངས་པ་ནི་གཉིས་ཏེ། འབྲས་བྱ་ནམ་པར་སྦྱིན་པ་ལ་
 རྫོངས་པ་དང་དེ་ཁོ་ནའི་དོན་ལ་རྫོངས་པའོ།། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་

བདག་འཛིན་གྱི་དེ་ལའང་གཉིས་ཡོད་དེ། ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་རྒྱུད་ཀུན་
 སློང་དུ་གྱུར་པའི་དེ་དང་། ཏུས་ཀྱི་ཀུན་སློང་དུ་གྱུར་པའི་དེ་གཉིས་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བདེ་འགོ་ངན་འགོ་གང་གི་འང་ཐོག་མའི་མ་རིག་
 པ་ལ་རྒྱུད་ཀུན་སློང་དང་བདག་འཛིན་གྱིས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། ལེགས་བཤད་
 གསེར་བྲེང་ལས། དེའི་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ཡང་དེ་ཁོ་ནའོ།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། དེ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་བདག་འཛིན་གྱི་སློངས་
 པ་དེ་ཁོ་ན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བདེ་འགོར་
 རྒྱུ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་བསག་དུས་ཀྱི་ཀུན་སློང་དུ་གྱུར་པའི་དེ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་བཏུས་ལས། དེ་ཁོ་ནའི་དོན་ལ་སློངས་པ་ནི་བསོད་ནམས་
 དང་མི་གཡོ་བའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་གི་ཀུན་
 རས་སློང་བྱར་གྱུར་པའི་ཡན་ལག་གཉིས་པའི་ཀུན་སློང་གི་ཐོག་མར་འབྱུང་
 བའི་རིག་གནས་ཀྱི་ཅི་རིགས་པའི་འཛིག་ལྟ་དེ། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་
 ཐོག་མའི་མ་རིག་པའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་ངོ་བོའི་སློ་ནས་སམ། སྤངས་ཚུལ་
 སློ་ནས་རང་ཡིན་གྱི་ཀུན་བདགས་ལྟན་སྟེས་གཉིས། ཐོག་མའི་འཛིག་ལྟ་
 རགས་པ་དང་སྤངས་པ་གཉིས། མཚན་གཞི། དེ་ལ་སས་བསྐྱས་ཀྱི་སློ་ནས་
 ལམས་གསུམ་གྱི་ལས་གསུམ་ཀུན་ནས་སློང་བའི་དེ་གསུམ་ཡོད། སྦྱོར་བྱུང་
 གི་དབང་དུ་བྱས་ན། དེ་དག་གི་གོང་མའི་ཉར་བསྟོན་ཡན་ཆད་མ་ཐོབ་
 པའི་རྒྱུད་ལ་ས་གོང་མའི་ཡན་ལག་གཉིས་པའི་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་མེད་
 དེ། དེ་མ་ཐོབ་པར་ས་དེའི་ཡན་ལག་གཉིས་པ་མི་བསོག་ལ་ལས་དེ་ཐོག་
 མའི་མ་རིག་པས་དངོས་ཀྱི་ཀུན་ནས་སློང་བ་ཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་།
 ཞིབ་པར་ན་ཉར་བསྟོན་ཅམ་གྱིས་ས་གོང་མར་སྟེ་མི་བྱབ་སྟེ། འདོད་ཉོན་

རགས་པ་སྐྱོར་དགའི་ཐ་མ་གཅིག་ཕུ་ལུས་ཀྱང་དེར་སྐྱེ་མི་སྤུན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 ཕྱིར་འོང་ཆོ་གཅིག་བར་ཆད་གཅིག་པ་འདོད་པར་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་སྟོན་ལམ་དབང་མ་ཡིན་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ། སྤྱིར་སྟོན་
 ལམ་དབང་གིས་ཡོད། དེས་ན་རྒྱ་སྟོན་མ་འདྲུག་དང་དུས་མཉམ་དུ་ས་དེའི་
 ཡན་ལག་གཉིས་པ་དང་དེའི་སྟོན་ཅམ་དུ་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་དགོས་ཚུལ་
 སོགས་ཞིབ་པར་དཔྱད་ཅིག །ས་དེའི་ཡན་ལག་གཉིས་པ་རྒྱད་ལྔ་ཡིན་ན་
 ལས་དེ་དང་ཆར་གཅིག་པའི་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་རྒྱད་ལ་མི་ལྔ་ན་པས་ཁྲབ་
 རྟེ། གང་ཟག་དེའི་རྒྱད་ལ་ཐོག་མའི་མ་རིག་པའི་རྒྱན་ཡོད་ཀྱང་དེ་ཐོག་
 མའི་མ་རིག་པ་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་ཟག་དེའི་རྒྱད་ཀྱི་དེ་ལས་
 དེའི་རྒྱའི་ཀུན་སྐྱོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་དེའི་རྒྱའི་ཀུན་སྐྱོང་གི་འང་ཐོག་
 མར་འབྱུང་རྒྱ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འདི་ལ་སྲུ་ཡང་མི་ཅོད་པའི་ཕྱིར་
 རོ། དེས་ན་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཡིན་ཀྱང་ངེས་པའི་ལས་བསོག་པའི་སྦྱོར་བ་ལ་མི་
 གནས་པའི་རྒྱད་ལ་དེ་མེད་དེ། དེའི་རྒྱད་ལ་ཡན་ལག་གཉིས་པ་གཅིག་གི་
 དངོས་ཀྱི་རྒྱའི་ཀུན་སྐྱོང་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་རིག་པ་ཤིན་ཏུ་སྐྱོག་གྱུར་དང་
 བདག་མེད་པའི་དེའི་ལྷ་བ་ནམ་མཁའ་ལྷ་བུ་སྦྱོང་དུས་ཀྱི་ནལ་འཁྱར་པ་
 དེའི་རྒྱད་ཀྱི་མ་རིག་པ་གཉིས་རིམ་བཞིན་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཁོར་
 བའི་ལས་ངེས་པའི་དངོས་ཀྱི་རྒྱའི་ཀུན་སྐྱོང་མི་སྤུན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྲ་མ་
 རུས་པ་རྒྱུད་ཕྱི་མ་འཁོར་བའི་གཉེན་པོ་སྟོབས་ལྔ་ན་གྱིས་ཟེལ་གྱིས་མནན་
 བཞིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཅི་རིགས་རྒྱད་ལ་ལྔ་ན་པའི་
 གང་ཟག་རྒྱད་ཀྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་ལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆན་དུ་
 མ་གཏོགས་པ་ནི་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཤེས་སྤྱིབ་ཏུ་གྱུར་པའི་དེ་དུ་མ་ཡོད་ཅིང་

དེར་མ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཡན་ལག་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དུས་ཀྱི་
བདེན་འདོན་གྱི་མ་རིག་པ་བཞིན་ནོ། འོ་ན། ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་དང་
ཡན་ལག་གཉིས་པའི་ཀུན་སྒྲིབ་གི་དེ་གཉིས་མི་འདྲ་ན། རྣམ་འབྲེད་ཀྱི་
མདོ་འདིས་དེ་གཉིས་གང་འཆད་སྟམ་ན། དེའི་ཀུན་སྒྲིབ་གཙོ་བོར་འཆད་
དེ། མདོ་ལས། མ་རིག་པའི་རྒྱུ་གྱིས་འདུ་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་ལ་མ་རིག་པ་གང་
ཞེ་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཀུན་སྒྲིབ་གི་མ་རིག་པ་ལ་དུ་མ་སྤར་
བཤད་པ་ལྟར་སུམ་ཅུ་སོགས་ཡོད་དེ། མ་རིག་པ་དེ་དང་དེའི་རྒྱུ་གྱིས་
ཡན་ལག་གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་རིག་པ་བརྒྱད་
བརྒྱ་དང་བཅུ་པོ་དེ་བསྟུས་ན་སུམ་ཅུ་དང་དེའང་བསྟུས་ན་དུས་ལ་དང་།
དངོས་པོ་ལ་དང་། འཕྲོ་བ་ལ་དང་། མཚོག་ལ་དང་། དེ་ཉིད་ལ་དང་། ཀུན་
བྱང་ལ་དང་། མདོན་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན་གྱི་ཀུན་རྫོངས་བདུན་དུ་འདུ་སྟེ།
མདོའི་འགྲེལ་བ་ལས། མི་ཤེས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་མདོར་བསྟུས་ན་ཀུན་
རྒྱ་རྫོངས་པ་རྣམ་པ་བདུན་ཡིན་ཏེ། དུས་ལ་ཀུན་རྒྱ་རྫོངས་པ་དང་། དངོས་
པོ་ལ་དང་། འཕྲོ་བ་ལ་དང་། མཚོག་ལ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དང་། ཀུན་
ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བ་ལ་དང་། མདོན་པའི་ང་རྒྱལ་
ཅན་ཀུན་རྒྱ་རྫོངས་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འོ་ན། འདི་བདུན་
རེ་རེ་ལའང་དེ་སུམ་ཅུ་ཡོད་སྟམ་ན་དེ་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་གྱི་དང་བྱི་མའི་དང་
གཉིས་ཀ་གསུམ་ལ་རྫོངས་པ་ནི་དུས་ལ་དང་། ནང་བྱི་གཉིས་ཀ་གསུམ་ལ་
རྫོངས་པ་ནི་དངོས་པོ་ལ་དང་། ལས་རྣམ་སྟོན་གཉིས་ཀ་གསུམ་ལ་རྫོངས་
པ་ནི་འཕྲོ་བ་ལ་དང་། སངས་རྒྱས་ཆོས་དགེ་འདུན་གསུམ་ལ་རྫོངས་པ་ནི།
མཚོག་ལ་དང་། བདེན་པ་བཞི་ལ་རྫོངས་པ་ནི་དེ་ཉིད་ལ་དང་རྒྱ་ནས་རྣམ་

པར་དབྱེ་བ་དང་བཅས་པའི་རྟེན་འབྲུང་ལ་ཚྡངས་པའི་བར་གྱི་བརྩ་གསུམ་
 གི་ཀུན་བྱང་ལ་དང་། རེག་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ལ་ཚྡངས་པ་གི་མངོན་པའི་
 ང་རྒྱལ་ཅན་གྱི་ཀུན་ཚྡངས་སུ་འཛོག་པའི་བར་རེ་རེ་ནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྟོན་གྱི་མཐའ་སོགས་དུས་ཀྱི་བྱང་པར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 མདོ་འདིའི་འགྲེལ་བཤད་ལས། དུས་ལ་ཚྡངས་པ་གི་སྟོན་གྱི་མཐའ་མི་ཤེས་
 པ་ནས། སྟོན་དང་ཕྱི་མའི་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་འོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་གསུམ་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོའི་བྱང་པར་ལ་ཚྡངས་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། འགྲེལ་བཤད་ལས། དངོས་པོ་ལ་ཀུན་རྒྱ་ཚྡངས་པ་གི་ནང་མི་ཤེས་པ་
 ནས་ནང་དང་ཕྱི་མི་ཤེས་པའི་བར་དུ་སྒྲས་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་གསུམ་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྟོན་གྱིས་འགྲོ་སོགས་
 ཀྱི་རིས་ཅི་འདྲར་འཕོ་བ་ལ་ཚྡངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲེལ་བཤད་ལས། འཕོ་
 བ་ལ་ཀུན་རྒྱ་ཚྡངས་པ་གི་ལས་མི་ཤེས་པ་ནས་ལས་དང་རྣམ་པར་སྟོན་པ་
 ཞེས་གང་སྒྲས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། ཀླང་
 གཉིས་ཀྱི་མཆོག་དང་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་དང་ཆོགས་ཀྱི་མཆོག་ལ་ཚྡངས་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་བཤད་ལས། མཆོག་ལ་ཀུན་རྒྱ་ཚྡངས་པ་གི་སངས་
 རྒྱས་དང་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་མི་ཤེས་པ་ཞེས་གང་སྒྲས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་པ་གྲུབ་སྟེ། བདེན་བཞིའི་གནས་ཚུལ་མི་ཤེས་པར་
 ཕྱིན་ཅི་ལོག་རྒྱ་ཚྡངས་པའམ་ཞེན་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་བཤད་ལས། དེ་ཁོ་ན་
 ཉིད་ལ་ཀུན་རྒྱ་ཚྡངས་པ་གི་སྒྲུག་བསྐལ་མི་ཤེས་པ་ནས་ལམ་མི་ཤེས་པའི་
 བར་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དྲུག་པ་གྲུབ་སྟེ། མི་དགེ་བ་
 དང་ནག་པོ་སོགས་འཁོར་བའམ་ཀུན་ཉོན་ཕྱོགས་དང་། དགེ་བ་དང་དཀར་

པོ་སོགས་ནམ་བུ་གི་ཕྱོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དག་ལ་མྱོངས་པ་
དེའི་ཕྱིར། འགྲེལ་བཤད་ལས། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་ནམ་པར་བུང་
བ་ལ་ཀུན་ཏུ་མྱོངས་པ་ནི་རྩ་མི་ཤེས་པ་ནས། ནམ་པར་དབྱེ་བ་དང་བཅས་
པའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་སྒྲས་པ་གང་ཡིན་
པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་གི་གོ་རིམ་ནི་སྤར་གྱི་མདོ་དང་
འགྲེལ་བཤད་བྲངས་པ་ལྟར་ཡིན་པས་ཤེས་པར་གྱིས།

གསུམ་པ་འདོད་ཚུལ་ལ། བྱེ་སྒྲ་པལ་ཆེར་དང་ཐོགས་མེད་སྒྱུ་
མཆེད་མ་རིག་པ་ལ་ལྟ་མིན་གྱིས་བྱབ་པར་བཞེད་དེ། འཇིག་ལྟ་ཤེས་རབ་གྱི་
རྩ་ཡིན་ཀྱང་མ་རིག་པ་དེ་ཉོན་མོངས་བྱེད་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་བཤད་
པའི་ཕྱིར་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་འགྲེལ་ལས། མ་རིག་པ་ནས་
དེའི་རང་བཞིན་ཅི་ཡིན། བདེན་པ་དང་དཀོན་མཆོག་དང་ལས་དང་འབྲས་
བྱ་ནམས་མི་གསལ་བའོ། ཞེས་དང་། མཛོད་ལས། ཤེས་རབ་ངན་པའོ་མིན་
ལྟ་བུར། ལྟ་བ་དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་བྱིར། ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་བསྟན་བྱིར་
རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མ་རིག་པར་འཇོག་པའི་རྩ་མཚན་
རིག་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་གཉིས་ལས་མ་རྟོགས་
པ་མི་ཤེས་པའི་ཆ་ནས་འཇོག་ཅིང་འཇིག་ལྟ་སོགས་ལྟ་ངན་དང་ཆགས་
སྤངས་སོགས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཆེ་དང་དེའི་ནམ་ཐན་ཡིན་པར་བཞེད་
ཚུལ་མཛོད་རྩ་འགྲེལ་ས་སྡེ་ལྟ་སྟེ་གཉིས་བྱམས་ཆོས་རྩ་འགྲེལ་ཅི་རིགས་
ནས་བཤད་དེ། དེ་དག་གི་དོན་འདྲིལ་བར་ལམ་རིམ་ལས་ཐོགས་མེད་སྒྱུ་
མཆེད་ནི་ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཇིན་པ་དང་ཡང་དག་
པའི་དོན་ལ་མྱོངས་པ་ཙམ་གཉིས་ལས་བྱི་མར་བཞེད་དེ། མདོར་ན་ལོག་

པར་རྟོག་པ་དང་མ་རྟོགས་པ་གཉིས་ལས་མ་རྟོགས་པའི་སྒོའོ། འོན་ཀྱང་
དེའི་ལྷོག་ཕྱོགས་ཀྱི་གཉེན་པོའི་གཙོ་བོ་ནི་བདག་མེད་པ་རྟོགས་པའི་ཤེས་
རབ་ལ་བཞེད་པར་འབྲེལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱད་པར་འབྱུང་བུལ་
འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་ན་གསལ་དེ་འོག་ཏུ་འབྲིའོ། ཡང་མདོ་སྡེ་པའི་སྒོ་བ་
དཔོན་བཙུན་པ་ཆོས་སྦྱོབས་དང་། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས་རྗེས་འབྲངས་
པ་བཅས་པ་དང་ལེགས་ལྷན་དཔོན་སྒོ་བ་སྦྱ་གྲགས་དཔོན་སྒོ་བ་འཕགས་
པ་ལྷ་སོགས་དབྱ་སེམས་གཞན་ནི་མ་རིག་པ་ལ་ལྷ་བ་དང་ལྷ་མིན་གཉིས་
བཞེད་ཅིང་འཇིག་ལྷ་མ་རིག་པར་བཞེད་དེ། མཛོད་འབྲེལ་ལས། བཙུན་
པ་ཆོས་སྦྱོབས་ན་རེ། ངའོ་སྦྱུ་དབྱ་སེམས་ཅན་ལ་འཇུག་པ་ནི་མ་རིག་པའོ་
ཞེས་ཟེར་རོ། ཞེས་དང་། རྣམ་འབྲེལ་ལས། ཉེས་ཀུན་དེ་ཡི་ཙ་བ་ཅན། དེ་
ཡང་འཇིག་ཆོགས་ལྷ་བ་ཡིན། ཞེས་མ་རིག་པ་ཉེས་ཀུན་གྱི་ཙ་བ་དང་དེ་
འབྲའི་ཙ་བའི་མཚན་གཞིར་འཇིག་ལྷ་འཛོག་ཅེས་སྒྲུབ་བྱེད་སྡེར་བཤད་
པ་དེ་དག་བཞོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལམ་རིམ་ལས། དེ་ལས་འདིར་གཉེན་པོ་
རིག་པ་ནི་ཡང་དག་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པའི་དོན་རིག་པ་ཡིན་པས་
དེའི་འགལ་སྒྲ་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་འཇིག་ལྷ་འོ་ཞེས་སྒོ་བ་
དཔོན་ཆེན་པོ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་བཞེད་ལ་ཞེས་དང་། ཐར་ལམ་གསལ་
བྱེད་ལས། སྒོ་བ་དཔོན་སྦྱ་བ་གྲགས་པས་ཀྱང་འཇིག་ལྷ་མ་རིག་པ་ཡིན་པ་
མགོན་པོ་སྒྲུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགོངས་པར་འབྲེལ་བར་མཛོད་དོ། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་དང་། ལེགས་ལྷན་གྱིས་ཀྱང་། ས་བརྒྱ་པའི་མདོ་བྲངས་ནས་བདག་
འཛིན་ལ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། མ་རིག་པ་ལ་ལོག་པར་ཞེན་པ་གཅིག་གིས་
མ་བྱུང་པར་ཐོགས་མེད་སྒྱུ་མཆེད་མ་ཟད་སྒོས་མ་ཐག་པའི་སྒོ་བ་དཔོན་

མཐའ་དག་དང་རྗེ་ཡབ་སྲས་གཉིས་ཀས་ཀྱང་བཞེད་པར་ཐལ། དེ་དག་གིས་སྒོ་ཡལ་ལ་མ་ཞུགས་པར་མྱོངས་དུས་དང་དེ་འཇུག་པ་དང་ཆོས་རྣམ་འབྱེད་མེད་པའི་དེ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་དེ་འཇུག་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་སྐྱབ་བཤད་ནི། སྤྱན་པ་བཞིན་དུ་ཡལ་ངེ་ལྟ་ངེ་སྟེད་གྱི་གནས་ཚུལ་བསྐྱེབས་ནས་རིག་པར་མི་བྱེད་པས་མ་རིག་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། ས་ལུ་ལྷང་པའི་མདོ་ལས། དེ་ལ་སྤྱན་པ་ཆེན་པོའི་ཕྱིར་མ་རིག་པ་འོ་ཞེས་དང་། གཞན་ལས་གཏི་ཟུག་རང་བཞིན་སྐྱབ་ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་པ་ཆོག་གི་མཆམས་སྦྱར་ཚུལ་ནི། མ་རིག་པའི་རྒྱུ་གྱིས་འདྲ་བྱེད་ཅེས་པ་འདི་ངེས་བབྱང་ཡིན་ནམ་སྟེ་ན། མ་རིག་པ་ཁོ་ནའི་རྒྱུ་གྱིས་འདྲ་བྱེད་ཅེས་ངེས་བབྱང་བྱེད་ན། མ་རིག་པ་ལས་གཞན་གང་ཡང་དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དགེ་མི་དགེ་འདུན་པ་རྩོལ་བ་སོགས་དེའི་རྒྱུ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། བསོད་ནམས་དང་དེ་མ་ཡིན་པ་དང་མི་གཡོ་བའི་ལས་རྣམས་རྒྱུ་དུ་འབྱུང་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། དགེ་བའི་རྩ་བ་གསུམ་དང་མི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་མ་རིག་པ་ཁོ་ན་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་ན་ཞེས་པ་ནས་འགལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་ལས། མ་རིག་པ་ཁོ་ནས་སྐྱབ་པ་ཞེས་ཀྱང་ངེས་པར་བབྱང་བར་མི་བྱ་སྟེ། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་རྣམས་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། ། ཡང་མ་རིག་པ་འདྲ་བྱེད་ཁོ་ནའི་རྒྱུ་ཞེས་ཀྱང་མི་རུང་བར་ཐལ། ཡན་ལག་ནི་ལྟག་མ་དག་གི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་འགྲེལ་

ལས། འོན་ཏེ་འདུ་བྱེད་ཁོ་ནའི་སོགས་དང་། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་ལས། མ་རིག་
པའི་སྒྲིབ་པས་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཁོ་ན་ཞེས་ནི་མི་བྱ་སྟེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་
སོགས་ཡན་ལག་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་རྒྱ་དེ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས།
ཡང་མ་རིག་པ་ཁོ་ནས་འདུ་བྱེད་ཁོ་ནའི་རྒྱུ་ཞེས་སྒྲུབ་མི་རུང་བར་ཐལ།
སྤར་གྱི་སྒྲོན་གཉིས་ཀ་འཇུག་པའི་བྱིར། མདོ་འགྲེལ་ལས། འོན་ཏེ་གཉིས་ཀ་
ཡིན་ན་ནི། དེས་ན་གཉིས་ཀའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲོན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་འདིར་མ་རིག་པ་གཅིག་ཕུ་དངོས་སུ་སྒྲོས་ནས་
ཡན་ལག་གཉིས་པའི་རྒྱུ་གཞན་མི་སྒྲོས་པ་ལ་རྣམ་བཙད་ཡོངས་གཙུག་
ཀྱི་དོན་མེད་པར་ཐལ། མ་རིག་པ་ཁོ་ནས་དེ་མི་བསྐྱེད་པ་སོགས་བཤད་མ་
ཐག་པ་དེའི་བྱིར། ཞེས་འཆད་པར་རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འགྲེལ་ལས། འོན་ཏེ་
མ་ངེས་པ་ཡིན་ན་ནི། མ་རིག་པའི་རྒྱུ་གྱིས་འདུ་བྱེད་ཅེས་སྟོན་པ་དོན་
མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས། དེའི་ལན་ནི། སྤར་ལྷར་མ་ངེས་ཀྱང་
དེ་ལྟར་བཤད་པ་དོན་མེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ནི་འདུ་
བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་གྱིས་གཙོ་བོ་བསྟན་ཆེད་གང་ཞིག་ །ཀྱུན་སྨོང་གི་མ་རིག་པ་
དེའི་རྒྱུ་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། འདུ་བྱེད་ལ་རྒྱུ་
གཞན་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་མ་རིག་པ་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་མ་རིག་པ་སྒྲོས་པའི་
བྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་གཡུལ་རྒྱལ་བའི་ཆེ་དམག་གཞན་ཡང་ཡོད་ཀྱང་རྒྱལ་
པོ་དེ་རྒྱལ་ཞེས་པ་དང་། རུང་གི་མས་ཐོག་རྒྱངས་ནས་བྱ་བྲིད་ནས་འགྲོ་ཆེ་
རུང་གི་མ་འགྲོ་ཟེར་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར། མདོ་འགྲེལ་ལས། མ་ངེས་པ་
ཡིན་ན་ཡང་བཤད་པ་དོན་མེད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་བསྟན་པ་
ནི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་གྱིས་གཙོ་བོ་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། ཞེས་དང་།

ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་ལས། འདུ་བྱེད་ནམས་ཀྱི་རྒྱ་ཉིད་ནི་འདོད་ཆགས་ལ་
 སོགས་པ་ཉོན་མོངས་པ་ནམས་ཀྱང་ཡིན་ན་མ་རིག་པ་བརྒྱད་བ་ནི་གཙོ་
 བོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་བ་དང་དྲུང་གི་མ་འགྲོ་བ་
 བཞིན་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་བྱབ་སྟེ། ཀུན་སྒྲོང་གི་མ་
 རིག་པ་དེ་བསོད་ནམས་དང་མི་གཡོ་བའི་ལས་ཡང་སྲིད་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་
 འདུ་བྱེད་ཡིན་པའང་དེའི་དབང་གིས་ཡིན་ལ་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་
 ལས་དང་མཚུངས་ཅན་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་གཞན་ཀུན་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ཡང་
 དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་འདིའི་འགྲེལ་བ་ལས། ཇི་ལྟར་ན་མ་རིག་པ་འདུ་
 བྱེད་ནམས་ཀྱི་གཙོ་བོའི་རྒྱུ་ཡིན་ཞེ་ན་བསོད་ནམས་ལ་སོགས་པའི་ལས་
 རྒྱུས་འདུ་བྱེད་ཉིད་ཡིན་པར་དེའི་དབང་གིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཀུན་
 རས་འབྱུང་བ་ན་ཡང་སྤྱིའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་དང་། འདུ་བྱེད་
 རྒྱུས་ཀྱིས་རྒྱུ་ཉིད་དུ། མ་རིག་བསྟན་པ་རྣམ་གཉིས་ཏེ། ཉོན་མོངས་
 གཞན་ལྡན་སྤྱི་ཡི་རྒྱུ། དེ་མེད་པ་ནི་གཙོ་བོའི་རྒྱུ། ཞེས་ཉོན་མོངས་ཅན་
 གྱི་ལས་ལ་དེ་དང་ཉོན་མོངས་སྤྱིའི་རྒྱུ་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་
 དགེ་བའི་ཡན་ལག་གཉིས་པ་གཞན་ལ་གཙོ་བོའི་རྒྱུ་བྱེད་ཚུལ་བཤད་
 པའི་ཕྱིར་དང་། འགྲེལ་བཤད་ལས། དེའི་དབང་གིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།
 ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསོད་ནམས་དང་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་དང་མི་གཡོ་བའི་
 ལས་རྒྱུས་ཀྱི་ཡང་སྲིད་པ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ནི་མ་རིག་པའི་དབང་
 གིས་ཡིན་ནོ། ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། ཞེས་དང་། ཀུན་རས་འབྱུང་བ་
 རའང་སྤྱིའི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསོད་ནམས་ལ་སོགས་པའི་ལས་
 ཀྱི་རྒྱུ་གྱི་གཙོ་བོ་མ་རིག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འོན། མ་རིག་པ་ལ་རྟེན་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། དེའི་རྟེན་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ཡང་
རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་རྟེན་
ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་དྲུག་གསུམ་ལོག་ལྷ་རྣམས་
ཡོད་པར་མདོ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། མདོ་འདིའི་འབྲེལ་བཤད་ལས། མ་
རིག་པ་ཡང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡིན་ན། དེའི་རྟེན་གང་ཡིན་
ཞེ་ན། ཞེས་དང་། རྟེན་དང་བཅས་རྟེན་དང་བཅས་གཞི་དང་བཅས་པའི་
མདོ་ལས། དགེ་སྲོང་དག་མ་རིག་པ་ཡང་རྟེན་དང་བཅས་རྟེན་དང་བཅས་
པ་ངེས་པར་བསྐྱེད་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། དགེ་སྲོང་དག་མ་རིག་པའི་
རྟེན་གང་། རྟེན་གང་། ངེས་པར་བསྐྱེད་པ་ནི་ཅི་ཞེ་ན། མ་རིག་པའི་རྟེན་
ནི་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་
དུ་རྟེན་དང་ངེས་པར་བསྐྱེད་པ་ཡང་དེ་ཡིན་པར་བཤད། མདོའི་དགོངས་
པ་དེ་དག་རྟེན་གྱི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་ལ། ལྷག་པར་རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་རྟེན་
ཡིན་པར་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་བཞེད་པའི་ཕྱིར། མདོ་འབྲེལ་ལས།
རང་གི་རིགས་གཅིག་ལས་གཅིག་འབྱུང་བ་ནི་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་
ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་ལྷག་པར་རྒྱས་པར་འབྱུང་བར་བྱེད་དོ། ས་
བོན་རྒྱས་པ་ནི་ལྷག་པར་སྤངས་དཀའ་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ལྟར་
ན་དེ་ཡང་དེའི་ཡིན་པར་གསུངས་སོ་ཞེས་དང་། མདོ་འདིའི་འབྲེལ་བཤད་
ལས། ཇི་ལྟར་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། སྐྱིབ་པ་དང་།
ལོག་པར་ལྷ་བ་དང་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བ་དེ་ལྟ་དེ་
ལྟར་མ་རིག་པའི་ས་བོན་ནི་ཡོངས་སུ་རྒྱས་པར་འབྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ། གསུས་པོ་ཆེའི་མདོ་ལས། མ་རིག་པ་གནས་པར་

བྱེད་པ་གང་ཞེ་ན། སྤྱི་པ་ལྟ་ཡིན་པར་བརྟེན་པར་བྱའོ། ཞེས་དང་། ལོག་
 ལྟ་ཀུན་ཏུ་བཞེན་ཅིང་སྒོམ་ལན་མང་དུ་བྱས་པས་ཞེས་པ་ནས། བརྒྱ་ལ་མི་
 རྣམས་དང་སྐལ་བ་མཉམ་པར་འོངས་ན་ཡང་མྱོངས་པ་ཆེན་པོར་འཇུར་
 བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་། མདོ་ཆོག་སུ་བཅད་པ་གསུམ་ལས། ཆགས་པ་
 བོས་ནི་ཆོས་མི་ཤེས། ཆགས་པ་བོས་ནི་ཆོས་མི་མཐོང་། ཞེས་སོགས་དང་།
 ཁྲོས་པ་བོས་ནི་ཆོས་མི་ཤེས། ཞེས་སོགས་དང་། མྱོངས་པ་བོས་ནི་ཆོས་མི་
 ཤེས། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། མདོ་འདིར་ནི་
 དེའི་རྒྱན་མ་བཤད་པ་མི་འཤད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱན་ཡོད་ལ་ཡན་ལག་
 བཅུ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱན་གཙོ་བོར་བཤད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱས་
 རྟེ། མདོ་འདིར་དེའི་རྒྱན་བསྟན་ན་ཡང་དེའི་ཡང་རྒྱན་བསྟན་དགོས་པའི་
 ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བ་སོགས་སུ་འཇུར་སྟམ་པའི་དོགས་པ་ཡང་འབྱུང་བའི་
 བྱིར་མ་བསྟན་ལ། འཁོར་བར་འཁོར་བའི་རྒྱན་གྱི་གཙོ་བོ་དང་རྩ་བ་མ་རིག་
 པ་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་འང་དེའི་རྒྱན་མ་བསྟན་པའི་བྱིར་ཏེ།
 མ་རིག་པའི་རྒྱན་གྱི་རང་གི་རིགས་གཅིག་གཙོ་བོར་འབྱུང་ལ་ཡན་ལག་
 རྣམས་ལ་རང་གི་རིགས་དེ་བསྟན་འདོད་པ་མ་ཡིན་པས་མ་རིག་པའི་རྒྱན་
 མ་བསྟན་ལ་གཞན་གྱི་དེ་བསྟན་པའི་བྱིར་ཏེ། མདོ་འབྲེལ་ལས། འོ་ན། མདོ་
 རྟེ་འདིར་དེའི་རྒྱན་ཅིའི་བྱིར་མ་གསུངས་ཤེ་ན། དེ་ལ་ཡང་བརྟེན་པར་བྱ་
 དགོས་པར་འཇུར་ལ། ཞེས་པ་ནས། མ་རིག་པའི་རྒྱན་རང་གི་རིགས་ཡིན་
 ཡང་འདིར་ཡན་ལག་རྣམས་ཀྱི་རྒྱན་རང་གི་རིགས་བརྟེན་པར་འདོད་པ་
 མ་ཡིན་པས། འདིར་ནི་དེའི་རྒྱན་མ་བསྟན་ཏོ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་
 ལ་འོ་ན། ཡན་ལག་གི་རྒྱན་ཐུག་མེད་དང་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ལས་ལྷག་

པ་གཅིག་འདིར་འདོག་རིགས་པར་ཐལ། མ་རིག་པའི་ཡང་རྒྱན་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར་ན་མ་བྲལ། རྒྱན་གྱི་གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་ན་མ་རིག་པ་སྔ་མ་ལས་
 རྗེས་མ་འབྱུང་ལ་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་བྱེད་སོགས་དང་མ་རིག་པ་
 གཉིས་པན་ཚུན་རྒྱན་བྱེད་རིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་བྱ་དང་སྒོ་ང་
 གཅིག་ནས་གཅིག་འབྱུང་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་འདིའི་འགྲེལ་
 བ་ལས། མ་རིག་པའང་མ་རིག་པའི་རྒྱན་ཡིན་པར་བསྟན་ཏེ་ཞེས་དང་།
 གསུམ་པོ་ཆེའི་མདོ་ལས། ཟག་པ་ནི་གསུམ་སྟེ་འདོད་པའི་ཟག་པ་དང་
 སྲིད་པའི་ཟག་པ་དང་མ་རིག་པའི་ཟག་པ་འོ། མ་རིག་པ་ཀུན་འབྱུང་བ་
 ལས་ཟག་པ་ཀུན་འབྱུང་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་དང་། མདོ་འདིའི་འགྲེལ་བ་ལས།
 འདིར་ཁ་ཅིག་སྐོལ་བ་མ་རིག་པའི་རྒྱན་མ་སྟོས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་བ་ཐོག་མ་
 ཡོད་པར་འཇུར་བ་དང་ཡན་ལག་ལྷག་པ་དང་དེ་དག་ལ་སྤྱག་པ་མེད་པར་
 འཇུར་རོ། ཞེས་པ་ནས། ཡན་ལག་ལྷག་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། ལེན་པའི་ནང་
 དུ་དེ་འདུས་པའི་ཕྱིར་རོ། སྤྱག་པ་མེད་པར་མི་འཇུར་ཏེ་དེ་གཉིས་གཅིག་
 ལ་གཅིག་རྒྱན་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བྱ་དང་སྒོ་ང་བཞིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། འདིས་ཚུལ་མེན་ཡིད་བྱེད་ལེན་པའི་ནང་དུ་འདུས་པས་ཡན་ལག་
 ལྷག་པའི་སྟོན་སྟོངས་ཀྱང་བཤད་དོ།

དུག་པ་བྱེད་ལས་ནི། ཡན་ལག་གཉིས་པའི་ཀུན་སྟོང་གི་མ་རིག་
 པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བྱེད་ལས་གཉིས་བྱེད་དེ། རང་ལྡན་གྱི་སེམས་ཅན་
 རྣམས་སྟོན་དང་བྱི་མ་དང་ད་ལྟར་གྱི་མཐའ་རེ་རེ་ལའང་རྟོངས་ཅན་དང་
 ལྟ་བ་དང་ཐེ་ཆོམ་བའི་རྟོངས་པ་གསུམ་གསུམ་སོགས་བསྐྱེད། ཁྱོད་ཀྱི་
 དབང་གིས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཡང་སྲིད་བྱི་མ་འཕེན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ས་

བརྩ་པ་ལས། དེ་ལ་མ་རིག་པ་ནི་བྱ་བ་གཉིས་སུ་ཉེ་བར་གནས་པ་ཡིན་ཏེ།
 སེམས་ཅན་ནམས་ཀྱང་དམིགས་པ་ལ་ཚྗངས་པར་བྱེད་པ་དང་། འདུ་བྱེད་
 མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་རྒྱ་ཡང་འབྱེན་པའོ། ཞེས་དང་། ཀུན་བརྟུས་ལས།
 མ་རིག་པའི་ལས་ཅི་ཞེ་ན། སྲིད་པ་ལ་སེམས་ཅན་ནམས་ཚྗངས་པར་བྱེད་
 པ་དང་། འདུ་བྱེད་ནམས་ཀྱི་རྒྱེན་ཡང་ཡིན་ལོ། ཞེས་དང་། ཀུན་བརྟུས་
 འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྤྱས་མ་ལས། མ་རིག་པ་ནི་སྲིད་པ་ལ་སེམས་ཅན་ནམས་
 ཚྗངས་པར་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་ནི། དེས་སྒྲིབ་པ་ནམས་སྡོན་གྱི་མཐའ་དང་། ཕྱི་
 མའི་མཐའ་དང་ད་ལྟར་གྱི་མཐའ་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་
 མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ལྟར་ཅི་བདག་འདས་པའི་དུས་ན་བྱུང་བ་ཞིག་
 གམ། འོན་ཏེ་མ་བྱུང་བ་ཞིག་སྟམ་པ་ལ་སོགས་པར་དེ་ལྟར་ཐེ་ཆོམ་ཟའོ།
 འདུ་བྱེད་ནམས་ཀྱི་རྒྱེན་ཡང་ཡིན་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེའི་དབང་གིས་ཡང་
 སྲིད་པ་པོས་ལས་བསོག་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་གཙོ་
 བོར་ལས་ཀྱི་ཀུན་སྤོང་གི་དེ་ཡིན་ཀྱང་མ་རིག་པ་སྤྱི་ལ་སེམས་ཅན་ནམས་
 ཚྗངས་ཚུལ་ཀྱང་ཤེས་དགོས། ཐུབ་པའི་དགོངས་པ་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་དག་
 གིས་གང་ལ་བརྟེན་ཤེས་ཆེད་དུ་འདི་ལྟར་བྱས་པས་ངོ་ཤེས་ཤིང་གཅེས་
 པར་གཟུང་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ཅེ་གཏད་ས་མེད་པའི་ཡིག་ནག་ལ་སྒོ་མ་གཏོད་
 ཅིག །སྐབས་གཞན་དུ་ཡང་ཁོ་བོ་དེ་ལྟར་བཤད་པས་ལེགས་པར་གོ་དགོས་
 ཏེ། ཆོས་གང་གི་འང་རྩ་བ་སྤངས་ཤེས་དགོས་པར་རྗེ་ཡབ་སྤྱས་སོགས་མཁས་
 པ་ཀུན་ལ་གྲགས་པའི་ཕྱིར་རོ། འདིར་བྱེད་ལས་གཞན་གྱིས་བཤད་པ་ནི་
 འདི་ལྟར་གཞན་ལ་འང་རུང་བར་ཤེས་ཆེད་ཡིན་ལ་ལྟག་མའི་བྱེད་ལས་
 ཀུན་བརྟུས་བཞིན་བཤད་པར་བྱའོ།

བདུན་པ་ནི། ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་དང་འཁོར་ཅུ་ཡིན་མིན་ཅི་
 རིགས་ལ་མུ་བཞི་ཡོད་དེ། དང་པོ་ཡིན་ལ་གཉིས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་གཉིས་
 པ་ཡིན་ལ་དང་པོ་མ་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་
 ཡིན་པའི་མུ་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཐོག་མའི་མ་རིག་པར་
 བྱུར་པའི་འཛིག་ལྟ་གྲུན་བཏགས་དང་ལྟ་མིན་གྱི་མ་རིག་པ་གྲུན་བཏགས་
 གཉིས་པོ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཉགས་སྟེ། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བདེན་འཛིན་
 ཏུ་བྱུར་པའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ལྟ་མིན་གྱི་མ་རིག་
 པ་ལྟ་མིན་གཉིས་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཉགས་པ་གྲུབ་སྟེ། སོ་སྟེའི་རྒྱུད་ཀྱི་
 ཡན་ལག་གཉིས་པའི་གྲུན་སྟོང་གི་དང་པོར་འབྱུང་བའི་འཛིག་ལྟ་ལྟ་
 མིན་དང་དེ་འདྲའི་ལྟ་མིན་གྱི་མ་རིག་པ་ལྟ་མིན་གཉིས་དེ་ཡིན་པའི་
 བྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། ཆགས་སོགས་དེ་མིན་ཐམས་ཅད་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར།
 ཡང་འཛིག་ལྟ་དང་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་ཡིན་མིན་ཅི་རིགས་ལ་མུ་བཞི་
 ཡོད་དེ། དང་པོ་ཡིན་ལ་ཐོག་མའི་དེ་མ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ལས་སྒྲོག་པ་དང་
 གཉིས་ཡིན་པ་དང་གཉིས་མ་ཡིན་གྱི་མུ་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་
 སྟེ། ལས་བསོགས་པའི་སྦྱར་བ་ལ་མི་གནས་པའི་སོ་སྟེའི་རྒྱུད་ཀྱི་འཛིག་ལྟ་
 དང་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཐོག་མའི་མ་
 རིག་པར་བྱུར་པའི་ལྟ་མིན་གྱི་མ་རིག་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཐོག་མའི་
 མ་རིག་པར་བྱུར་པའི་འཛིག་ལྟ་དང་མཚུངས་ལྟ་མིན་གྱི་ལྟ་མིན་གྱི་མ་རིག་
 པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། འཛིག་ལྟ་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར།
 བྱིར་སྟེ། དེ་ཉོན་མོངས་བྱེད་པ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། མ་རིག་པས་
 ཉེ་བར་ཉོན་མོངས་ཅན་ཏུ་བྱུར་པའི་ཤེས་རབ་ནི་ནམ་པར་མི་འདག་གོ།

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་རབ་ཀྱི་རྩལ་དེ་ཉིད་རང་གི་ཉོན་མོངས་བྱེད་
མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། འདི་ལ་བསམ་ན་རིགས་ལམ་དྲང་པོར་མི་འཇུག་
པར་ཆགས་སྣང་གི་ཞེན་བྱས་པའི་ཤེས་རབ་བཟང་བཟང་པོས་ཀྱང་ཅི་བྱེད་
གོ་བ་གཅིག་སྣང་། གསུམ་པ་བྱུབ་སྟེ། ཐོག་མའི་དེར་གྱུར་པའི་འཇིག་ལྷ་དེ་
དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་བྱུབ་སྟེ། དེ་གཉིས་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཏུ་མ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར།

བརྒྱད་པ་ནི། སྤྱིར་མ་རིག་པ་ཙམ་ནི་རྒྱན་མཐའི་བར་ཏུ་འགོ་
བར་ཐེག་ཆེན་ཀུན་མཐུན་ལ་ཉན་ཐོས་སྟེ་པ་ཡང་ཆ་འདྲ། ཡན་ལག་བརྩ་
གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་ནི་སོ་སྟེ་སོ་ན་ལ་ཡོད་ལ་འཕགས་རྒྱད་ལ་
མེད་དེ། སོ་སྟེ་ལ་ཁྱད་པར་གསུམ་གྱི་སྟོན་ས་རྩེས་སུ་འབྲེལ་བས་ཡན་
ལག་གཉིས་པ་གསར་གསོག་ཡོད། འཕགས་པ་ལ་དེ་ལྟར་མེད་པས་དེ་
གསར་གསོག་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། ཉེན་འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ་ཏུ་
མདོ་དྲངས་པ་ལས། བརྩན་པ་མ་རིག་པ་དང་རྩེས་སུ་འབྲེལ་པའི་བྱེ་བྲག་
གང་ལགས། དགེ་སྟོང་དག་གིས་པའི་ཆེ་མོ་མན་ཆད་ཀྱི་ཁམས་སུ་རིགས་
གསུམ་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་འདི་ལྟ་སྟེ་སེམས་ཅན་ལ་མི་ཤེས་པ་ཡོད་
པ་དེ་ནི་དུམ་བྱར་མ་བྱས་པ། གསོད་རླུང་དུ་མ་བྱས་པ། བག་ལ་ཉལ་དང་
རྩེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཡིན་ལོ། དེས་ན་སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་མཐའ་དག་གིས་
བཅིངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། མདོ་འདིའི་འབྲེལ་བཤད་ལས། དེ་ལ་དུམ་
བྱར་མ་བྱས་པ་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་གྱིས་བཤིག་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།
གསོད་རླུང་དུ་མ་བྱས་པ་ནི་སྟོམ་པའི་ལམ་གྱིས་མ་བཅོམ་པའི་ཕྱིར། བག་
ལ་ཉལ་དང་རྩེས་སུ་འབྲེལ་བ་ནི་ས་བོན་དང་རྩེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཞེས་བྱ་

བའི་ཐ་ཆིག་གོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མ་རིག་པ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་ན་དགེ་
མི་དགའི་ལས་འདུ་བྱེད་པའི་མདོ་སྤར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བདག་
འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པ་དང་བྱད་པར་དེ་གསུམ་ཆང་བའི་འཕགས་པ་མེད་
པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། བཅིངས་པ་མཐའ་དག་ཅེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འགྲེལ་ལས། བདེན་པ་མཐོང་ལ་འཕེན་པ་མེད།། ཅེས་
དང་། ལེགས་བཤད་གསེར་སྤེང་ལས། འདི་ཡང་སྲིད་འཕེན་བྱེད་ཡིན་ཞིང་
བདེན་པ་མཐོང་བ་ལ་འཕེན་བྱེད་མེད་པར་རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འགྲེལ་ལས་
གསུངས་པས། ཞེས་པ་ནས། དེས་ན་སྒྲོམ་སྤང་དུ་རིགས་སོ།། འོན་འཕགས་
པ་ལ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་མ་རིག་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ཞེ་ན། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་མ་རིག་
པ་ཉོན་ཡིད་ཀྱི་འཁོར་ཡིན་པར་འདོད་ཀྱི་དེ་ལ་སྤྲ་མས་བྱབ་པར་མ་སྤྲས་
ན་ཅིའི་ཕྱིར་ལྷན་ཀར་འགྱུར་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་ནི་
ཉོན་མོངས་འཁོར་ཀྱི་ངར་འཛིན་པའི་མ་རིག་པ་ལའང་དེས་མ་བྱབ་ལ་དེ་
དེའི་འཁོར་དུ་འཛོག་གསུངས་པ་འདི་ནི་ཐོགས་མེད་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་དགོངས་
པ་སྤྲ་མེད་ཡིན་པས་འདི་དོར་ནས་སྤུན་པོའི་ཉེས་བཤད་ལེན་པ་ནི་ངན་
པའི་མིག་ལ་ངན་པ་མཛེས་པའི་དཔེ་ཁོ་ན་འོ།། གསེར་སྤེང་ལས། དེ་ལྟར་
བཤད་པ་ཁས་མི་ལེན་ཟེར་མི་རུང་བར་ཐལ། རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་འདིར་དེ་ལྟར་
བཤད་ལ་མི་འཐད་ན་དགག་དགོས་པར་མདོ་སྤགས་ཀྱི་ཕྱི་རྩོམ་གང་ནའང་
འཕགས་རྒྱུད་ལ་དེ་མེད་པར་བཤད་པ་མེད་ཅིང་སྤྲས་ཀྱི་སྤྱོད་པོ་གཉིས་ཀྱིས་
ཀྱང་མི་སྤང་བའི་ཕྱིར། སྤུན་མོངས་ཁྱོད་ཀྱིས་གང་ལ་སྒོ་རྩེ་གཏད་པ་ཡིན་
བྱས་ན་མི་སྤྲ་བའི་བརྒྱལ་ཞུགས་སུ་འགྱུར་རོ།།

དེས་ན་གསེར་སྤེང་གསུང་ལྟར་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་པའི་ནང་

གི་ཐོག་མའི་མ་རིག་པའང་རྒྱའི་ཀུན་སྒྲོང་གི་དུས་ཁོ་ནར་ཡོད་ཀྱི་དུས་ཀྱི་
 ཀུན་སྒྲོང་སྐབས་དེའི་རྒྱན་མངོན་སྒྲོག་གང་ཡོད་ཀྱང་དེ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྒྱ་
 དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་ཡིན་པར་ཀུན་ལ་གྲགས་ཤིང་བྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སོ་སྟེའི་
 རྒྱུད་ཀྱི་བདག་འཛིན་གཅིག་དེར་འཛོག་ཀྱང་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་བདག་འཛིན་
 ལ་དེས་མ་བྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་ནམ་རིག་པའི་སྐབས་སོ་སྟེའི་རྒྱུད་
 ཀྱི་ཉོན་ཡིད་འཁོར་གྱི་མ་རིག་པ་གཅིག་དེར་འཛོག་ཀྱང་དེ་ལ་དེས་མ་བྱབ་
 པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལེགས་བཤད་གསེར་སྤང་ལས། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་
 མ་རིག་པ་ཉོན་ཡིད་ཀྱི་འཁོར་ཡིན་པར་འདོད་ཀྱི་དེ་ལ་སྡུ་མས་བྱབ་པར་མ་
 སྒྲས་ན་ཅིའི་ཕྱིར་ལྷན་ཀར་འགྱུར། གལ་ཏེ་སྒྲོམ་སྤང་ཡིན་ན་འཕགས་པ་ལ་
 ཡོད་དོ་ཞེ་ན། སྒྲོམ་སྤང་ཡིན་ཀྱང་ཞེས་པ་ནས། བཞིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་དང་ཀུན་སྒྲོང་གི་དེ་མི་གཅིག་པས་
 ས་མཆམས་མི་འདྲ་སྟེ། དང་པོ་རྒྱ་དུས་ཁོ་ན་དང་གཉིས་པ་ལ་རྒྱ་དུས་ཀྱི་
 ཀུན་སྒྲོང་དང་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་གཉིས་ཡོད་ཅིང་འདིའང་སོ་སྟེའི་ཁོ་ན་ལ་
 ཡིན་ནམ་སྟམ་མོ། སེམས་ཅན་པའི་ལུགས་ལའང་ཉོན་ཡིད་འཁོར་གྱི་མ་
 རིག་པ་གཅིག་གཙོ་བོར་འཛོག་ཀྱང་། འཇུག་ཤེས་དུག་པའི་འཁོར་གྱི་འང་
 དེ་ཡོད་དེ། སྡར་གྱི་མ་རིག་པ་དེ་སལ་ཆེར་འཇུག་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་མང་བའི་
 ཕྱིར་རོ།

ཆེད་ཐོང་།

གསུམ་པ་ཆོད་སྒྲོང་ལ་ཁོ་ན་རེ། འཇིག་ལྷ་ཆོས་ཅན། རྩོན་དུག་
 གི་གངས་ལ་འབྲེན་རྒྱའི་མ་རིག་པར་ཐལ། དེའི་ནང་ཆན་གྱི་ཉོན་མོངས་

གང་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་གཅིག་ཏུ་ན་མ་བྱས། ཡང་དེའི་ནང་ཚན་
གི་ལྟ་མིན་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ནང་ཚན་གི་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་
ཆ་གཅིག་ལ་མ་བྱས། མ་བྱས་ན་མངོན་པ་གོང་ལོག་གི་ཅ་ཉོན་སྟོན་སྐབས་
གི་མ་རིག་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱས་སྟེ། དེའི་སྐབས་སུ་མ་རིག་
པར་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་ཁོ་ན་རེ། དེའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་
མ་རིག་པར་ཐལ། མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་དང་། དེའི་སྐབས་ནས་
བཤད་པའི་མ་རིག་པ་ལ་ཅ་ཉོན་གིས་བྱས་ཟེར་བ་ནང་འགལ་ཏེ། འཛིག་ལྟ་
དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་རེ་རེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཉུགས་བྱུང་སྟེ། རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལས་སྟེ། དངོས་ནམས།
སོགས་སྤར་བསྐྱབས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། ཕྱི་མ་ཤེས་སློབ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་ལྷག་བཅས་པ་ཆོས་ཅན། འཁོར་
བ་སྤངས་པར་ཐལ། འཁོར་བའི་ཅ་བ་ཉོན་སློབ་ཟད་པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར་
ན་མཁས་དབང་གོང་མ་དག་མ་བྱས་ཟེར། འདོད་ཅིང་། སྤངས་ལ་རྒྱུད་ལ་
མི་ལྷན་ཀྱང་དེ་དང་ལྷན་པ་དང་དེ་དང་བཅས་བྱས་ན་རྒྱ་རུང་བར་སེམས་
ཏེ། དེའི་ཆེ་ལས་ཉོན་གི་ཕུང་པོ་དེ་དང་འབྲེལ་བར་བྱས་པ་ཟད་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། ལྷག་བཅས་ཀྱི་དག་བཅོམ་གི་ཆེ་མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱུན་གིས་ནམ་ཤེས་
དང་། རྒྱུན་གིས་མིང་གཟུགས་ཡོད་ཀྱང་རྒྱུད་ལ་མི་ལྷན་བྱས་
ཆོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འཕྲོར་སྟོད་པའི་ས་ལས། དེའི་ལུས་ནམ་པར་ཤེས་
པ་དང་བཅས་པ་ཇི་སྲིད་དུ་གནས་པ་དེ་སྲིད་དུ་བྲལ་ནས་ཆོར་བ་མྱོང་
བར་འགྱུར་གི་ལྷན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་སྟེ། དེ་
ཞེས་པས་ལྷག་བཅས་དག་བཅོམ་བསྟན་ལུས་ནམ་ཤེས་དང་བཅས་པ་ཞེས་

བ་དང་ལྡན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པས་དེའི་ལྷས་ནམ་ཤེས་སམ། ཤེས་རྒྱུད་
 དང་བཅས་ལ་ཤེས་རྒྱུད་དང་མི་ལྡན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདི་མཁས་གྲུབ་
 ཆོས་རྗེས་ངེས་ལན་ཁ་ཅིག་དང་འགྲིག་གོ། གཞན་ཡང་། སྤངས་པའི་ཤེས་
 བྱེད་མང་པོ་མཐོང་ངོ་། དེས་ན་བཙུན་པ་གཟན་དང་ལྡན་པ་དང་བཅས་
 བ་ཡིན་ཀྱང་གཟན་རྒྱུད་ལ་མི་ལྡན་ཟེར་བ་ལྟར་རོ་སྟུམ་མོ། ཡང་ཁོ་ན་
 རེ། ལྷག་མེད་བྱང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཐེག་དམན་དག་བཙམ་ཆོས་ཅན།
 འཁོར་བའི་གཞི་རྩ་སྤངས་པར་ཐལ། འཁོར་བ་རྩ་བ་ནས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་
 ན་མ་བྱུང་སྟེ། འཁོར་བ་ལྷག་མ་མེད་པར་རྩ་བ་ནས་ཏེ་གཏན་ནས་སྐྱེ་མི་
 རུང་བྱས་ཀྱང་དེའི་གཞིའི་རྩ་བ་སྟེ་རྩ་བའི་ཐོག་མར་འབྱུང་བའི་དང་པོའི་
 རྩ་བ་སྐྱབས་འདིར་སྤངས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྩ་བའི་དོན་དང་པོ་
 ལའང་བཤད་རྒྱ་ཡོད་པས་འདིར་ཡང་དེའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དང་
 པོ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དང་། དེ་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་བྱུང་སྟེ་
 འཁོར་རྒྱལ་བཤད་དགོས་པའི་སྐྱབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཐུན་
 མོང་གི་མངོན་པ་གོང་འོག་ནས་བཤད་པའི་མ་རིག་པར་བཤད་པ་མ་ཡིན་
 པའི་མ་རིག་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར་ན་ཤིན་ཏུ་འདོད་
 དེ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མངོན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེས་ན་དེ་དག་
 གིས་མ་རིག་པར་མ་བཤད་པའི་མ་རིག་པ་དུ་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་།
 མདོ་དང་རིགས་པའི་མངོན་པ་རྣམ་འགྲེལ་སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་འཇུག་
 པ་རྩ་འགྲེལ་སོགས་ལས་བཤད་པ་དེའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། འཛིག་ལྟ་ལ་
 དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ལ་དགེ་མི་དགེ་ལུང་
 མ་བསྟན་གསུམ་གྱི་ལས་གསུམ་གྱི་ཀུན་སྟོང་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་།

ཉགས་གྲུབ་སྟེ། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་ས་ལས། བསོད་ནམས་དང་མི་གཡོ་
བའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ནི་སོ་སོར་བཉགས་ནས་སྦྱིམ་སྟེ་བྱས་ན་ཅིའི་བྱིར་མ་
རིག་པའི་རྒྱུན་གྱིས་བྱུང་བ་ཞེས་བྱ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར།
ལེགས་ལྡན་གྱིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཤད་དེ་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། ཙ་བར་འདོད་མི་
རུས་ཏེ། དེ་ལ་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གང་རུང་གིས་བྱས་པའི་བྱིར།
ཁྱོད་ཉོན་མོངས་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱབ་སྟེ། ལམས་གོང་གི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་ཉོན་
མོངས་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་རྣམས་ལུང་མ་བསྟན་དང་། འདོད་
པའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་དེ་རྣམས་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གང་རུང་ཁོ་ན་
ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། གོང་མ་ཐམས་ཅད་ལུང་མ་བསྟན། འདོད་
ན་འཛིག་ཆོགས་ལྟ་བ་དང་། མཐར་འཛིན་ལྟན་ཅིག་མ་རིག་པ། ལྟག་མ་
རྣམས་ནི་འདིར་མི་དགེ་བ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འཛིག་ལྟ་མཐར་ལྟ་དང་
དེ་གཉིས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་མ་རིག་པ་གསུམ་ལུང་མ་བསྟན་དང་། དེའི་
ལྟག་མ་ཙ་ཉོན་ཉེ་ཉོན་འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་མི་དགེ་བར་བཤད་ལ།
སྐབས་འདིར་འཛིག་ལྟ་ལའང་མི་དགེ་བ་གཅིག་ཡོད་པར་ཐལ། ཞེ་སྤང་
དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་དེ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེས་ན་འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་
ཀྱི་འཛིག་ལྟ་གཏི་མུག་ཡིན་ཀྱང་མི་དགེ་བའི་ཙ་བ་གསུམ་གྱི་ནང་གི་གཏི་
མུག་མིན་ཚུལ་ལས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པར་འཇུར་རོ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཐོས་
བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱི་རིག་པ་གསུམ་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མ་རིག་པ་གསུམ་
འགལ་བར་ཐལ། དེ་གསུམ་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་རིག་པ་དེ་གསུམ་སྟེ་
བ་ལ་གོགས་བྱེད་ཀྱི་དེ་གསུམ་འགལ་བའི་བྱིར་ན་མ་བྱས། འདོད་མི་རུས་
ཏེ། དེ་གསུམ་གྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་བྱིར། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་གྱི་

དེ་དང་ལས་འབྲས་ལ་ཚོངས་པའི་དེ་ནམས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟེན་
འབྲེལ་རྟོགས་པའི་རིགས་པས་དེ་དག་བསྒྲིག་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བརྒྱ་
པ་ལས། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ནི། མཐོང་ན་གཏི་མུག་འབྱུང་མི་
འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྤྲུལ་པ།

ཐོས་བྲལ་ཆེར་བསྟེགས་སྟེ་མ་འཕང་མཐོའི་གལ།

ཟིན་པ་མིན་ཀྱང་ལུང་རིགས་འབྲས་བྱ་བརྒྱས།

གཡུར་བ་རྒྱན་བྱག་ལ་སོགས་མཁས་དབང་འབུམ།

འཆད་ཚིད་ཚོམ་པའི་གལ་འདིར་བསྐྱལ་བས་མཐོ།

ཚོངས་སྟན་རབ་རིབ་བྱེད་ཚུལ་ཆེས་དཀའ་བར། འཕགས་བོད་
མཁས་ནམས་འཆད་ཚུལ་ཟ་འོག་རིས། སློང་མན་ཉེས་བཤད་སྟན་པས་
ཆེས་གཡོགས་པ། ལེགས་གསལ་སློམ་མིག་ལྡན་ནམས་དགའ་བསྐྱེད་བྱས།
ཉེས་སྟོན་མི་སྟུག་ཤ་ཟའི་ཆོགས་སྤུལ་མཁན། ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཤིང་རྟ་
ལ་བརྟེན་ཏེ། གཏི་མུག་མཛའ་མོའི་ཟོལ་ལྡན་བི་ཤ་རྩོ། རྟེན་འབྱུང་རིགས་
རལ་འབྱར་ནས་འདི་ད་གཞོམ། ཞེས་པ་ནི་བར་སྐྱབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་
པའོ།

འདྲ་བྱེད།

ཡན་ལག་གཉིས་པ་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་ནམ་གཞག་བཤད་པ་ལ། དགག་
གཞག་སྤངས་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། གོ་ཤྱག་སོགས་ལས་དཀར་ནག་དང་།
དགེ་མི་དགེའི་ཁྱད་པར་ལ་འབྱུལ་བའི་མཁས་སྟན་མང་པོ་ན་རེ། ལས་

དཀར་དང་ལས་དགེ་བ་དོན་གཅིག །ལས་ནག་དང་ལས་མི་དགེ་བ་དོན་
གཅིག །དེས་ན་ལས་དཀར་ལ་རྣམ་སྤྲིན་ནག་པ་དང་། དེ་ལས་ལོག་པ་མི་
སྲིད་དེ། རྩ་དགེ་བ་ལས་འབྲས་བུ་སྤྲུག་བསྐྲུལ་དང་ངན་འགྲོ་དང་མི་དགེ་
བ་ལས་འབྲས་བུ་བདེ་བ་དང་བདེ་འགྲོ་མི་འོང་བའི་ཕྱིར་ཟེར། ཡང་ཁ་ཅིག
ཁྱེ་སྣང་གིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་གཞན་གྱི་སྟོག་འཕྲོག་ཆེད་དུ་བཏང་
བའི་འདོད་པའི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་མ་ཆགས་པའི་སྤྱིན་པ་ཆོས་ཅན། དགེ་བར་
ཐལ། དཀར་བོའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱང་པ་ཁས། ཉུགས་བྱུང་སྟེ། ལས་
དཀར་ལ་རྣམ་སྤྲིན་ནག་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལས་དཀར་བ་
གང་ཞིག །རྣམ་སྤྲིན་ནག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དགེ་བ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀུན་སྣོང་སོགས་ལ་སྟོས་པ་མེད་པར་རོ་བོ་བྱང་ཙམ་ནས་
དེའི་སྟོན་སྤྱིན་པར་འཛོག་བྱུང་པའི་ཕྱིར། སྤྱིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱང་
སྟེ། སྤྱིན་སོགས་པར་བྱིན་རྣམས་དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་
རུས་ཏེ། མི་དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱེ་སྣང་གི་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་
དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱང་སྟེ། ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབུ་
མ་རིན་ཆེན་ཕྱེད་བ་ལས། འདོད་ཆགས་ཁྱེ་སྣང་གཏི་མུག་གསུམ། དེས་
བསྐྱེད་ལས་ནི་མི་དགེ་བ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དབུ་མ་རིན་
ཆེན་འཕྲིང་བ་དང་མངོན་པ་གོང་འོག་མི་མཐུན་ལ་དེ་འབྲའི་འབྲེས་པ་
མེད་ལ་དེ་བཞིན་དུ་གཏི་མུག་གིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་ཆོས་སྤྱིན་པ་
དང་། ཆགས་པས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་སྤྱིན་པ་རྣམས་ཀྱང་འབྲས་སྟེ། དེ་
དག་ནི་མི་འཐད་པར་ཐལ། དཀར་བའི་དེ་དང་ནག་པའི་དེ་དང་འབྲེས་
པའི་ལས་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་བདུས་ལས། གནག་ལ་རྣམ་སྤྲིན་

གནག་པའི་ལས་གང་ཞེ་ན། གང་མི་དགེ་བའོ། དཀར་ལ་རྣམ་སྤྲིན་དཀར་
བའི་ལས་གང་ཞེ་ན། ཁམས་གསུམ་པའི་དགེ་བའོ། དཀར་ནག་ཏུ་རྒྱར་
པ་ལ་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་དཀར་ནག་ཏུ་རྒྱར་པ་གང་ཞེ་ན། གང་འདོད་པ་
དང་རབ་ཏུ་ལྡན་པའི་འདྲིས་མ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས།
དཀར་ནག་ལ་སོགས་བྱེ་བྲག་གིས། ལས་ནི་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ནོ། མི་དགེ་
གཟུགས་དང་འདོད་གཏོགས་པའི། དགེ་བ་ཉིད་ནི་རིམ་བཞིན་དུ། ནག་
དང་དཀར་དང་གཉིས་ཀའི་ལས། དེ་ཟད་བྱེད་པ་ཟག་མེད་ཡིན། ཞེས་པ་
གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་ལས་དགེ་བ་དང་། འདོད་གཏོགས་ཀྱི་མི་དགེ་བ་དང་
འདོད་པའི་ལས་དགེ་བ་རྣམས་དཀར་ཞིང་། རྣམ་སྤྲིན་དཀར་བ་ནག་ཅིང་
རྣམ་སྤྲིན་ནག་པ་དཀར་ནག་འདྲིས་པ་དང་དེ་ཟད་བྱེད་ཀྱི་ལས་བཟོད་
པའི་ངོ་བོར་རྒྱར་པའི་སེམས་པ་རྣམས་བཤད་འདུག་པའི་ཕྱིར། དམ་བཅའ་
གཉིས་པ་ལ་འོ་ན། ཞེ་སྤང་གིས་ཀུན་ནས་བསྐངས་པའི་དེ་འདྲི་སྤྲིན་པ་
ཆོས་ཅན། དཀར་བའི་ལས་སམ་དགེ་བའི་ལས་དང་ནག་པའི་ལས་སམ་མི་
དགེ་བའི་ལས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དཀར་བའི་ལས་ནག་པའི་
ལས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་དཀར་ནག་གང་དུའང་འཛོག་མི་
སྟབ་པར་དཀར་ནག་འདྲིས་པའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྱབ་ཁྱོད་རང་
གི་དམ་བཅའ་ལ་ཁས། ཁྱབ་སྟེ། དཀར་ནག་འདྲིས་པ་ན། དེ་དག་ཏུའང་
འཛོག་མི་སྟབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་ས་དཀར་ནག་འདྲིས་པ་བཞིན་དང་
དཀར་བའི་ལས་སོགས་གསུམ་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། མ་ཁྱབ་མཆོམས་ལ་རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་ཀུན་སྤོང་ནག་ལ་སྦྱོར་བ་
དཀར་བའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཆོས་ཅན་གྱིས་གྲུབ་ལ། ཁྱབ་སྟེ།

དཀར་ནག་འབྲེལ་པའི་ལས་ལ་བསམ་པ་ནག་ལ་སྒྱུར་བ་དཀར་བ་དང་།
 སྒྱུར་བ་ནག་ལ་བསམ་པ་དཀར་བའི་ལས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བསམ་
 པ་དཀར་བ་དེ་ནམ་མེན་དཀར་ལ་བསམ་པ་ནག་པ་དེ་ནམ་མེན་ནག་
 པར་འཛོག་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བརྟུས་ལས། དཀར་ནག་ཏུ་སྒྱུར་པ་ལ་ནམ་པར་
 མེན་པ་དཀར་ནག་ཏུ་སྒྱུར་པ་གང་ཞེ་ན། གང་འདོད་པ་དང་རབ་ཏུ་ལྡན་
 པའི་འབྲེལ་མ་སྟེ། བསམ་པ་ནག་ལ་སྒྱུར་བ་དཀར་བའོ། སྒྱུར་བ་ནག་ལ་
 བསམ་པ་དཀར་བའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་བསམ་སྒྱུར་ལ་
 ལྟོས་ཏེ་དཀར་ནག་འབྲེལ་པར་བཞག་གི་ལས་ངོ་མོ་དཀར་བའི་ལས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དཀར་བའི་ལས་ཀྱང་དགེ་བ་མ་ཡིན་པར་བྱེད་དགོས་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་མིན་ན་ལས་ཀྱི་ངོ་མོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་འང་དཀར་ནག་འབྲེལ་པའི་
 ལས་གཅིག་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་དཀར་བའི་ལས་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན་མི་དགེ་བའི་ལས་ཡིན་པར་ཐལ། ལས་
 དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་གང་རུང་གང་ཞིག །གཞན་གཉིས་གང་
 རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། དཀར་བའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 བ་མ་བྱལ་སྟེ། དེ་དེ་ལས་གཞན་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལས་གང་
 ཏུ་འང་ཁས་ལེན་མི་ཉན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགེ་བར་མི་རུང་བ་གང་ཞིག །ལུང་
 མ་བསྟན་ཏུ་འང་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱལ་སྟེ། དེ་ཞེ་སྤང་གིས་ཀུན་
 ལས་བསྐྱངས་པའི་འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་གྱི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་
 གླུ་བྱལ་སྟེ། འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་གྱི་མི་དགེ་བའི་རྩ་བ་དུག་གསུམ་གང་
 རུང་གིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་དེའི་སས་བསྐྱུས་གྱི་ལས་ཡིན་ན་མི་དགེ་
 བ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་གསུམ་གྱིས་རྩ་བ་བྱས་པའི་ལས་ལ་མི་དགེ་

བ་གཅིག་དགོས་པས་དེ་གསུམ་ལ་མི་དགེ་བའི་རྩ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། སའི་དངོས་གཞི་ལས། མི་དགེ་བའི་ལས་ནི་ཆགས་པ་དང་ཞེ་སྤང་དང་
གཏི་མུག་གི་གཞིར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པའོ། ཞེས་དང་། རིན་ཆེན་ཕྱིང་བ་
ལས། འདོད་ཆགས་ཞེ་སྤང་གཏི་མུག་གསུམ། དེས་བསྐྱེད་ལས་ནི་མི་དགེ་
བ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་ནི་མངོན་པ་གོང་འོག་དང་སྒྲ་སྒྲུབ་ཀྱི་
དགོངས་པ་མི་མཐུན་པར་བཤད་པ་ཞིགས་གིང་། རྣམ་སྤྲིན་ཡིད་མི་འོང་
དང་ངན་འགྲོ་འཕྱིན་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ལས་དཀར་ལ་རྣམ་སྤྲིན་
ནག་པས་གྲུབ་ཅིང་། བྱལ་སྟེ། རྣམ་སྤྲིན་ཡིད་མི་འོང་འཕྱིན་པའི་དགེ་བ་
མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་ཡིད་འོང་དང་བདེ་འགྲོར་
སྐྱེ་བ་གང་རུང་ཁོ་ན་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། རིན་ཆེན་ཕྱིང་བ་ལས། དགེ་
ལས་བདེ་འགྲོ་ཐམས་ཅད་དང་། སྐྱེ་བ་ཀུན་ཏུ་བདེ་བ་དག་ཁྱེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། ཐ་ན་ཆ་དཔུལ་གྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་རྒྱང་ལངས་པའི་ཆོར་བ་
བདེ་བ་ཕྲ་མོ་སྐྱེས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱང་སྟོན་དགེ་བ་སྤྱད་པ་ལས་བྱུང་གི་མི་
དགེ་བ་ལས་མི་འབྱུང་བར་ལམ་རིམ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། ལས་ཀྱི་
རྣམ་སྤྲིན་དེས་པའི་ཚུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་དགེ་
མི་དགེ་གང་དུའང་ལུང་བསྟན་དུ་མེད་པའམ་བར་སྤྱད་དུ་མེད་པ་དེ་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱ་མི་དགེ་བའི་རྩ་བས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་འབྲས་
བྱུང་རྣམ་སྤྲིན་ཡིད་འོང་མི་འཕྱིན་པའི་ཆ་ནས་མི་དགེ་བར་བརྒྱུད་
ཆོག་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་རྒྱ་དང་མི་དགེ་བའི་རྩ་བ་དང་འབྲས་བྱུང་མི་འོང་
འཕྱིན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། དེ་ཀུན་ནས་སྟོང་བའི་མི་དགེ་
བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བཟུས་ལས། སྟོང་བའི་མི་དགེ་བ་གང་ཞེ་ན། དེས་

ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་ལུས་ངག་གི་ལས་རྣམས་སོ།། ཞེས་དང་། དེའི་དར་
རྒྱུ་ལས། སྒྲོང་བས་ཞེས་ཏེ་ཞེ་སྒྲུང་གིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་ལུས་ངག་
གི་ལས་སོ།། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་མངོན་པར་དེ་འབྲའི་སྒོ་
ནས་མི་དགེ་བར་བརྟེན་སྤྲད་པའི་ཕྱིར་རོ།། བྱལ་སྟེ། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ནི།
དགེ་མི་དགེ་གང་རུང་དུ་བརྟེན་མ་སྤྲད་པ་ལ་བྱེད། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བ་
ཞེས་པའི་ལུང་མ་བསྟན་ནི། ལྟ་བ་དེ་ངོས་ཆེ་དེའི་དོན་བརྟེན་མ་སྤྲད་པ་ལ་
བྱེད་ཅིང་། འདིར་བྱི་མ་མི་རུང་སྟེ་བཙུག་ལྟན་འདས་ཀྱིས་ལུང་མ་བསྟན་
གྱི་ལས་ཀྱི་དོན་ཡང་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ།། ཡང་ཁ་ཅིག་རིན་ཆེན་ཐེང་བའི་
དོན་ནི་འདོད་ཆགས་ཞེ་སྒྲུང་གཏི་མུག་གསུམ་པོ་གང་རུང་གིས་ཀུན་ནས་
བསྐྱངས་པའི་ལས་མི་དགེ་བ་ཡིན་པའི་དོན་ཟེར་ན་གཏི་མུག་གིས་ཀུན་
ནས་བསྐྱངས་པའི་ལས་ལ་མི་དགེ་བས་བྱལ་བར་ཐལ། དེ་མི་དགེ་བ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། དག་བཙུག་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་
དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ། གསར་དུ་བྱས་པའི་ལུས་ཀྱི་
གར་དང་ངག་གི་ཆོག་རྩུབ་སྦྱས་པའི་ལས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
ཉགས་བྱལ་སྟེ། བདེན་པར་འཛིན་པའི་མ་རིག་པ་གཏི་མུག་མོངས་པ་ཡིན་
པར་བཤད་ཟེན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་དེ་འབྲའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་
པ་ལ་ཉོན་མོངས་གཞིར་བྱས་ཟེར་ན། འཛིག་ལྟས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་
འདོད་པ་དང་ཁམས་གོང་གི་བདེ་འགྲོའི་སྒྲེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་རེ་རེ་
ནས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། བྱལ་བ་ཁས། ཉགས་བྱལ་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱི་
ཀུན་སྒྲོང་བྱེད་པའི་གཏི་མུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་འཛིག་ལྟ་

དེ་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་རྒྱས་ཏེ། རིམ་བཞིན་བསོད་ནམས་
དགེ་བའི་ལས་དང་མི་གཡོ་བའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དུག་གསུམ་པོ་མི་དགེ་བའི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་དུག་
གསུམ་པོ་སོ་སོར་ཐལ། དེ་གསུམ་གྱིས་ཀུན་ནས་བསྐངས་པ་མི་དགེ་བ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདྲོད་མི་རྒྱས་ཤིང་། ཡང་འདྲོད་པའི་སས་བསྐྱས་གཞིར་བྱས་
ཟེར་ན་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་དུག་གསུམ་བྱེ་
བྲག་པ་གཅིག་ལ་འཛོག་གི་འདྲོད་པའི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་འཛིག་ལྟར་གྱུར་
པའི་མ་རིག་པ་གཏི་ཟུག་ཡིན་ཡང་དེར་མི་འཛོག་པའི་ཕྱིར་རོ། དེའི་སས་
བསྐྱས་ཀྱི་འཛིག་ལྟས་ཀུན་ནས་བསྐངས་པའི་འཕེན་བྱེད་དགེ་བའི་ལས་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་སྒྲ། གཞན་ཡང་། འདྲོད་ཆགས་ཡིན་ན་མི་དགེ་བའི་
རྩ་བ་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དུག་གསུམ་གང་རུང་ལ་དེའི་
ཕྱིར། འདྲོད་ན་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
འདྲོད་མི་རྒྱས་ཏེ། བྱོད་ཁམས་གོང་གི་སས་བསྐྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།
བྱོད་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ལུང་མ་བསྟན་ནམས་མི་དགེ་
བའི་རྩ་བ་གསུམ་གང་རུང་འཛོག་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁམས་གོང་
མ་གཉིས་ན་མི་དགེ་བའི་རྩ་བ་མེད་པའི་རྩུ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་
ན་མི་དགེ་བའི་རྩ་བ་གསུམ་ལ་ཁམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འདྲོད་པའི་
སས་བསྐྱས་ཀྱི་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་ལས་མི་དགེ་བ་གཅིག་
དགོས་ལ་འདིའི་གཏི་ཟུག་ཀྱང་མངོན་པ་གོང་འོག་ནས་བཤད་པའི་ལྟ་
མིན་ཉོན་མོངས་མོངས་པ་འདྲོད་པའི་སས་བསྐྱས་གཅིག་དགོས་ཀྱི། དབྱ་
སེམས་ཀྱི་ལུགས་ཀྱི་གཏི་ཟུག་བདག་འཛིན་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་

ཤེས་པར་བྱའོ། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ལས་དཀར་ལ་རྣམ་སྤྲིན་ནག་པའི་ལས་ཆོས་
 ཅན། ལས་དཀར་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དཀར་ནག་འདྲེས་པའི་ལས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། འོ་ན། ཁོ་རང་ལ་ལས་དཀར་ཡིན་ན་ཁོའི་རྣམ་སྤྲིན་ཡང་
 དཀར་བས་བྱབ་པར་ཐལ། ལས་དཀར་ལ་ལས་དཀར་ཞིང་རྣམ་སྤྲིན་ནག་
 པ་གཅིག་དང་ལས་དཀར་ཞིང་རྣམ་སྤྲིན་དཀར་བ་གཅིག་མེད་པའི་ཕྱིར།
 ཉགས་ཁས། དེར་ཐལ། ལས་དཀར་ལ་རྣམ་སྤྲིན་ནག་པའི་ལས་དེ་ལས་
 དཀར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། འདོད་ན། ལས་དཀར་ཡིན་
 བ་དགེ་བ་ཡིན་པས་བྱབ་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་ལས་དང་རྣམ་སྤྲིན་གཉིས་
 ཀ་དཀར་བས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ཀུན་བརྟུས་ལས། དཀར་ལ་རྣམ་སྤྲིན་
 དཀར་པའི་ལས་གང་ཞེ་ན། ཁམས་གསུམ་པའི་དགེ་བའོ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། དེས་དེ་ལ་ཁམས་གསུམ་གང་རུང་གི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་
 དགེ་བ་གཅིག་དགོས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁམས་གསུམ་པའི་དགེ་བའོ་
 ཞེས་པའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྣམ་སྤྲིན་ནག་པའི་དགེ་
 བ་མི་འོང་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལས་དགེ་སྤྲིན་གི་འབྲས་བུ་གོ་མ་ལོག་པའི་ཕྱིར།
 གཞན་ཡང་། ལས་དང་རྣམ་སྤྲིན་དཀར་ནག་གི་སྒོ་ནས་ལས་ལ་སྦྱ་བཞིན་
 བཤད་མི་རིགས་པར་ཐལ། ལས་དཀར་པོ་ཡིན་ལ་རྣམ་སྤྲིན་ནག་པ་དང་
 ལས་ནག་ཅིང་རྣམ་སྤྲིན་དཀར་བ་གཅིག་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་
 ཏེ། མངོན་པ་གོང་འོག་གི་ལུང་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ཁྱེད་སྤྲི་
 གིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་འདོད་པའི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་ལས་ལ་མི་དགེ་
 བས་བྱབ་ཟེར་ན། དེས་བསྐྱངས་པའི་འདོད་པའི་བདེ་འགྲོར་སྐྱེ་བ་འཕེན་
 བྱེད་ཀྱི་ལས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། ཉགས་

གྲུབ་སྟེ། དེའི་ཀུན་སྒོང་དུ་གྱུར་པའི་གཏི་མུག་ཡོད་ཅིང་། འདོད་པའི་སས་
བསྐྱས་ཀྱི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཉགས་བྱུང་སྟེ།

ཡང་ཁ་ཅིག ། འདོད་པའི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་གཏི་མུག་གིས་ཀུན་
ནས་བསྐྱངས་པའི་ལས་ནག་ལ་མི་དགེ་བས་བྱུང་བེར་ན། འདོད་པའི་བདེ་
འགྲོར་འཕེན་བྱེད་ཡིན་ལ་ལས་ནག་ལ་ནམ་སྒྲིན་དཀར་བ་དེ་ཆོས་ཅན། མི་
དགེ་བར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། ཉགས་གྲུབ་
སྟེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལས་ནག་ཅིང་ནམ་སྒྲིན་དཀར་བའི་ལས་ལ་འཕེན་
བྱེད་ཀྱི་ལས་མ་ཡིན་པས་བྱུང་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁམས་གོང་གི་
སས་བསྐྱས་གཅིག་མེད་པའི་ཕྱིར། ཚ་བར་འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ནམ་སྒྲིན་ཡིད་
འོང་འབྱེན་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདེ་འགྲོར་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་མི་དགེ་བའི་ཚ་བ་
གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར་བེར་ན་མ་
བྱུང་ཅིང་། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ལས་དེ་མི་དགེ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་
ཅིག ། དེས་པའི་ལས་ཡིན་ན་རང་གི་ནམ་སྒྲིན་འབྱེན་དེས་ཡིན་པས་བྱུང་
བེར་ན། འོ་ན་རང་གི་ནམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་འབྱེན་པར་ཆད་མས་དེས་པ་
དེ་དེས་པའི་ལས་ཀྱི་དེས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཆད་མས་
དེས་པའི་ལས་དེ་དེས་པའི་ལས་ཀྱི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་སོང་། དེར་
ཐལ། དམ་བཅའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། མ་སྐྱེས་དགའི་
རང་གི་པ་བསད་པའི་མཆམས་མེད་ཀྱི་ལས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
བྱུང་བ་ཁས། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། མཆམས་མེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ།

མཚམས་མེད་ཀྱི་ལས་བྱས་ཤིང་བསགས་པའི་ལས་གཅིག་དགོས་པ་གང་
 ཞིག །བྱས་ཤིང་བསགས་པའི་ལས་རྣམས་ངེས་པའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཉགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཡ་མ་སོགས་བསད་ཅམ་གྱིས་མཚམས་མེད་ཡིན་
 མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ངན་འགོ་དང་མ་ནིང་ལ་མཚམས་མེད་མེད་ཅིང་
 གླིང་གསུམ་གྱི་མི་ལའང་བསམ་བཞིན་དུ་འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བར་བསད་པ་
 གཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་དགེ་སློང་བཙུན་པ་གཞོན་ཏུ་འགའ་
 ཞིག་གིས་པ་ལ་འགོ་ཞེས་སྤུལ་ནས་བསད་པ་ལ་མཚམས་མེད་མ་བྱུང་བ་
 བཞིན་ནོ། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། བསམ་བཞིན་དུ་བྱས་པས་ན་བྱས་པ་དང་ལས་
 ཀྱི་དངོས་གཞི་རྟོགས་པས་ན་བསགས་པའི་ལས་ཡིན་ཏེ་ཁྱོད་ངེས་ཀྱི་ལས་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱས་བསགས་ཀྱི་དོན་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འབྱོར་སྦྱོང་
 པའི་ས་ལས། ཁྱོད་བར་འཇུག་བ་ངེས་པའི་ལས་ནི་བསམ་བཞིན་དུ་བྱས་པ་
 དང་བསགས་པ་གང་ཡིན་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན།
 རང་གི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་དཔུལ་བའི་སྤྲུག་བསྐྲུལ་སྟེ་བ་ཁྱོད་བར་ཆད་
 མས་ངེས་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་གི་འབྲས་བུ་དཔུལ་བའི་རྣམ་སྤྲིན་འབྱེན་
 བྱེད་ངེས་པའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། གཞེན་པོ་སྟོབས་བཞི་
 སོགས་ཀྱི་སློན་ནས་རང་གི་དཔུལ་བར་ཁྱོད་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་སྤྲུག་བསྐྲུལ་
 འདག་ངེས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལས་དེ་རྣམ་པར་
 སྤྲིན་པའི་སྤང་པོར་སྤངས་པ། ཞང་བ་སོགས་འོང་བའི་སྤྲུག་བསྐྲུལ་འཆོས་
 མི་སྤུབ་པ་གང་ཞིག །ལས་དེ་རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་སྐྱབས་ལ་མ་སྤྲེལས་པར་
 རྒྱུ་དུས་སུ་དེའི་གཞེན་པོ་སྟོབ་ན་ལས་དེའི་རྣམ་སྤྲིན་ཟད་པར་བྱེད་སྤུབ་
 པར་ཐེག་ཆེན་པ་རྣམས་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་ལས།

ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ནི་མ་གཏོགས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱམ་
སྟེ། དེའི་དོན་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོག་གི་འབར་བ་ལས། གལ་ཏེ་སྤྲིན་
པ་ཤིན་ཏུ་ཟད་པར་གྱུར་པ་ཡིན་ན་ཅིའི་ཕྱིར་སྤོན་གྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྲིན་
པ་ནི་མ་གཏོགས་སོ། ཞེས་བསྟན་ཅེ་ན། དམུས་ལོང་དང་། མིག་གཅིག་པ་
དང་། ཞ་བོ་དང་། འཐེང་པོ་དང་། རླགས་པ་དང་། འོན་པ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་
བོ་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་རྒྱ་འབྲས་ཉེ་བར་ལོངས་སྟོང་པ་ལ་དགོངས་ནས་བསྟན་
པ་ཡིན་ཏེ། གང་གིས་ཕྱིར་རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ངོ་བོར་
གྱུར་པའི་ལས་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ནི་ཡོངས་སུ་ཟད་པར་རྟུས་པ་ཡོད་པ་
མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་གོ་སྟེ། མདོ་དེ་བྱེ་བྲག་སྐྱབས་
ལས་ངེས་པའི་འབྲས་བྱ་འབྱེན་ངེས་ཀྱི་ཤེས་བྱེད་དང་ཐེག་ཆེན་པས་སྤར་
བཤད་པ་དེ་ལྟར་བཞེད་དོ། རྟགས་གཉིས་པ་བྱམ་སྟེ། ལས་དེའི་རྣམ་སྤྲིན་
མ་སྤྲིན་གོང་ལ་སྦྱངས་ཏེ་ལས་དེ་དག་གིས་སོར་བྱེད་སོགས་བཞིན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། རྟོག་གི་འབར་བ་ལས། རྒྱུར་གྱུར་པའི་སེམས་པས་མདོན་པར་
འདུས་བྱས་པ་ནི། སེམས་པའི་བྱད་པར་གཞན་ཐོབ་པ་ནི་ཡོངས་སུ་ཟད་
པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་སོར་མོའི་བྱེད་བ་དང་། མ་སྦྱེས་དབྱ་དང་།
ས་ག་དང་། ས་གསོད་པ་དང་། ལྷ་ངན་མེད་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་བསྟན་པ་
བཞིན་ནོ། ཞེས་དང་། བཤེས་སྤྲིངས་ལས། གང་ཞིག་སྤོན་ཆད་བག་མེད་
གྱུར་པ་དག་འབྱིན་ས་བག་དང་ལྷན་པར་གྱུར་དེ་ཡང་། ཟླ་བ་སྤྲིན་བྲལ་ལྟ་
བྱུར་རྣམ་མཛེས་ཏེ། དགའ་བོ་སོར་བྱེད་མཐོང་ལྷན་བདེ་བྱེད་བཞིན། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁོན་རེ། ཉན་ཐོས་སྟེ་པ་ན་རེ། རྟོག་གི་འབར་བའི་ལུང་

དེ་རྒྱ་དུས་ཀྱི་སྒྲིག་པའི་སེམས་པས་ལས་ངན་ཆེན་པོ་བྱས་པ་ཡང་དགེ་བའི་
སེམས་པའམ་སྒྲིམ་པ་བྱད་པར་ཅན་ཐོབ་ན་འདག་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་
པར་ཐལ། མ་སྦྱིས་དག་སོགས་ལ་དགེ་བའི་སེམས་པ་བྱད་པར་ཅན་སྦྱིས་
ཀྱང་ལས་ངན་དེ་མ་ཟད་པར་མནར་མེད་པར་སྦྱིས་པར་མདོ་ལས་བཤད་
པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ་རྟོག་གི་འབར་བ་ལས། གལ་ཏེ་མ་སྦྱིས་དག་དང་མ་
གསོད་པ་དག་ལ་དགེ་བའི་སེམས་པ་གཞན་སྦྱིས་པ་ཡོད་བཞིན་དུ་ཅིའི་
ཕྱིར་ལས་ཟད་པར་མ་གྱུར་ནས་མནར་མེད་པ་དག་དུ་སྦྱིས་ཤེ་ན། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་འོ་ན། མཚམས་མེད་ཀྱི་སྒྲིག་པ་དེ་རྩ་བ་ནས་དག་
པར་མ་བྱས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལས་དེའི་
ནམ་སློན་ངན་སོང་གི་སྤྱག་བསྐལ་གཏན་དུ་མི་ཐྱོང་བར་མ་བྱས་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་ཆེད་དུ་
མནར་མེད་པ་དེར་སྦྱིས་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་དཔུལ་བའི་
མེ་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་མ་རེག་ཅིང་དེས་གཏན་མ་ཐྱོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་
ན། དར་གྱི་ཕོ་ལོང་སྟེ་གྲུ་གྲུ་ས་ལ་བརྟུངས་ནས་འཕར་བ་བཞིན་དུ་དེར་
སྦྱིས་ཙམ་བྱས་ནས་ཐར་པའི་ཕྱིར། རྟོག་གི་འབར་བ་ལས། དེའི་ལས་དང་
འབྲས་བུ་ཡིད་ཆེས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་མནར་མེད་པ་ལ་སོགས་པར་སྦྱི་བ་
བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། ལས་ནམས་ལྷག་མ་མ་ལུས་པར་ཟད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
དར་གྱི་ཕོ་ལོང་བརྟུངས་པ་ལས་འཕར་བ་བཞིན་དུ་དེར་སྦྱིས་ཤིང་ཐར་པ་
ཡིན་ལ། དཔུལ་བའི་མེའི་ཕྱིང་བ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་རེག་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན། ལས་དེའི་འབྲས་བུ་ཙམ་ཡང་མ་ལུས་

ཕར་དག་ཕར་ཐལ། དེའི་ངན་འགྲོའི་རྣམ་སྤྲིན་ལ་དེའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་ཅིང་
 འདྲོད་མི་རུས་ལ་རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེའི་སྤྲིག་པ་རྩ་བ་ནས་དག་ཀྱང་ལས་
 དེའི་འབྲས་བུ་མེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོག་གི་འབར་བ་ལས། དེ་ལྟར་
 བ་སྤྲིག་པ་ཤིན་ཏུ་རྩ་བ་ནས་འབྲིན་ཕར་གྲུབ་ལ། ལས་ལ་འབྲས་བུ་མེད་པ་
 ཡང་མ་ཡིན་ལོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་ནི་ལས་དེའི་འབྲས་བུ་
 ཙམ་དང་། ལས་དེའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་དོན་གཅིག་ཕར་འདྲོད་པའང་
 བསལ་ལོ། ། ཡང་ཁ་ཅིག །རྣམ་སྤྲིན་འབྲིན་ངེས་ཀྱི་ལས་ཡིན་ན་རྣམ་སྤྲིན་
 འབྲིན་ཕར་ངེས་པས་ཁྱབ་པ་དང་། རྣམ་སྤྲིན་འབྲིན་ཕར་མ་ངེས་པའི་ལས་
 ཡིན་ན། རྣམ་སྤྲིན་མི་འབྲིན་ཕར་ངེས་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། བྱས་བསགས་ཀྱི་
 ལས་ཀྱང་ཡིན། ད་གཤོད་གཉེན་པོ་སྟོབས་བཞིས་རྣམ་སྤྲིན་འདག་ངེས་ཀྱི་
 གཞི་མཐུན་པའི་ལས་ཆོས་ཅན། རང་གི་རྣམ་སྤྲིན་འབྲིན་ངེས་ཡིན་ཕར་
 ཐལ། རྣམ་སྤྲིན་འབྲིན་ངེས་ཀྱི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ལས། རྟགས་
 གྲུབ་སྟེ། རང་གི་རྣམ་སྤྲིན་ཚྱུང་ངེས་ཀྱི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་བསགས་
 ཀྱི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སའི་དངོས་གཞི་ལས། ཚྱུང་བར་འགྱུར་བར་
 ངེས་པའི་ལས་ནི་བསམ་བཞིན་དུ་བྱས་པ་དང་། བསགས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལམ་རིམ་ལས་ཀྱང་། བྱས་ཤིང་བསགས་པའི་ལས་
 ནི་ཚྱུང་ངེས་ཀྱི་ལས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། རང་
 གི་རྣམ་སྤྲིན་མི་འབྲིན་ཕར་ཚད་མས་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་མ་སྦྱེས་དབྱ་དང་མ་གསོད་པ་སོགས་ཀྱིས་བྱས་པའི་
 མཆམས་མེད་ཀྱི་ལས་བསགས་མ་ཐག་པ་རྣམས་འཕེན། གཞན་ཡང་། ལས་
 བྱས་པ་མིན་ལ་བསགས་པ་ཡིན་ཞིང་རང་གི་རྣམ་སྤྲིན་འབྲིན་ཕར་ཚད་

མས་ངེས་པའི་ལས་དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་རྣམ་སྤྲིན་འབྲིན་ངེས་ཀྱི་ལས་ཡིན་
པར་ཐལ། རྩ་བའི་དམ་བཅའ་གཉིས་པ་དེའི་ཕྱིར། བྱམ་པ་ལས། རྟགས་གྲུབ་
སྟེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་ངེས་པའི་ལས་ལ་རང་གི་རྣམ་སྤྲིན་མི་འབྲིན་པ་
མང་ཡང་། རང་གི་རྣམ་སྤྲིན་འབྲིན་པ་ཡང་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའང་
རྟེན་དང་འཕྲད་ན་འབྲས་བྱ་འབྲིན་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན།
ཁྱིམ་བདག་དཔལ་སྦྱེས་དང་། དགེ་སློང་བ་ལང་སློང་གི་གཏམ་རྒྱུད་ལྟ་བུ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོམས་ལས། སྤྱིག་པ་རྒྱུང་བྱ་བྱས་པས་ཀྱང་། འཇིག་རྟེན་པ་
རོལ་འཇིགས་ཆེན་དང་། སྤང་གྲོལ་ཆེན་པོ་བྱེད་འགྱུར་ཏེ། ཁོང་པར་སོང་
པའི་དུག་བཞིན་ནོ། བསོད་ནམས་རྒྱུང་བྱ་བྱས་པས་ཀྱང་། འཇིག་རྟེན་པ་
རོལ་བདེ་ཆེན་འདེན། དོན་ཆེན་དག་ཀྱང་བྱེད་འགྱུར་ཏེ། འབྲུ་རྣམས་སྤུན་
སྤུམ་ཆོགས་སྤྲིན་བཞིན། ཞེས་དང་། ལམ་རིམ་ལས་ཀྱང་། ལས་དགེ་བ་
རྒྱུང་བྱ་ལས་ཀྱང་འབྲས་བྱ་བདེ་བ་ཆེ་བ་འབྱུང་ལ། ལས་མི་དགེ་བ་རྒྱུང་བྱ་
ལས་ཀྱང་འབྲས་བྱ་སྟུག་བསྐྱེད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་འབྱུང་བས་ནང་གི་རྒྱ་འབྲས་
ཀྱི་འཕེལ་འདྲ་བ་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་རྒྱ་འབྲས་ལ་མེད་དོ། ཞེས་དང་། ས་སྡེ་ལས།
མི་འདོད་བཞིན་དུ་བྱས་པ་ཞེས་དང་། མ་བསགས་པའི་ལས་ནི་རྣམ་པ་
བཅུ་པོ་ཇི་སྐད་བསྟན་པ་ཉིད་དུ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱིམ་བདག་དེས་
སྟོན་མི་འདོད་བཞིན་དུ་རྩུབ་སྦྱས་པ་མ་བསགས་པའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྩ་བར་འདོད་ན། ངེས་པའི་ལས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱམ་སྟེ།
དེ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། མ་ངེས་པའི་ལས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱམ་སྟེ། སའི་དངོས་གཞི་
ལས། ཟྱོང་བར་འགྱུར་བ་མ་ངེས་པའི་ལས་ནི་བསམ་བཞིན་དུ་བྱས་ལ་མ་

བསགས་པ་གང་ཡིན་པའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་།དབུ་མ་པའི་ལྷགས་ཀྱི་སྐབས་འདིར་ཡང་བྱངས་མ་
ཐག་པའི་མ་བསགས་པའི་ལས་བརྩ་དང་། མི་ལམ་གྱི་ལས་ལ་མ་བསགས་
པའི་ལས་ཀྱིས་བྱབ་པའི་ཤེས་བྱེད་ས་སྤེའི་ལུང་དེ་འདྲིན་པ་མི་འཐད་པར་
ཐལ། དེ་ལྟར་བཤད་པ་དབུ་སེམས་ལྷགས་མི་ཤེས་པའི་རྟགས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། རྩ་བར། ལས་མེད་ལ་སོགས་གྲུན་ཀ་ཡི། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། དེའི་སྐབས་སུ་དབུ་སེམས་རྩོད་རྩལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། མི་
ལམ་གྱི་ལས་ལ་བསགས་པའི་ལས་ཤིག་མེད་པར་ཐལ། ས་སྤེའི་ལྷགས་ལ་
མེད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། དེ་ལ་སེམས་ཅམ་
བས་བསགས་པའི་ལས་གཅིག་མེད་པར་འདོད་ཀྱང་དབུ་མ་པས་དེ་ལ་
བསགས་པའི་ལས་གཅིག་ཡོད་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ལས་བསགས་པ་ཅམ་
ཡོད་པར་མ་ཟད། རྣམ་སྤྲིན་འབྱིན་ངེས་ཀྱང་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། དབུ་མ་པས་སྲིད་ཞི་དོན་དམ་པར་རོ་མཉམ་པ་བཞེན་དུ་སང་མི་གཉིས་
ཀྱང་དོན་དམ་པར་མེད་མཉམ་དང་། ཐ་སྙད་དུ་མིང་རྟོག་གི་དབང་གིས་
བཞག་ཅམ་དུ་མཛུངས་པའི་རྩ་མཚན་གྱིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། རབ་
འབྱོར་གྱིས་སྦྱས་པ། ཆོ་དང་ལུན་པ་ཤུ་རིའི་བྱ་གལ་ཏེ་ཉིན་པར་བསྒྲོམས་
པས་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་མི་ལམ་ན་བསྒྲོམས་པས་ཀྱང་རྣམ་པར་འཕེལ་ལོ།
དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མི་ལམ་དང་ཉིན་པར་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་དོ། རྒྱུས་
པའམ་བྱུང་མེད་གང་མི་ལམ་ན་དགེ་བའམ་མི་དགེ་བའི་ལས་ཤིག་བྱེད་ན་
ཅི་དེའི་ལས་སོགས་པའམ་ཉེ་བར་སོགས་པར་འཇུར་རམ། ཞེས་དང་། དེའི་
ཐད་ཀྱི་ལེགས་བཤད་གསེར་སྤེང་ལས། དེ་ལ་སོགས་པ་ནི་རང་གི་ངོ་བོའི་

སོགས་པའོ། ཉེ་བར་སོགས་པ་ནི་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་རུས་པ་དང་ལྷན་
པའོ་ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། ཉིན་པར་སློག་བཅད་པ་དང་མི་ལམ་ན་
སློག་བཅད་པ་ལ་ཆེས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དེ་བདག་གིས་བསད་དོ། དེ་བདག་
གིས་བསད་པ་ལེགས་སོ། ཞེས་མངོན་ཞེན་དྲག་པོས་གསོས་འདེབས་ན་
ལས་ལམ་དུ་འགྱུར་བར་མཚུངས་པར་འདོད་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཡང་ཁ་ཅིག་ །མི་ལམ་ལ་ལས་བསོགས་པ་ཡོད་ཀྱང་ངེས་པའི་ལས་དང་།
ལས་ལམ་རྫོགས་པར་སོགས་པ་མེད་ཟེར་ན། འོ་ན། སྲིད་ཞི་དང་སད་མི་
དག་དོན་དམ་པར་མེད་མཉམ་དང་ཐ་སྟད་དུ་མིང་རྟོག་གི་དབང་གིས་
བཞག་ཙམ་རོ་མཉམ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སད་མི་གང་ལའང་མི་བསད་
པའི་ལས་ལ་ཆེས་ཀྱི་མངོན་ཞེན་གྱིས་གསོས་ན་ལས་ལམ་རྫོགས་པ་དང་
ངེས་པའི་ལས་སུ་འགྱུར་བ་གཅིག་མེད་པའི་ཕྱིར། ལྷག་ཅིང་འདོད་མི་རུས་
པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ། དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་མེད་པས་དགེ་སྤྲིན་བྱེད་པ་
ཐམས་ཅད་རྣམ་རྟོག་གིས་བཏགས་པ་ཁོ་ནར་འཛོག་དགོས་པས་ཆེས་ཀྱི་
མངོན་ཞེན་གྱིས་གསོས་སད་མི་གཉིས་ཀར་ལས་ལམ་རྫོགས་སོ།

ཨོ་སྙ་སྟེ།

ཐུབ་བསྟན་འཛིན་མར་སྐལ་བཟང་ཞིང་པའི་ཆོགས།

ཕན་བདེའི་ལོ་རྟོག་ལོངས་སུ་སྦྱོད་པའི་ཕྱིར།

བཀྲ་ཤིས་གཡས་སུ་འབྱེལ་བའི་ཆོས་གྲུ་ལས།

ཆོས་སྦྱིན་བདུད་ཅིའི་གྲུ་ཆར་འདི་པབ་བོ།

སང་མཚན་ལོ།